

De arte chymiae scripta: cui accesserunt opuscula alia ejusdem authoris / [Roger Bacon].

Contributors

Bacon, Roger, 1214?-1294.
Avicenna, 980-1037. De anima.

Publication/Creation

Francofurti : Typis Joannis Saurii, Sumptibus Joannis Theobaldi Schönvvetteri, 1603.

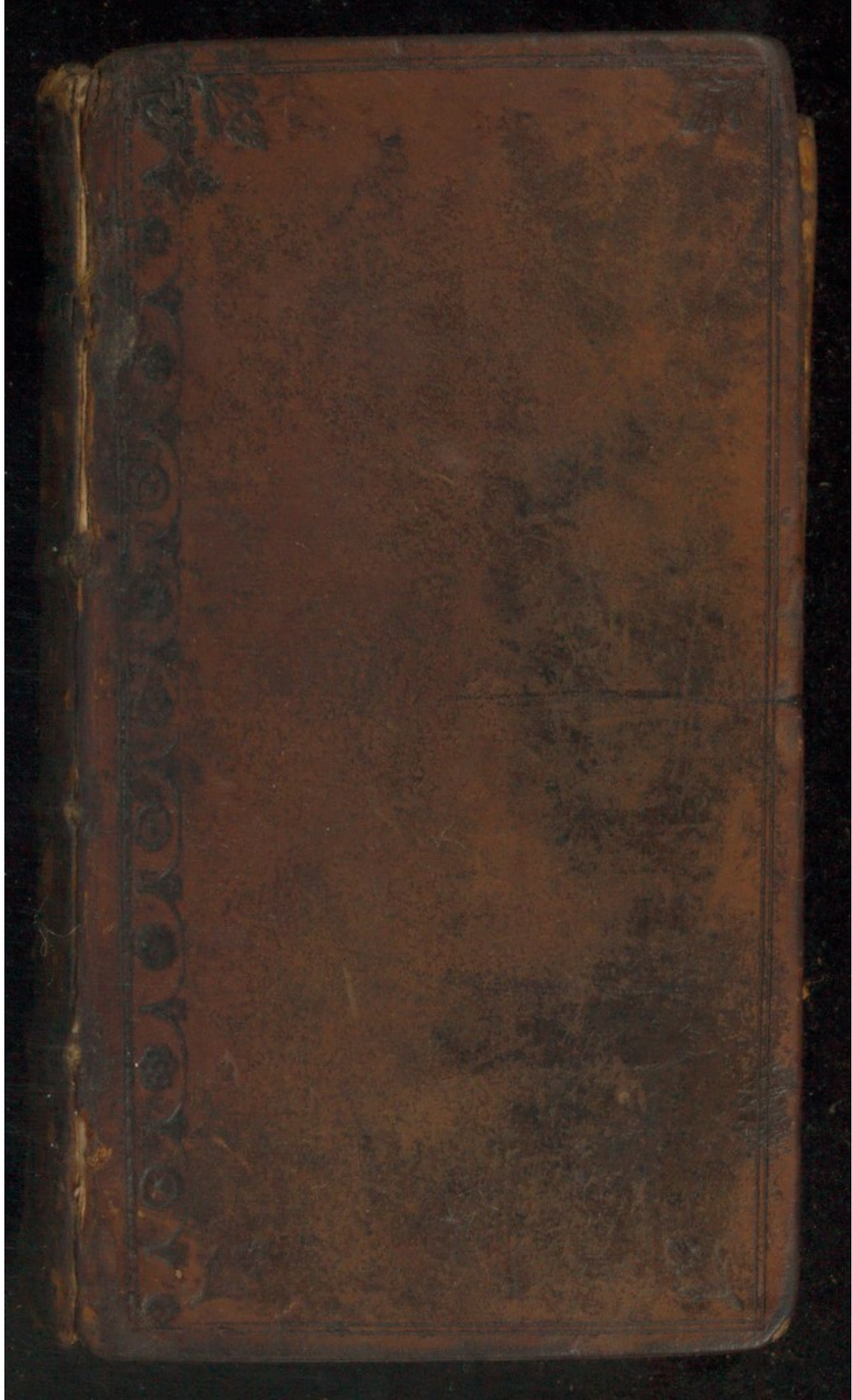
Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/mepptqy2>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

1991
Int.

N. VI. Bac

259

620 A

259

Preh

John Putland ^{Esq}

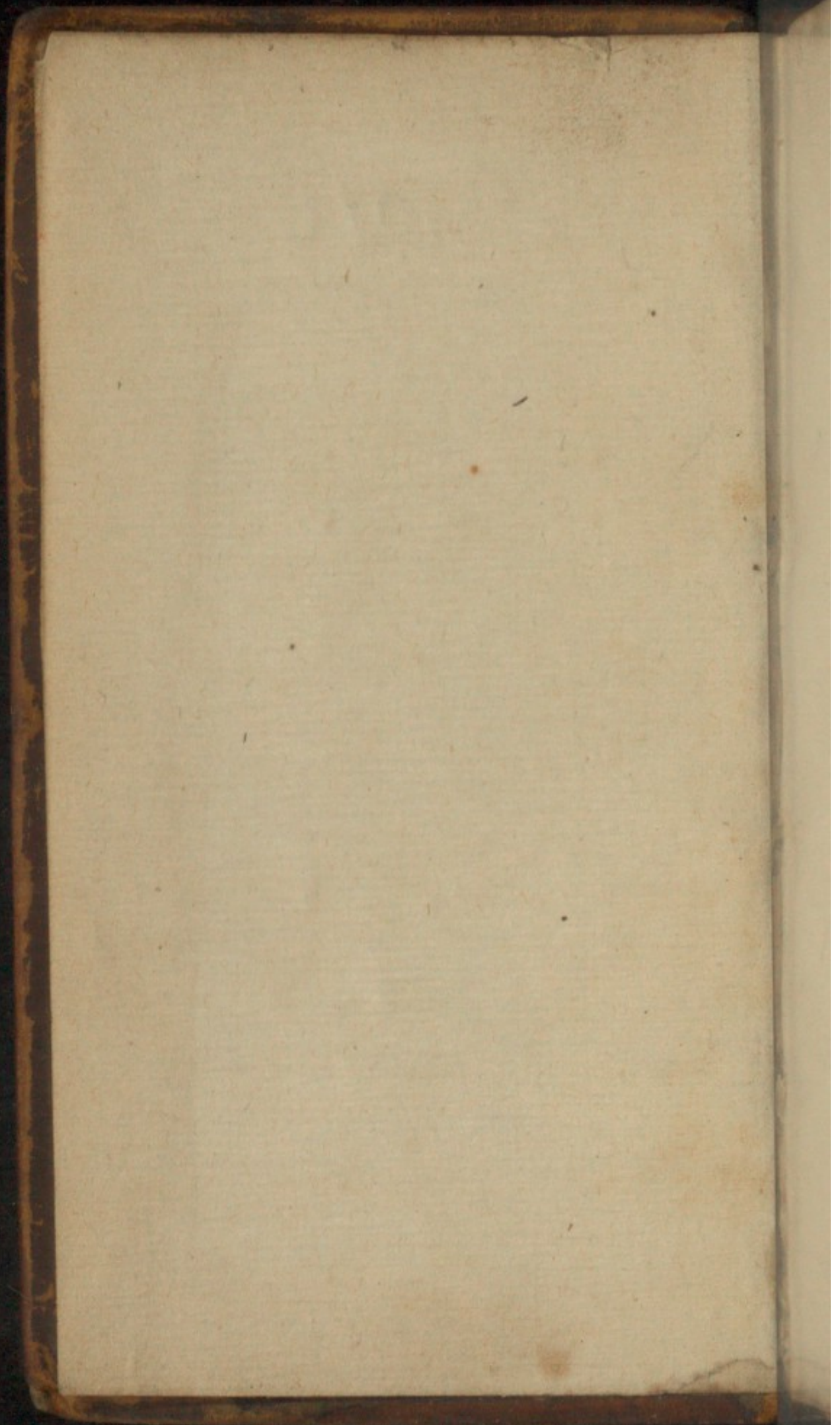
Loc: Lib: R. H.

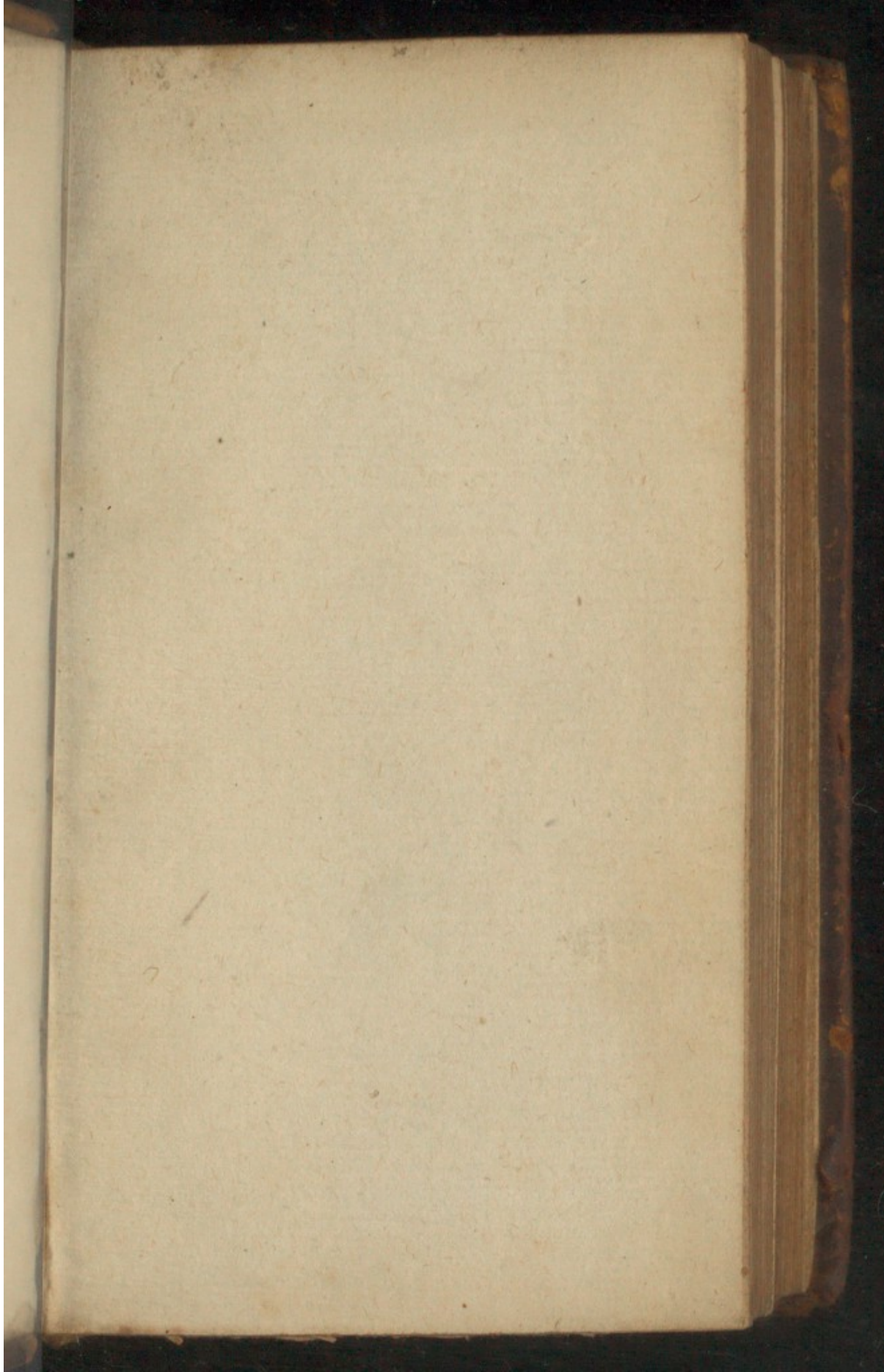
SLC

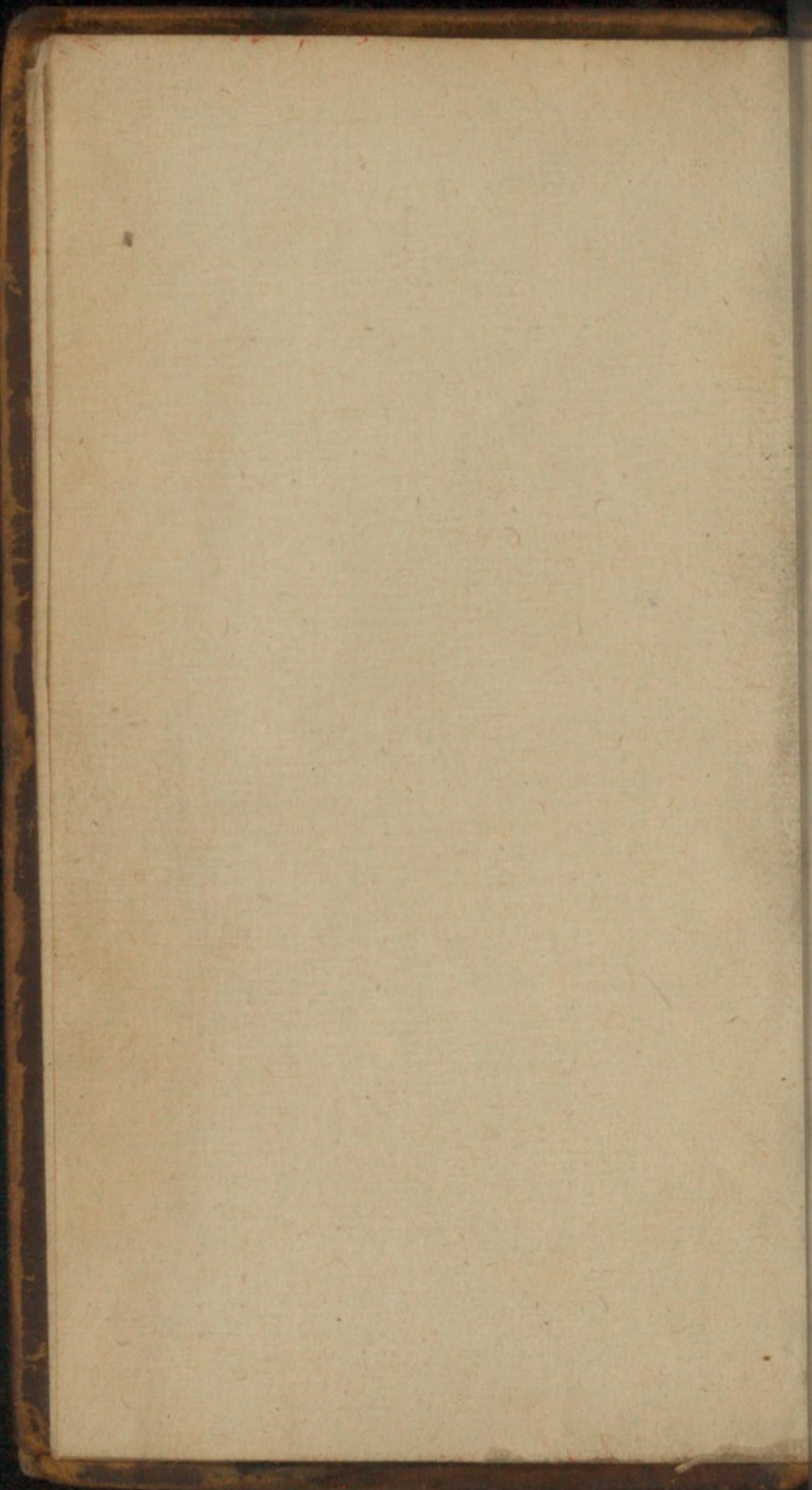
023 : 0

102

1875

DE

D. P.

ACC

DE

DE

DE

DE

49870v

SANIORIS MEDICI

nae Magistri

D. ROGERI

BACONIS ANGLI,

DE ARTE CHYMIÆ

scripta.

CVI ACCESSERVNT

opuscula alia eiusdem

Authoris.

FRANCOFVRTI,

Typis Ioannis Saurij, Sumptibus Ioan-
nis Theobaldi Schönvetteri.

ANNO. M. DCIII.

RO
BACO
TERT
re

et Al
de
pharm
bus, p
eum
Geda
med
fij

3

R O G E R V S
B A C O N I N O P E R E

T E R T I O D I C I T S I C
recitando quæ fecerat
in aliis libris.

D E i n d e c o m p l e t a p a r t i ũ o -
p e r i s m a i o r i s e n u m e r a -
t i o n e , q u i a s e x t a s c i e n t i a
e s t A l c h y m i a , q u æ v t i l i s e s t v a l -
d e & e s t d e m a i o r i b u s s c i e n t i i s .
I d e o p o s u i e a m s u b f o r m a p h i l o s o -
p h o r u m i n s u o l o c o i n æ n i g m a t i -
b u s , p r o m i t t e n s m e e x p o s i t u r u m
e a m i n s e q u e n t i b u s : P o s t h æ c d e -
s c e d i a d p e c c a t a s t u d i j , & e i u s r e -
m e d i a : E t i n s e x t o p e c c a t o m a n i -
f e s t a n d o , d e s c e n d i a d g e n e r a t i o -

nem rerum ex elementis, & texui illam totam vsque ad specialem generationem animalium & plantarum, & diligentius hanc practicaui, quia his aperiuntur magnarum scientiarum radices, scilicet naturalis philosophiæ, medicinæ & alchymia & res maximæ hic cõtinentur: Nam per eas certificatur non solum status generationis rerum corporalium, sed status innocentie quantum ad complexionem & causas immortalitatis, quæ fuit in primis parentibus & in omnibus fuisset si non esset peccatum ab Adamo commissum. Item status corporis

immortalium post resurrectionē.
Ex his extrahuntur causse pro-
longationis vitæ humanæ, &
remedia contra infirmitates o-
mnes. Et sic habetur multum de
expositione ænygmatū alchymi-
sticorum, quæ prius tacta sunt. Et
texui generationem humorū ex
elementis, & omnes generationes
eorum: & ostendi qui sint inæ-
quales, & quomodo fiāt, & qua-
liter æqualitas possit fieri in hu-
moribus, & omnia: & speciatim
descendi ad generationē me-
tallorum: quia hæc requiruntur
specialiter in sexto peccato studij.
Et tetigi naturas essentielles o-

annium, & proprietates eorum, & effectus, & maxime de auro. Quia hoc fuit magis conueniens exemplum ad propositū. Et tunc comparavi hanc expositionem sacre scripturæ cū sua expositione: & hæc quæ tetigi, de istarum rerum generatione, sunt de maioribus & melioribus, quæ scribi possunt, tam pro speculatiuis quam pro practicis & habent maxima secreta si bene intelligantur, &c.

EX-

EXCERPTA EX LI-
BRO SEXTO SCIEN-
tiarum quem fecit frater Ro-
gerus Bacon.

QUARTA vero scientia
non modicam habet
utilitatem, in notitia rerum
& scientia inquirenda: & est
Alchymia speculatiua, quæ
in particulari, & per expe-
rientiam, docet rerum in-
feriorum generationem, &
naturas, ac proprietates in-
uestigat. Illa vero quæ pra-
ctica dicitur, negotiatur per
artificium circa opera utilia
personis & reipub. in trans-

8 EXCERPT. È VI. LIB.

mutatione metallorum vi-
lium in aurum & argentū;
& in compositione azufuri
& ceterorum colorum, &
in resolutione Cristallorū
& margaritarum & aliorum
lapidum, ac eorum com-
positione & augmentatio-
ne, & in operibus multis
circa lapides preciosos &
præcipue in præparatione
multarum rerum quæ fa-
ciunt ad conseruationem
sanitatis, & curationem æ-
gritudinis & ad prolonga-
tionem vitæ mirabilem &
potentem.

Idem

Idem Rogerus libro prædicto probat quod ex his cū adiutorio sciētiae experimentalis perspectiuæ & Astronomiæ operatiuæ, in tantum ex nobilitate complexionis excitaretur anima rationalis, & potentia intelligendi, vt possit de facili per se sine doctore, scire, omnes scientias & etiam in tantum, quod occulta præsentia & futura, sed & præterita magna animi nobilitate sentiret. Sed de hac scientia practica, nō intru-

A s do

do hic inter eas, quæ faciunt
res & scientias bene sciri,
sed de speculatiua eius quæ
docet primo naturas & pro-
prietates elementorum in
particulari; & secundo qua-
liter omnia fiant ex elemē-
tis. Et assignat 145. modos
mixtionis elementorum,
secundum quos modos va-
riantur complexiones o-
mnium rerum. Et docet in-
uestigare in singulis rebus,
quomodo sua complexio
propria inueniatur, & de-
scendit ad generationem
primorum corporum quæ
sunt

sunt 4. humores inæqualis complexionis, quæ vocantur communiter Melancholia, Phlegma, Sanguis & Cholera. Ex quibus fiunt res omnes inæqualis complexionis. Et docet quintum humorem æqualem, ex quo componuntur corpora æqualis complexionis, vt est aurum (teste Auicenna) in hac scientia, & corpora post resurrectionem. Sed corpus Adæ in statu innocentia, & fructus Paradisi,

non fuerunt in æqualitate
hac, sed prope hanc æqua-
litate. Et materia prima
de qua loquitur Aristot. 9.
metaph. cum dicit, ex mor-
tuo non posse fieri viuum
nisi resoluatur in primam
materiam : habet multum
de humore æquali. Et simi-
liter, materia, de qua dici-
tur in fine, cõmunis trans-
lationis libri meteororũ. V-
bi asseritur, quod species
rerum trãsmutari non pos-
sint nisi fiat resolutio ad ma-
teriã primam quæ est cõso-
na huic humori æquali. Et
hæc

hæc scientia multiplicat hic
veritates pulchras copiose,
& omnes verificat subtili &
profunda perscrutatione &
pertrāsit ad generationē la-
pidū & sulphurū, & salium,
& atramentorū, & metallo-
rum, & colorum, & omni-
um venarum terrestrium &
quomodo per naturam fi-
unt in ventre terræ; & ad
omnia inanimata; & quæ
sunt essentialia naturæ o-
mnium, & proprietates &
affectus, & ingreditur com-
positionem corporis, plan-
tæ, & animalis & hominis
quan-

quantum ad multa: & habet hoc facere propter Alchymiam practicam. Nam de partibus plantarum, & animalium, & maxime hominis; Alchymista practicus accipit illa per quæ vult transmutare metalla vilia in nobilia: & per quæ experimenter perfectus agere debeat ad conseruationem sanitatis, & ablationem ægritudinum, & prolongationem vitæ: hæc igitur scientia perficit naturalem philosophiam vulgaram in libris Arist. & Auicennæ.

cennæ. Nam de is omni-
bus, nihil habemus in li-
bris eorum, nisi quædã ver-
ba vniuersalia, & parui va-
loris, & hæc scientia mini-
strat medicinæ totam sim-
plicem medicinam de re-
bus inanimatis. Nam me-
dicus accipit notitiam re-
rum ab hac scientia, sicut
manifestum est ex libro se-
cundo medicinæ Auicen.
& ex aliis libris medico-
rum: & propter has causas
omnes patet, quod hæc
scientia est valde utilis, &
potens ad faciendam noti-
tiam

16 EXCERPT. ÈVI. LIB.

tiam rerum huius mundi, ibi
& aliarum scientiarum sine
enim ista, nihil dignum in
philosophia naturali, de re-
bus inanimatis scitur, nec
in medicina, nec in Alchy-
mia practica.

EXCER.

L. LIB.
mundi,
um fite
um in
i, dere-
ur, nec
Alchy-

EXCERPTA

DE LIBRO AVI-

CENNÆ DE ANIMA I. DE

maiori Alcimia per fratrem Rog. Bacon.
& est titulus hic metaphoricus, sicut ea
quæ in libro continetur. Nam alius est liber
eius de anima, scilicet sextus naturalium;
qualis est liber Arist. de anima: & hic liber
est sua Alcimia maior: nam minor est

libellus quem fecit ad

Hafen.

CER.

N ILLIUS nomine, qui
maior est, & Dominus
totius mundi dixit, Ab-
huali Avincine, istum librum
reci in anima, quia anima est al-
tior corpore, & non potest vide-
ri oculis, sed mente, quia oculis
tantum rem attente videt, & mens
videt proprietatem: Ideo altio-
ra sunt ea, quæ videntur men-
te, quam ea, quæ videtur oculis,
& anima est pars circuli genea-
logiæ

logie, & circulus animæ est altior
 aliis circulis, scilicet de corpora-
 libus circulis, & spiritualibus: Et
 ego diuisi librum istum de ani-
 ma per 10. dictiones. Sed ante-
 quam incipiam loqui de dictio-
 nibus, loquar de rebus proficiē-
 tibus huic libro, & ideo sunt, 11.
 dictiones sine libri. Dixit Abu-
 hali Abintine, Laus Deo, quia nō
 est alius in seculo creans res; &
 ipse est solus & fortis in magni-
 tudine sui honoris, & ipse videt,
 & scit omnia, quæ in cælo & in
 terra sunt, & dat homini ratio-
 nem reducendi res ad primam
 naturam earum, quia ipse est
 Deus, & non est alius præter i-
 psū. Elemēta sunt 4. ignis, aqua,
 aer, terra, modi id est pprietates
 sunt 4. calor, frigiditas, siccitas,
 & hu-

DE ARTE CHYM. 19

humiditas: & yle est res in qua
non est calor, nec frigiditas, nec
albus: & ceteritas, nec humiditas, & non
est corpus. Et elementa sunt facta
de yle: & vnumquodque ele-
mentorum conuertitur in naturam
alterius elementi & omnis res
in quamlibet. Nam hordeum
est equus per vim, id est, naturam
occultam; & triticum est homo per
vim: & homo est triticum per
vim. Et si tu intelligas conver-
sionem vnius elementorum in
alterum, intelliges totum magi-
sterium. Quod autem infert de
quatuor farinis, & panibus factis
ex eis, intelligit 4. elementa; quia
dicit similitudo primi panis est
terra rerum. Per muscas vero & sca-
rabeos & formicas, intelligit im-
munditias elementorum purgan-
das

das furnū magisterii in quo as-
 sentur 4. elementa docet fieri
 12. palmarum in longitudine, &
 tot in latitudine, & 24. in altitu-
 dine: quatuor elemēta sunt pri-
 ma distillatio, & secunda tertia
 & quarto lauamentū & inten-
 dit secūdum quod docet Rasis
 in libro qui lumen luminum di-
 citur, quod prima est aquæ exal-
 ratio, secunda est olei egressus,
 tertia est seperatio ignis ab hu-
 more aereo, quarta est lotio
 secum pro terra: Ex his verbis
 & farinis & panibus, patet quod
 elementa non sunt simplicia,
 quia hæc nō possunt tractari per
 manus Artificis, nec per se collo-
 cari, sed sunt humores simpli-
 ces, qui sunt corpora diuisibilia,
 & per se reponi possunt: Terra
 solui-

luitur tarde, aqua citius quam
 terra & aer, ignis tardius quam
 aer. Scitur quod terra est frigi-
 da & sicca, quia si apponas eam
 super carnem tuã, refrigerabit &
 siccabit eã. Itẽ per hoc quod
 terra in æstate exsiccante humi-
 ditates aqueas in terra, & elõga-
 tas in hyeme, redit terra ad natu-
 ram suã, & fit frigida & sicca: quod
 ostendit per folles, qui
 congregant aerem & expirant,
 & per vitrum inflatum, quia aer
 exit & sentitur tactu, & aer est
 calidus vt dicit, sed non est ver-
 um proprium, sed vulgatum.
 Quod aer sit calidus, ostendit
 per hoc, quod non conuerti
 potest aqua in aerem, nisi per
 ignem: & quia aer est cibus ig-
 nis & cibus est de natura cibati.

Si

Si enim accendatur lampas
 lei & claudatur in vase terreo
 statim extinguitur, quia aer ex-
 cluditur, qui est cibus, nutri-
 ens ignem, quod vero nutrit
 est de natura nutriendi, quia pe-
 nis nutrit, & saluat homines
 scamonea interficit, quia non
 est cibus: aer s natura est leu-
 tas, quia natat super aquam,
 soluitur cito in ignem, vt patet
 in oleo opposito in igne, flamma
 fit magna. Aqua est frigida
 & humida, quia corpora nostra
 posita in ea, in frigidantur & hu-
 mida fiunt, vt patet in natantibus,
 & aquæ & aeri est humiditas,
 quia dimittunt res ingredi
 in se, sed non est tanta humiditas
 aquæ sicut aeris, ideo non dimittit
 omnes res ingredi in corpore

pore suo sicut aer. Cum coquitur aqua resoluitur in fumum seu vaporem, & ille fit aer: ergo aqua fit aer: & ignis in lapide incluso extinguitur, sed non in nihil, ergo in aerem: & si condensetur ille aer, quando extinguis ignem conuertetur in aquam, & de terra surgit puluis; & ille puluis vertitur in aerem: ergo quodlibet vertitur in quodlibet. Scire debes, quod sunt tres, in quibus duo elementa sunt maiora, & sunt in quibus tria sunt maiora, & sunt in quibus vnum est maius: & sunt in quibus omnia æqualiter. Est ergo vna diuersitas quod ignis & aer sunt maiora: secunda, quod ignis & aer sunt minora: tertia, quod ignis & aqua sunt
 maiora

maiora: quarta quod ignis & aqua
 sunt minora, quinta quod ignis
 & terra sunt maiora, sexta
 quod ignis & terra sunt minora
 septima, quod aer & aqua sunt
 maiora: octava, quod aer & aqua
 sunt minora, nona, quod aer, &
 terra sunt maiora: decima, quod
 aer & terra sunt minora: vnde
 decima, quod aqua & terra sunt
 maiora: duodecima, quod aqua
 & terra sunt minora: Et sic ha-
 bes diuersitates secundas. Mo-
 dō habebis diuersitates tertias.
 Inter quas prima est, quod ignis
 aer & aqua sunt maiora: secun-
 da, quod ignis, aer, aqua sunt mi-
 nora: tertia aer, aqua, terra ma-
 iora: quarta ignis, aqua terra ma-
 iora: quinta aer, aqua terra mi-
 nora: sexta ignis, aqua, terra mi-
 nora:

DE ARTE CHYM. 25

nora: et hoc modo si diuidas il-
los modos veniunt tibi de pri-
mo. 16. de secundis 64. de tertiis
47. de quartis, de quibus modo
dicemus. 18. & sunt oēs 145. Mo-
do dicā tibi de quarta diuersita-
te: Ignis multus, aer minus, aqua
minus, terra minus: secunda di-
uersitas, aer multus, aqua minus,
terra minus, ignis minus: & quia
tu es acuti ingenii, tu trahes o-
mnes has diuersitates ad lucem,
& figurabis eas, vt scias omnia
componi ex eis: verbi gratia: si
vis soluere pomū ad 4. elemen-
ta, debes scire quod pomum est
calidum & frigidum, siccum &
humidum per fortitudinem id
est, per vim & naturā occultam
nō per factum, id est, nō actuali-
ter, quia se actualiter, tunc com-

B bureret

bureret tangentem, & refrigi-
 daret, & exsiccaret, & humecta-
 ret. Tere ergo pomum, & mitte
 in cucurbitā cum alembico, &
 distilla sicut rosam, & exhibit a-
 qua simplex, & quod remane-
 est terra, & ignis resoluitur in fu-
 mum, & aer versus est in aquam;
 nam aer est in pomo, quia natat
 super aqua. Et in lacte est aqua
 multa aer minus, terra minus,
 ignis minus: quia bene vides in
 eo aquam si congelaueris id est
 coagulaueris: & butyrū est suus
 aer, quia cōuertitur in flammā,
 & aer est cibus ignis, & caseus
 est sua terra, & serum est sua a-
 qua, & ignis est ibi, quia lac est
 sanguis contractus, & sanguis est
 calidus: ergo lac est calidum. Et
 si vis lac soluere ad 4. elementa,
 sicut

sicut fecisti pomum: accipe lac
 calidum abstractum à bestia, &
 mitte in cucurbitam cum alem-
 bico & distilla sicut aquam ro-
 faceam. Et quod primo inde
 distillabit, erit clarius lachryma;
 & illud est aqua: postea d. stilla
 aliud non tam clarum, & illud
 vertitur in colorem citrinum, &
 illud est aer postea remanet ter-
 ra combusta in fundo nigra, ig-
 nis evanuit in vaporibus, & ef-
 ficitur fumus, & fumus vertitur
 in aquam, & sic debes scire in
 omni re, in qua diuersitate sit
 de quarto, & in quo loco de
 145. diuersitatibus, & in vitro
 est vna de secundis diuersi-
 tibus, scilicet vbi aqua & terra
 sunt maiora, & vitrum habet

calorē, quia in ventre terræ generatur calor, quia in hyeme coangustatur calor solis in terra, eo quod calor æstatis fugatur à frigiditate terræ quæ est in hyeme in superficie terræ & intrat terram calor, & calefacit aquam & alia quæ sunt in terra, & homo si ingrediatur ibi patitur calorem & in æstate frigus: Et homo in diebus hyemis propter tempus frigidum habet frigus, & quando trahit aquã putat quod sit calida, & ipsa non mutatur de sua natura: Et similiter in æstate, quod ipsa sit frigida, & ipsa non mutatur de sua natura. Constat per primam partem suę sententiæ quod aqua in terra sit calida in hyeme: ergo quod dicit secundo non intendit nisi quod
 magis

magis apparet calida propter
 frigus hominis. Quod vitrum sit
 calidum, probabo, & luitur in
 igne, & omne quod soluitur
 in eo est calidum, nō tamen per
 superabundantiam: & quod
 vitrum fiat ex aqua & terra, pa-
 tet per instrumentum factum
 de terra & aqua, in quod illi qui
 volunt soluere argentum, pro-
 iiciunt partes argenti, & po-
 nunt subtus ignem & vas illud
 fit vitrum, quādo pluries est hoc
 factum: & hoc accidit figulis,
 & qui faciunt caldaria, & fa-
 bris, & qui soluunt metalla, &
 qui faciunt tegulas hoc idem fa-
 ciunt, & quando tegula multo-
 ties & diu coquitur, efficitur vi-
 trum, quia quod natura facit
 cum calore solis in centum an-

nis, facimus nos in paucis die-
 bus. Et in petra sunt quatuor e-
 lementa. Nam etsi visu non in-
 veniantur ibi, mente tamen in-
 veniuntur. Dixi tibi verbum in
 diuersitate quarta, primum mo-
 dō complebo hic, debes igitur
 invenire in rebus huius seculi, si
 in eis invenire poteris de istis di-
 versitatibus, & sunt iste, ignis aer
 maiores, aqua & terra minores,
 ignis maior omnibus, aer minor
 igne, aqua minor terra: terra mi-
 nor aqua: aer & aqua grandes,
 terra & ignis minores: aer ma-
 ior, aqua minor, & terra minor
 aqua, ignis minor terra: aqua &
 terra maiores, ignis & aer mino-
 res: aqua maior terra ignis mi-
 nor terra, aer minor igne: ignis
 & terra maiores, aer & aqua mi-
 nores

nones, ignis maior terra, aer minor terra, aqua minor aere: & de istis diuersitatibus facias quod facere potueris, quia propter istas dicunt vnamquamq; rem calidam & siccam, aut calidam & humidam, aut frigidam & siccam, aut frigidam & humidam: Et si tu misceas pondera recta de aqua & igne; quod mixtum est non calet, nec infrigidat, nec deficcet, nec humectat: & eodem modo est de aere & de terra. Sic vna diuersitas, scilicet q̄ ignis maior, aer minor, aqua minor, terra minor, & ponamus vnā partē, de igne & aere medium: de aqua quartam, de terra octauam. In igne igitur est medietas caloris, & medietas siccitatis, in aere quarta

caloris, & quarta humiditatis; in aqua frigiditatis octaua, & octaua humiditatis, in terra medietas octauæ frigiditatis, & medietas octauæ siccitatis, habemus igitur in igne medium caloris, & in aere quartam caloris: Et ita est in hoc corpore de calore vnum minus quarta, & de siccitate propter ignem est medium vnius, & propter terram medietas octauæ: & de frigiditate propter aquam est vna octaua, & propter terram medietas octauæ: & de humiditate propter aerem quarta, & propter aquam octaua. Auferamus igitur de calore partes frigiditatis, quæ sunt octaua, & media octaua, tunc remanebunt de calore mediū vnius.

nius, & mediū octauæ, id est qua-
 tuor octauæ & media, quia quar-
 ta valuit duas octauas, & mediū
 valuit 4. Et si auferamus humidi-
 tatem à siccitate erit vna octaua
 siccitatis, & media octauæ: quia
 in igne sunt 4. octauæ siccitatis,
 & in terra media octauæ, & in a-
 ere duæ octauæ humiditatis, &
 in aqua vna octaua; quapropter
 hoc corpus erit calidum & sic-
 cum; nam si octaua & media fri-
 giditatis, quæ sunt ibi velint fri-
 gescere, media pars caloris &
 media octauæ non permittunt:
 & sic non permittit siccitas hu-
 miditatem operari: Sed melius
 esset, vt in igne poneretur vna
 pars caloris, & vna siccitatis, &
 in aere medium humiditatis &

B. 5. medi-

mediū caloris; & in aqua quarta
 frigiditatis & quarta humidita-
 tis, & in terra octaua frigiditatis
 & octaua siccitatis, & sic inten-
 dit, nam Alchymistice loquitur.
 Similiter reperitur corpus frigi-
 dū & humidū in quarta diuersi-
 tate, si sint in eo aqua & aer grā-
 des, & terra & ignis minores a-
 qua grandis, aer minor, terra
 minor, ignis minor, aqua habe-
 bit vnum, aer mediū, terra quar-
 tam ignis octauam, in aqua igi-
 tur medium frigiditatis, & me-
 dium humiditatis, in aere quar-
 ta humiditatis, & quarta caloris
 in terra octaua siccitatis, & octa-
 ua frigiditatis, in igne media o-
 ctauæ caliditatis, & media octa-
 uæ siccitatis, ergo in isto corpore
 de ca-

de calore sunt duæ octauæ, & media octauæ, & de frigiditate 5. octauæ. Ergo si auferatur calor à frigiditate remanebunt de frigiditate duæ octauæ & media octauæ, & de humiditate erunt 6. octauæ & de siccitate, octaua & media octauæ. Ergo remanebunt de humiditate 4. octauæ & media, quapropter hoc corpus est frigidum & humidum, & non oportet nos subtiliare multum quia oportet facere librum in ponderibus & in speciebus rerum, quæ sunt calidæ & frigidæ, siccæ & humidæ & in quo gradu sit vnaquæque earum, & explanabit quod istæ 145. diuersitates sunt autem gradus: Nam quando quis dicit, quod hæc species est calida & sicca frigida

B 6 & humi-

& humida, vult dicere autē gradus, & quando homo vult ponere eā in gradū, ponderat eam secundum modum dictum, & facit eam calidam & siccam, vel frigidam & humidā, vel frigidā & siccā, aut calidam & humidā.

CAP. I.

Incipit dictio prima habens 12. cap. 1. est ratio vera super Alchymia, an sit possibilis. In nomine Domini creatoris omnium & factoris rerū dixit Abhuali quod sex sunt res, quæ elongantur cū malleo, scilicet aurū, argentum, stannū, cuprū, ferrū, plumbū: & præter hæc creātur sub terra, Aurū viuū id est. Argentū viuū, auri pigmentū sulphur, sal artificū. Aurū viuū id est Argētū viuū nascitur subtus terrā, ppter humidatē magnā exeuntē in illo loco pro mul-

pro multo aere, & hoc euenit propter Solem & aerem, qui tangunt eum & efficitur currens propter humiditatem & frigiditatem, quæ sunt in eo; & non efficitur nisi in loco frigido; & est de quarta diuersitate, vbi est aqua maior, terra minor, aer minor, ignis minimus: Et quia fugit ab igne, non est nisi propter calorem vel frigiditatem in eo exeuntem, quia quando accedit ad ignem, maior pars eius est aqua, & aqua est contraria igni; & contrarium fugit suum contrarium, & quando incipit calefcere, desiccatur, & vertitur in naturam ignis: Et si multum dederint ei ignem, & fuerit in loco clauso, recedit inde humiditas, & vertit se in calorem ignis accidentalem; & hoc est quod
di-

dicunt vernicionem. In omnibus rebus quærenda sunt 7. sc. calor, frigiditas, humiditas, siccitas, leuitas, ponderositas, solutio. Vnde in auro viuo est humiditas maior, frigiditas minor, siccitas minor, caliditas minor, ponderositas maior, leuitas minor, solutio tarda, & auripigmentum est contrarium fere, quæ est terra magis, ignis minor, aer minus, aqua minor ponderositas maior, leuitas minor, solutio tarda: contrariantur igitur in calore, frigiditate, humiditate, & siccitate, sed in solutione & pondere sunt æquales. Sulphur est naturaliter calidum & siccum, & habet proprietates auripigmenti. Sal artificiosum est medium inter aurum viuum & auripigmentum, & sub terra
 fit

it in loco calido, & eius calor
non est tantus sicut ignis, & ma-
ior quam calor aeris: Vnde
non est calidum sicut ignis, nec
rigidum sicut aqua: sed auripi-
mentum est calidum sicut i-
gnis, & Argentum viuum est fri-
gidum sicut aqua; & ideo sal ar-
moniacum est medium inter v-
trumque: & auripigmentum est
siccum, & Aurum viuum est hu-
midum: & sal armoniacum neq;
est siccum neque humidum, sed
medium; & est medium inter
ponderatum & leue, & ideo est
medium in omnibus: & ascen-
dit sicut ascendunt alia tria;
sed aurum facit se in ventre ter-
ræ cum calore magno, & fa-
cit se de auro pulchro, viuo
& sulphure rubicundo claro
absq;

40 ROGER. BACON.

absq; lapidib. in 100. annis & amplius : & argentum efficitur de auro viuo claro & sulphure croceo coctis p 100. annu cuprū fit de auro viuo grosso & sulphure rubeo grosso coctis p 100. ann. & aurū est nimis, id est, bene coctū & ideo neq; ignis, neq; aer neq; aqua delet eum, quia calor Solis coxit eum nimis, i. bene, & induravit, vt nulla res possit eum delere, & Argentum est crudum, & non est coctum sic, & ideo terra delet eum. Cuprum est cōbustum, & ideo nō debet eum terra, nisi per multos annos, sed ignis cito delet eum. Plumbum est factum de auro viuo grosso & spisso, & de sulphure pessimo & mixto crudo parum cocto. Stānum est de auro viuo pulchro
ni-

imis & claro, sed de sulphure
pessimo crudo parum cocto: fer-
rum est de auro viuo spisso & de
sulphure rubeo spisso nimis co-
cto: Nam si ferrum super proiit-
ias azeizar eius est rubeum. A-
zeizar est illud quod resoluitur
de metallis per aquas acutas, sed
est de meliori sulphure quam
plumbum, quia plumbū est tan-
tum de pessima natura, quod cū
vivo odore frangit aurum & strin-
git aurum viuum, quia quan-
to aurum soluunt si darent
ei odorem plumbi, verteretur in
calcem; his visis descendit ad il-
lud quod est principaliter intē-
tum in hoc capitulo, sc. si est Al-
chimia docens, quod sic patet p̄
Arist. & Platonem & per hoc q̄
quodlibet istorum metallorum
fit

fit de auro viuo & sulphure v
 dictum est, & infert rationem
 q̄ vnumquodq; istorum effici
 tur per ignē currens sicut aurum
 viuū, & azeizar, q̄ fit & efficit de
 istis, sc. est de calore sulphuris, q̄
 azeizar de ferro est rubeū, & de
 cupro croceū coloris viridis nō
 tā tum naturalis: quapropter hęc
 corpora fiunt ex auro viuo & sul
 phure: sed q̄ natura facit in mul
 tis annis, nos possumus facere in
 hora parua, vt de vitro: Ergo fe
 liciter possumus coquere aurū
 viuū & sulphur vt fiant metalla:
 Et potest fieri, de lapide deterio
 ri melior, vt in saphiris, & aliis
 sicut natura facit bonos in loco
 calidiori & p̄p̄iniori Soli; & sic
 ut lapis q̄ est p̄ximus, igitur & co
 a magis, & sustinet ignē & tarde
 fran-

si agitur, ille magis valet, sic ma-
 gis valet aurum quam argētum,
 & argentum quam cuprum, &
 cuprum quam stannum, &
 stannum quam ferrum, & fer-
 rum magis quam plumbum:
 & sicut mali magistri faciunt cu-
 prum de colore auri, sic boni de
 cupro faciunt aurum.

Capitulum secundum.

Capitulum secundum, quod
 non potest fieri quin magisteriū
 fit verum. Vitrum fit per 100.
 annos in ventre terræ de sua na-
 tura, & nos facimus ipsum in par-
 ua hora per magisterium. Ergo
 similiter possumus facere au-
 rum & argentum de auro viuo &
 sulphure in parua hora, sicut
 fit in terra per centenos annos.
 Item croceum est mixtum de
 pauco

pauco nigro & multo albo cum
 calore ignis. Rubeum est magis
 nigrum quam album cum ca-
 lore ignis. Cinericeum est ma-
 gis album quam nigrum cum
 frigiditate aquæ. Ergo qui com-
 miscet omnes istos colores, pro-
 cederet quasi color auri, & cro-
 ceus color cum calore est auri-
 pigmentum, & alius color est
 saphiris & tertius auri viui: Ergo
 non potest fieri quin color auri
 fiet: Et ideo nec fieri potest,
 quin aurũ fiat. Et si accipias au-
 rum viuum, & faceres illud du-
 rum, & mutares de isto colóre
 in colorem auri fiet aurum. Et si
 tu exsices humiditatem, quæ
 est in eo fit durum. Et accepit
 Abhuali ad Habizabnu filium
 suum, & misit eum in domum
 quan-

uandam & accepit de plum-
 bo aluofoli, 4. libras, de alio plū-
 bo, 2. de stagno, 3. de auro uiuo
 bram & mediam, lauauit cum
 aqua salis, & bulliuit illud in ace-
 ro ter, & postea misit illum in
 uum anseris, & posuit in olla
 de ferro facta ad modum eius,
 ita grandi, & soluit plumbum
 in stanno in olla quadam & di-
 misit ollam cum ouo desursum,
 & bulliuit per 24. horas, & in
 hora duodecima discooperuit,
 & ostendit filio suo, & erat du-
 rum sicut mel, & album sicut pla-
 ta argenti: Ergo habes tres ra-
 tiones, quod non potest fieri
 quin sit verum magisterium: &
 hoc confirmat per Aristotelem
 & Platonem, & per omnes sapi-
 entes, sed Aristoteles fecit illud
 ita

ita obscurum, vt nullus intelligeret, & infert quod Saturnus facit plumbum, Iupiter stannū, Mars ferrum, Venus cuprum, Mercurius aurum viuum, Luna platam argenti, Sol aurum. Et immisimus aurum viuum inter ea, quæ se malleant, quia indurascit vt diximus. Aurum viuū est frigidum & humidum per corpus suum, calidum & siccum per spiritum suum, currens per frigiditatem suam, & nigrum & album, nigrum propter calorem suum, album propter frigiditatem suam, & habet suam nigredinem propter corpus suum, & albedinē propter animam suā, ponderatum in leue, ponderatum propter frigiditatem; frigidum propter corpus, leue propter

er calorem, calidū propter a-
 mā. In facie habet nigredinē,
 albedinem infra corpus suū,
 rigidum in superficie, calidum
 terius. Et qui vult durare eum
 debet siccare suam humiditatē,
 calefacere suam frigiditatem,
 suum absconditum redibit ma-
 nifestū. Et quia Mercurius ha-
 et magis spiritum quam alia,
 lus loquuti sunt philosophi de
 o. Et sicut Sol magis valet, & dat
 ortitudinem suā vsq; ad Satur-
 um, & deorsum vsq; ad Lunam,
 ita aurum est preciosius omni-
 bus aliis. Et si non potest fieri 2.
 quod Saturnus non currat in
 eodem signo cum Sole, ita
 non potest fieri quod hoc ma-
 gisterium non trahat de plum-
 bo aurum.

Capi-

Capitulum tertium.

De capitulo tertio, quod est
 de disputationibus cum Geber
 Incipiam dicere rationes cum
 Geber qui fuit magister magi-
 strorum in hoc magisterio: il-
 le dixit petra non est petra: pe-
 tra inuenitur vbique, petra in-
 uenitur in arenis: qui accipit
 eam, eam & diuidit in 4. elementa,
 & facit, sicut ipse dicit, habet bo-
 num Elixir: & hæc dixit vt ho-
 mines non intelligant: & iterum
 dixit quod si de suo Elixir daret
 fœminæ prægnanti, efficeretur
 masculus. Et dixit quod si æger
 de eo biberet, sanaretur de qua-
 cunque infirmitate: & hæc non
 dixit nisi propter obscuritatem
 magisterii: sed omnis sapiens in-
 telligit cur sic dicit: & temptant
 stulti,

stulti, & non inueniunt, & temptant sapientes & inueniunt: nã hoc q̄ dixit de fœmina & masculo, intelligit, quod si Elixir ponatur super Lunam, fiet Sol: & sic intelligenda sunt alia sua dicta.

Capitulum quintum.

De quinto capitulo. Quod est de disputationibus Ihame Abindon nihil est dicendum; sed in hoc quod est de dictis Abimate Alphabri magistri sui, quem omnino approbat; dicit quod petra herbalis sunt capilli, petra naturalis oua, petra animalis, sanguis humanus: & hæc sunt petrae philosophorum sicut Aramige dixit quod accepit filium suum in collo suo, & iurauit per Deum cœli & terræ, lapis est de

C me

me, & in ipso: & quando dicit de me intelligit, quod filius est de semine patris, & quando dicit in ipso, intelligit capillos & sanguinem: Et Aristotel. dixit, Duo sunt lapides inuenti super summos. Vnus est ponderosus, Alius est leuis, & illi sunt lapides philosophorū, vult dicere capillos & oua, & ita Maurirenus dixit noster lapis preciosior omnibus lapidib. In omni loco inuenies absconditū: Hoc dixit propter sanguinem hominis, qui vbique est: & nullus est qui aliud dixit, nisi propter hos lapides, quos accipias & diuides per 4. elemēta, & laues & præpares sicut oportet, & facies sponsaliciū & inuenies magisterium, & non labores de auripigmento nec de sali-

DE ARTE CHYM. 51

salibus nec de sulphure: hoc est
verbum Abimazar: Sed hoc di-
xit quod nullus sic operaretur ad
Elixir, sed ad incorporandum,
præparemus materiam & facia-
mus eam primam, & diuidamus
in 4. elementa: fit enim prima
per reductionem ad 4. elemen-
ta, de qua materia prima dicitur
in fine meteororum, & laues
cuprum cum aceto & sale, vt au-
feras immunditiam eius, & fa-
ciat inde tabulas siue laminas
ad grossitudinem digiti, & ha-
beatur de sulphure sublimato, &
de sale armoniaco, & redigat
cuprum in calcē, & attenuemus
suam materiam vt posset reuerti
de grosso in leue, deinde laue-
tur cum aquis fortissimis, vt re-
cuperet humiditatem quã per-

diderat in calce, & tunc niceratur cum elementis, & induretur. Deinde sublimatur, & miscetur aurum viuum præparatū & fermentum de auro si aurum facere volumus, vel de argento si argentum, ita quod ignis lapidis ponatur ad Elixir pro auro, & non pro argento, & sic fiet in paucis diebus quod natura facit per millenos annos.

Capitulum sextum.

In sexto capitulo, quod est de disputatione cum Morieno dicit, quod Elixir tingit cum colore suo, & non augmētat pondus, quia debet esse species, & infert petra. sc. sanguis non debet esse mortua, id est, de homine mortuo sed viuo: & vult sequi Adā & Enoch & Moysen ab Aristot. & Ale-

DE ARTE CHYM. 53

Alexandrū Geber, Abimezer,
Alpharabi Maurienum & mul-
tos Christianos: Et dicit quod
induratio vel indurare est mis-
cere res bene calidas cum mul-
tum frigidis, & quod ad soluen-
dum non misceatur res frigida
sed calida, sicut sal & vrina. Si
vis esse philosophus naturaliter,
dico tibi per sensum & ex parte
legis vbicunq; sis, quod audias
hominem sapientem, vt eas &
discas ab eo cuiuscunque legis
sit: quia lex philosophi est. Non
interficias, non furtum facias,
non facias fornicationem quod
tibi vis alii velis, & ne sis maledi-
cus, &c.

Capitulum septimum.

In septimo capitulo dicit, qd
grossum facere gracile, hoc est,

C, quod

quod corpus quod est grossa
 materia faciat primū gracile, vt
 possit fieri species, vt facimus de
 auro & argento fermentum &
 dicit quod facere de ponderoso
 leue, hoc est, propter sublima-
 tionem: in præparatis corporib.
 operatur plus Elixir & dicit q̄ fi-
 mus equinus in operib. istis me-
 lior est quia in eo sunt contrariæ
 fortitudines, calor, siccitas hu-
 miditas & frigiditas, & ideo in-
 durat per calidum & siccum, &
 mollificat per calidum & humi-
 dum, & soluit per frigidum & hu-
 midū. Et in hoc capitulo loqui-
 tur de dentibus diaboli, id est,
 de spermate, qui sermo est falsus
 & maledictus in superficie lo-
 quendi, quia quod cum pecca-
 to fit, non potest benefieri: & lex

lofophi de qua pri^o loquebatur, & cōtra illud omnino: & ideo nō est nisi occultatio Alchimistica, & patet q̄ fit derisio, quia facilius sine cōparatione potest haberi q̄ nominat, & qui trāstulit in Latinū, ille maledictus est à Deo.

Capitulum octauum.

Capitulum octauum. In ferro est parum de argento viuo, & non potest statim solui, & multa dicit de dentib. diaboli scil. de spermate, & nullum istorum intelligit esse verum: quia quod est contra legem Dei, & contra legē philosophiæ, vt voluit in texto capitulo, & verū est hoc quia veritas philosophiæ non est contra legem Dei: & ideo vsus spermatidis non potest h. c. valere, sed est sermo metaphoricus & illu-

forius, sicut alibi in hoc libro & propter hoc dicit. Fili quando iuro tibi dicere verum, credas esse mendacium, scil. ad literam: & ideo quando dico tibi caules, intelligas plumbum, & quando dico Almar cassitha de auro scias quod dico tibi sanguinem: & si est de argento scias quod dico tibi propter oua & ideo similiter quando dicit sperma, intelligit aliud, scilicet calidum & humidum per quæ est operatio: Et in hoc capitulo dicit q̄ tres sunt ceræ, scil. cera nigra, alba, & rubea, sc. capilli, oua & sanguis: & infinita talia hic & alii ponunt non ad literam, sed methaphorice.

Capitulum nonum.

In nono capitulo dicit quod Mercurius præparatur & cera
 rubea

rubea accipitur, & diuiditur in
 4. elementa & sicut calx cupri &
 fermentū argenti quod est calx
 eius, & totum sublimatur & pro-
 iicitur super corpus præparatū:
 quia si non præparatur corpus,
 (hoc potest dupliciter intelligi)
 non sustinet ignem: & sic tangit
 omnia quæ exiguntur ad Lunā.

De capitulo decimo. Elixir
 non peioratur per mille annos
 si est bonum. Mercurius indu-
 ratur cum aqua lapidis herbalis,
 & omnia alia opera soluuntur
 cum eadem aqua.

De capitulo vndecimo. Sub-
 limata corpus cum spiritu subli-
 mato, & proice vnum super ro.
 & quanto magis sublimaueris,
 tanto melius erit. Ex hoc habe-
 tur quod corpus vt calces, & spi-

C

ritus

ritus vt elementa, & Mercurius
sublimandi sunt simul vt fiat E-
lixir quæsitus fiat fixio medi-
cinæ.

Capitulum duodecesimum.

De duodecesimo capitulo. La-
pis noster est oua, capilli & sâguis
capilli pueriles & virginales; &
sanguis similiter & oua de ni-
gris & albis gallinis, cum quibus
sit gallus, quia sine gallo nihil va-
lent: fimus equinus melior est,
& debet mutari quolibet men-
se. Primum magisteriû est quod
induceres Mercurium; & quâdo
habes induratum, redige in cal-
cem, & solue ipsum, & redige i-
psum in suam naturam, & subli-
ma ipsum: quando abluis cal-
cem, laua multotiens, & postea
incorpora & ad album magis va-
let

let cuprum, & ad rubeum magis valet plumbum: quanto magis sublimes auripigmentum & sulphur, magis valebunt; quāto magis solueris sal armoniacorū, magis valebit; quanto magis al-bifices sal aluali, magis valebit.

Capitulum primum.

Dictio secunda. De primo capitulo dictionis secundæ, primo sublimamus Mercurium, & postea lauamus, deinde solui-mus, postea induramus, postea incorporamus cum ære, & fit Luna, & nulla Luna est meli-or ea.

De quarto capitulo. Debes habere septem sales, quæ sunt sal nitri baurak, sal gemma, sal aluali, sal commune, Alumen,

vitriolum: & docet in hoc capitulo confectiones medicinales contra fumos malos, & odores corruptos: quando vis indurare Mercurium, vide quod olla fit calida & sicca ad modum oui & perforata tribus locis minimis foramibus: Cuprum redige in calcem, & albescas eam cum sale artificioso & cū aliis salibus, & fac descendere per totum barbatū, & indura Mercurium, & incorpora cum eo, & sublima & quotiens sublimabis, tanto melius ut fiat Luna.

Capitulum primum.

Dictio tertia cuius primum capitulū est præparatio corporū, quod fit per fortitudinem salium, per fortitudinem lapidis & spirituum, & aceti, & cum aliis rebus:

DE ARTE CHYM. 65

us præparatio sua, est subtiliari
osum, et mutare in naturã vel
materiam primam & in aliã na-
turam altiore primam.

De capitulo 4. ad solem, mit-
te terram, aerem, aquam, ignem
mercurium rubrum, & fermentum
solis, & de corpore plum-
bum, aut aliud. Ad lunam, mitte
terram, aquam, aerem, mercu-
rium, fermentum lunæ & cuprũ,
aut aliud de corporibus.

De 5. capitulo fermentũ non
est nisi, de sole & luna, & fit hoc
modo, fac ea calcem, & abluere, &
abluere, & mollescunt et indures-
cunt, vt sint de prima materia, &
miscetur bene cũ corpore mi-
nori, scilicet cũ calce de plum-
bo ad solem, & de calce cupri ad
lunam.

Capit'

De dictione quarta capitulo primo: corpus ideo præparatur, vt spiritus possit cum eo citius adunari: quia si corpus prius nõ præparetur, nihil valeret: hoc dicit propter calcẽ corporis, quæ debet cõiungi elementis & mercurio: quãdo sublimas sulphur, aut auripigmentũ, aut sal armoniacũ nõ aperies aliter donec sit frigidũ: nõ remaneat quin corpus minus: hoc dicit pro calce, quod vis coniungere cum fermento, sit sublimatum & induratum, & mollefactũ bis vel ter. Corpus minus est cuprum, vel plumbum: quia accipe cuprum, & fac ipsum calcem, & fac valde album multotiens, & solue, & habebis argentum.

De

De 4. capitulo: In Elixir mi-
 sent corpus, corpus & spiritum,
 est, mercurium, & elementa,
 fermentum, & de omnibus fit
 confectio vna. Elixir est verbum
 æcum, & dicitur ic. xir. ic. est
 elius, xir est census: vnde dici-
 ar melior de thesauris, sed Al
 t articulus Arabicus.

C A P. I.

De dictione s. cap. i. cuprum
 t tribus modis, scilicet herme-
 cum, naturale, & nauarrere,
 t calidum & siccum, sed non
 t multum calor suus, & est hu-
 idum alumlum, quia aliter
 on solueretur. Et cuprum fit
 e auro viuo grosso, & de sul-
 nure rubeo cocto in ventre
 rre per centena annorum,
 sed

64 ROGER. BACON.

sed non est coctum tantum, v
aurum, et non est combustum
sicut ferrum, et ideo est leue ad
mutandum, et est magis pro-
pinquum argento quod auro
quia habet de sulphure minus
quam de auro viuo, et quando
percutis cuprum, si sonat, illud
est melius, sed non opereris de
cupro armenico in hoc magi-
sterio, cuprum tale est nigrū, et
multitudo sulphuris quæ est in
eo confundit ipsum, et ideo nō
potes lauare ipsum, nec album
facere, quia nō potest dealbari,
nisi per multitudinem auri viui.
Et aurum viuum est argentum
vbi, quia argentum est coctum
magis, et si tu percutias in cu-
pro armenico, sonabit sicut res
combusta.

De

DE ARTE CHYM. 61

De capitulo secundo plumbū
est 4. modis, plumbum mixtum
um stanno, et plumbū natura-
; et plumbum euchachia, et
lumbum gessuri, et natura sua
st frigida et sicca, et plus est de
rigiditate quam de siccitate, et
n eo est multa humiditas, et
plumbum est de auro viuo gros-
o, et de sulphure grosso, et plus
de auro viuo, non est multum
coctum, et ideo remansit molle.
et soluitur statim; et quia argen-
tum viuum est ibi multum, est
magis de natura auri. Vbi quia
aurum est de pulchro auro viuo
et de pulchro sulphure, et hoc
est de grosso auro viuo, et de
grosso sulphure spisso non claro;
et aurum est coctum et illud est
erudum, et qui scit præparare le-
uiter

uiter mutat se in naturam aurum
 et plumbū melius est magis p̄c
 derosum, et quando scinditur
 ipsum, est album, et quādo per
 cutis non sonat: et quando fur
 dis, tarde in frigidatur: pro infu
 sione plumbi et cupri docet fa
 cere lutū magisteri pro vasis ta
 ciendis et liniēdis, et dicit quod
 melior modus est, vt separetur
 ab ea virtus ignea, et euapore
 plurimum humiditatis super
 fluentis siccitati, et remaneat de
 humiditate illud quod contine
 tur in siccitate, quare non sepa
 ratur, imo quando purgatur q̄
 mouetur in ea liquefacit ipsam
 non ergo moratur, quin aggre
 getur corporaliter in oleo ve
 aqua ei pure super ignem. Am
 plius postquam sciimus hanc
 viam.

ã, invenimus sulphur cõmu-
ne conueniẽter commiscere in
lixir rubea et alba, licet sit me-
ius cum rubea Elixir: et inveni-
us arsenicum cũ albo melius
xperimẽto: cum tamen omne
omni fit conueniens. Amplius
possibile est nobis, vt præpare-
mus cum rubeo bonitatem ali-
quã quæstus, rubificamus ipsum
cum rebus quas ignis rubificat,
sive rubefacit, et sunt aquæ a-
tramentorum, et fiunt tingen-
tes in citrinũ: est ergo illud quod
est ad albificandum album cum
proventu intentionis suæ magis
intellectæ rubeum rubificans.
Substãtia igitur cõiunctiua hic:
est humiditas aggregata, quam
ignis non separat: et iam perve-
nit ad nos ex his oleis.

Cap.

*De inquisitione substantia fixa, qua est
eis, que diximus.*

Quæsiuimus substantiã fixã
& inuenimus eã esse omn
quod non fugit ab igne, & ips
est, aut corpora liquefactiua, au
nõ liquefactiua: & inuenimus o
mnia illa operationẽ recipienti
aut prohibentia nos. Verumta
men liquefactiua propinquiora
sunt in assimilatione et meliora
et in ipsis dum permanent cor
pora habentia coniunctam li
quæfactionem, non est possibile
cõmisceri aliquid, & dum subli
mantur fracta: partes cum qui
bus possibile est currere fixam,
possibile est ut redeant ad dispo
sitionem suam super ignem: o
portet ergo vt aduramus ea &
calci-

calcinemus, et si possibile est ut
calcinemus ea, post combustio-
nem faciamus, ita ut fiant pul-
s, qui forsan non curret. Et-
iam quidem destruitur ab eis
forma specierum eorum: quo-
iam Arist. declaravit in auditu
naturali, quod experimentum
destruit formam specificam. Cum
ergo pervenerit ita, possibile e-
st nobis, ut per ea consequamur
attentionem: & vidimus & be-
ne; vidimus ut assumamus ar-
gentum & stannum, aut ex ar-
gento quod melius est, aut ex
plumbo & auro, aut ex auro
quod melius est, aut ex ære, &
calcinabimus ea; & possibile est
nobis ut accipiamus calcem ex
argento, & est cerussa alba, &
erit unum ex albificantibus, aut
ex au-

ex auro, et est puluis rubeus sicut utzifur, et erit vnum ex rubificantibus.

C A P. V I.

De compositione Elixir.

Postquam ad album peruenerint oleum & tinctura & calx & omnia illa albificantia, & ad rubeum tinctura & oleum & calx, & omnia illa rubificantia: necesse est nobis componere inter ea, & permiscere ea, vt sint substantia vna, & illud quod non est possibile, nisi per introitum ipsorum & commixtionem ipsorum: & nos iam vidimus in eis in quibus usi fuimus modis experientia, quod cum aqua permiscetur & commiscetur vehementer, deinde excoquantur, exsiccantur & coagulantur; conglu-

tinan-

CON.
 rubens
 un ex
 71
 71
 71
 peruen
 ra & can
 ra, & ac
 & calis
 ra: ne
 reinter
 or sub
 non est
 iplo
 forum
 in qui
 erien
 scen
 men
 exfic
 ngu
 inau

 cinantur ita, quod si vicerit sum-
 ma volatilis summam fixi: vola-
 bit cum ea, et si non vicerit fige-
 tur intro cum ea, fit igitur æqua-
 liter. Et vidimus plurimas res
 resolui & coagulari, & virtutem
 earum remanere in Elixire, de
 quibus sunt sal cõe, alumem
 & sal armoniacus & dragantum:
 & sciimus quod prædicta plura
 scientiæ naturalis quod est pos-
 sibile vt res substantiæ quarum
 radix est ex terra & aqua resol-
 uantur: & currentes fiant, dein-
 de sciimus per canones alios q̄
 istæ Elixir prædictæ cum reso-
 luuntur, non prohibet earū reso-
 lutio ab operationibus radicalia
 omnino; imo remanet nobis de
 virtute earū q̄ volumus: testifi-
 catur enim ad credēdā medita-
 tio-

tionem experimentum. Vidimus ergo de rebus convenientiores ad illud, resolutionem & cursum, deinde congelationem, ut vnione substantia radicis fiat res vna, stans, tingens, profundans, consolidans, perseverans & æstimauimus, quod quando usi fuimus cōscrutatione aquarum calidarum permixtarum, resolutarum, commixtarum, secundum assiduitatem quod erit illud loco resolutionis: fecimus ergo illud in rebus ad experiendum: & quantoque valuit, & quandoque nō valuit aut propter debilitatem instrumentorum, aut defectum in opere aut propter res particulares accidētes in opere, quæ non comprehenduntur. Fuit ergo nostra intē-

DE ARTE CHYM. 73

tio ad hæc duo capitula in summa complementi artis Elixir. Aduenit ergo cum laude Dei intentio quæ sita, & fuerunt radices albi, argentum viuum præparatum, & sulphur, & arsenicū albificatum, & cerussa corporis, quæ coniuncta & permixta sunt Elixir integra: & fuerunt radices citrini, sulphur præparatum, & argentum viuum præparatum, & arsenicum albificatum & rubificatum; & calx corporis, & melius in illo est, vt omnia sint rubificata: deinde componantur, vt fiat ex eis Elixir integra.

C A P. VII.

De elementis extractis à partibus animalium, & eorum comparatione ad elementa mineralia.

Postea audiuius & vidimus

D . mul-

multotiens, quod possibile est
 vt ex capillo & ouo, & sanguine,
 & multis partium animalium fiat
 Elixir. Incipimus ergo experiri
 an hæc haberent suspensionem
 & impressionem in corporibus
 liquefactiuis: Inuenimus itaq; ea
 non imprimere sed fumum eorum:
 Ipse n. suspenditur cum corpori-
 bus ita quod cooperit argenteum
 cum citrinitate: & similiter ar-
 gentum ignitum cum submergi-
 tur in eo imprimitur. Sciuimus
 ergo quod in eis est tinctura, &
 quod in eis est suspensio: & sciuimus
 quod capilli & sanguinis & om-
 nium decoctorum salorum co-
 agulantur aquæ in salē: & sciui-
 mus quod quando volumus se-
 parare tincturam, & suspensionem
 ab eis non est possibile quod sit nisi
 cum

cū igne & sublimatione, ita vt nō
 tingant: & sciuiimus q̄ primū q̄
 ex eis distillatur est aqua, deinde
 oleum, quoniā fixius est super
 ignem: distillamus ergo ea cum
 igne subtili in cucurbita & alē-
 bico: distillata est ergo aqua: de-
 inde incepit oleum cum igne di-
 stillari, distillamus ergo ambo tā
 diu donec finita fuerint, & re-
 manserit lex; quā cum igne mul-
 totiēs tā diu cōbussimus, donec
 exiuit calx fixa super ignē; adue-
 nit ergo nobis ex ea calx fixa, de-
 inde sciuiimus q̄ tinctura est in o-
 leo rectificauimus ergo ipsū, de-
 inde decoxim⁹ ipsū nō in re alia,
 nisi in aqua sua, cū sit aqua eius
 calida & salsa, & cōgelet in salē ar-
 moniacū tali decoctione leui tā
 diu donec extraxim⁹ tincturā ei⁹

deinde accepimus oleum, & decoximus ipsum in aquis temperatis in acuitate tam diu donec purgauerimus ipsum & dealbauerimus ipsum, & vstionem remouerimus ab eo: peruenerunt ergo per illud liquefactio & suspensio, & destructa est ab ipso adustio, & purgauimus eius calcem tã diu, donec facta est puluis albus sicut nix: & inuenimus aquam eius hic sicut argentum viuum in mineralibus, & oleum ipsius sicut est sulphur, aut arsenicum; & calcem eius sicut est calx argenti vel auri in mineralibus: & Elixir aggregata est ex eis sicut Elixir, quæ est ex mineralibus; verumtamen largior est & melior, & abundantius operans & sublimius.

De preparatione spirituum & elementorum ex animalibus.

ARgentum quidem viuum accipias & congelas ipsum cum vapore stanni si est ad albū; aut plumbi, si est ad citrinū: & illud est vt ponas ipsum in fouea, et puluerises super ipsum ad album cinerem aut marchasitam argenteā, et ad citrinum, marchasitam auream, aut sulphur, aut cinerem etiam, et effundatur super faciem eius rosa salisob fufum: ita vt non misceatur ei: fiat illud multotiens donec congeletur in lapidem: et quandoque ponimus ipsum in concavitate plumbi, et fingimus pistillum mortarii in plumbū bene donec fortasse congeletur, et

D 3 super-

superponimus ipsam ei, deinde
 euellimus ipsum cum terro multo
 totiens donec congeletur in la-
 pidē, & si ipsum cōgelare volu-
 mus, conterimus ipsum cum si-
 napi conterito cum aqua donec
 moriatur in ipsa, deinde permi-
 sceamus eum sale & atramento,
 postea sublimabimus ipsum ab
 eis multotiens; tunc si est ad ru-
 beum imbibimus ipsum post af-
 fationem & sublimationem ru-
 bedine sulphuris in aqua sua, &
 sublimabimus ipsum, & astringi-
 mus donec coaguletur & con-
 geletur in collo kimenæ, omnis
 vero sublimatio siue congelatio
 & constrictio, est post distil-
 lationem. De Arsenico vero
 & sulphure visum est esse con-
 ueniens, vt terantur valde cum
 lima.

DE ARTE CHYM. 79

limatura ferri & decoquatur in ipsa cum aceto, donec exsiccentur, deinde assentur, post sublimentur, & iteretur opus, siue incerentur cum sale & atramento & talc, & nora, & calce maiori: & quandoq; constringuntur à vitro & ære vsto singulariter aut coniunctim, & cōgelantur sicut sal & cristallus, & iteretur sublimatio multotiens donec ad finem perueniat. Oleum vero de capillis & reliquis post sui cōgelationem cum calore nō feruente assidue donec inspissetur; deinde post acceptionē tincturæ ab eo, decoquatur in aqua, in qua iam decoctum est talc & calx & forte aluali tam diu donec egrediatur ab eo nigredo eius & dealbetur.

De calcinatione corporum.

Corpora quidem quandoq; appodiantur, id est lauantur sale armoniaco et aceto, et quandoq; aduruntur cū adurentibus tā diu donec recipiāt contritionē cum sale armoniaco. Et sulphure, et quandoq; cibantur argento viuo tam diu donec sublimetur ab eis argentū viuū multotiens donec remaneat puluis, deinde illud quod quæritur ad album imbibatur aqua salis distillata et teratur et dimittatur semper cum alba tamē siue ablutum fuerit, donec fiat res cui non sit pars: et illud quod quæritur ad citrinum, imbibatur aqua atramentorum vnus et vnus, aut coniunctim, et rube-
dine

dine sulphuris aut aliorum, et oleo ouorum, et assiduetur assatio eius donec rubificetur, et fiat puluis cui non sit pars.

CAP. X.

De resolutione.

FAciliorem vero modum quem vidimus ad resoluendum est conuersio naturæ specierum ad res recipientes resolutionem in sua substantia, sicut sal & atramenta: & vidimus fortio- rem earum esse sal armoniacum, ipsum itaque resoluimus & assiduauimus imbibitionem rei ex eo terendo, & assationem eius cum calefactione tam diu donec congelatur totum in sal armoniacum. Et illud est vt effundatur super ipsum quantitas aliqua salis ar-

D 5 armoniaci

moniaci resoluti: deinde dimit-
 timus ipsum corpus donec dese-
 tur deinde ponamus ipsū in sa-
 craitati id est in sartagine, vel
 bruma: quod est genus vasis, &
 approximamus ipsam igni leui,
 cumq; fringere incœperit, remo-
 ueamus ipsum, deinde imbiba-
 mus ipsum: postea iteremus il-
 lud, & faciamus illud vicibus 10.
 deinde imbibemus & iteremus
 imbibitionē rursus, & faciamus
 illud donec inceretur, & est vt
 liquefiat super ferrum ignitum:
 deinde dissoluatur in aquam, &
 non remaneat ei vestigium ex
 20. imbibitionibus, vsque ad 30.
 imbibitiones, & non multipli-
 catur nisi quādo volumus com-
 positionem per contritionem,
 & rectius quidem Elixir rubeus
 est

est vt sal armoniacus resolutus
 fit rubeus ita vt imbibatur ex a-
 qua atramēti, & sublimetur do-
 nec rubificetur, deinde resoluat̃
 Ipse vero aque animalium sunt qui-
 bus ipsa ceratur & rubificentur:
 Cumq; cerantur resoluimus ea
 si volumus cū inhumatione in
 kimena habente os longū ligatū
 in fimo discooperiēdo super eā
 & cōmutando fimū, vel suspen-
 sione in puteo resolutionis, vel
 modis aliis inhumationis eorū
 in roribus; & suspendemus in pu-
 teis, aut in cucurbita cæca, cum
 vapore aquarū calidarū: & sunt
 aquæ in quib. decocta sunt alua-
 li & nora vicibus plurimis, adeo
 donec in ipsis aduratur pēna, &
 piiciatur in eis sal armoniacus.
 Etsi q̃rat̃ ad rubedinē, ponatur

in eis sal & atramenta. Nā cum nos in his viis incefferimus, resoluetur quod in eo est inter 40. dies, vsq; ad tres menses. Cumque resoluentur aquæ, congregabimus eas & inhumabimus eas in fimo donec commisceantur. Deinde ponamus eas in instrumento inhumationis, & inhumabimus eas in cinere calido, donec rubescant, deinde exsiccantur & coagulentur, & est Elixir: & quandoque imbibemus ipsum aquis acutis donec permisceantur cum illo, & resoluantur adinuicem, & assabimus ipsum, et faciemus illud quantitate 30. vicium et plus vel minus, donec penitus non euaporet, aut euaporet totum: Et scias quod quādo euaporat totū
tunc

unc iam bene operatus es in
ompositione, sed errasti in cal-
e. In frigida ergo ipsum, & in-
enia vt addas in tinctura & sus-
ensione, dum tamen in hoc nō
it exitus à termino, ita vt totum
euaporet.

CAP. XI.

*De complemento huius operis, & de pro-
prietate Elixir, & que sit e-
ius virtus.*

Hæc Elixir tingit tinctura sua,
& submergitur oleo suo, & fi-
gitur calce sua, & oleum quidem
est aggregatiuum siue aggregās,
& coniungens inter tincturam
subtilem valde & calcem, & ar-
gentum viuum est deferens tin-
cturam, & cum profundatur in
aliquo oleum antecedens cum
cal-

calce tingēte cum tinctura pro-
fundatur cū eo; & quādo figitur
calx figitur cum ea, & nō separā-
antur ab inuicē pp̄ vehementiā
cōmixtionis siue cōtinuationis
& extractū calcis est terra: Et
album quidem completur tri-
bus rotis, in quibus non est i-
gnis: & citrinum completur 4:
rotis.

*Explicit exempla cum laude Dei &
eius auxilio, exempla dico Ab-
buali Principis cognomine Auic.
ad Hasen Regem patrem suum de
re tēta.*

Capitulum primum est pri-
mo vtrum ars sit vera: secūdo de
proprietatibus & operationibus
Elixir, & componentium eam.
Secundum de inquisitione tin-
cturę albe; & est totaliter de sub-
li-

matione Mercurii, & concer-
 entibus eam: tertium de inqui-
 tione tincturæ rubæ; & est to-
 liter de extractione rubedinis
 sulphure & armoniaco & de ru-
 edine Mercurij: quartū de sub-
 ſtantiâ permiscibili liquefacto, &
 est totaliter de substantiæ con-
 iunctione, siue substantiæ albæ
 sulphuris & armoniaci sublima-
 tione & præparatione, & de con-
 ernentibus hæc: quintum de in-
 quisitione substantiæ fixæ: & est
 quod oportet habere corpora
 calcinata: sextum de compo-
 sitione Elixir, in quo docet, 6.
 notabilia ad componendum E-
 lixir. Item de inceratione & in-
 crantibus Elixir: septimum de
 extractione & rectificatione e-
 lementorum, de partibus anima-
 lium.

lium & eorum comparatione ad
 elementa mineralia : octauum
 de præparatione spirituum & e-
 lementorum : & est primo de
 præparatione sublimatione &
 rubificatione Mercurij secun-
 do de præparatione & sublimati-
 one sulphuris & armoniaci, ter-
 tio de præparatione olei a-
 nimalis : nonum de calcinatio-
 ne corporum : decimum de re-
 solutione : & est de niceratione,
 solutione & vera mixtione : vn-
 decimum de operationibus E-
 lixir & partium eius.

Expliciunt capitula.

*Tabula super præcedentem
 librum.*

Adhærentiæ causa. 4. Adu-
 stionis causa. 4. Adustionem de-
 struere.

tuere duplex vñ. 4. signum
 quod adustio sit remota. 4. Eli-
 xir proprietates & operationes,
 est, 1. 2. sex notabilia ad com-
 ponendum Elixir. 6. Per nicera-
 tionem potest Elixir compleri.
 Item, 10. bis numerus in tran-
 sum Elixir. 6. Elixir ex vegeta-
 bilibus præcellit Elixir ex mi-
 neralibus. 7. mineralia sunt me-
 iora ad Elixir quam vegetabilia.
 quæ mineralia sunt meliora
 ad album quam ad rubeum.
 aquæ omnium salforum coa-
 ulantur in salem. 7. Argentum
 quære in Mercurio: Ar-
 genticum quære in sulphur. Cal-
 cinatio corporum est necessa-
 ria. 5. de calcinatione corporum.
 calces rubificare. 9. distillatio
 lapidum. 7. elementorum ex-
 tra-

tractio & rectificatio. 7. cōparatio
 elementorū vegetabiliū ad ele-
 mēta mineralia. 7. præparatio o-
 lei lapidū. 8. finus equinus. 3. Itē
 10. bis fixio duplex. id est, causā
 fixationis. 4. figi potest medicina
 sola inceratione, 6. Itē, 10. bis fixio
 substātia est duplex, 5. sed mine-
 ralis est melior vegetabili ad Elix-
 ir, 5. Itē, q̄ mineralium est alia
 melior tā ad album q̄ ad rubeū
 5. Inceratione sola potest Elixir
 cōpleri, 6. Item 10. bis. Inceratio
 quomodo fit, 10. Incerationis si-
 gnum 10, Incerationum sequit
 solutio, 10. lapidum distillatio, 7
 liquefactio quid est, 4. Minera-
 lia sunt meliora quam vegetabi-
 lia ad Elixir, 5. Elixir ex vegeta-
 bilibus præcellit Elixir ex mine-
 ralibus, 7. quæ mineralia sunt

meliora tam ad album quam ad
 beum, 5. comparatio elemen-
 tū mineralium ad elementa
 getabilia, 7. mixtio potest fie-
 sola inceratione. 6. Item, 10.
 s. Mixtio quando & vbi debet
 eri, 10. Item, 3. argentum vi-
 um fugat ignis, sed non com-
 irit; quare humiditas Mercurii
 potest separari, 2. sublimatur
 Mercurius, vt fiat pmiscibile &
 eruiū, 2. Congelatio Mercurii
 duplex, 8. sublimatio Mercurii
 præparatio ante sublimatio-
 em, 2. Itē, 8. Rubificatio Mer-
 curii, 3. Item, 8. oleum quid est &
 us generatio, 4. rubedo à qui-
 us extrahitur, 3. extractio rube-
 inis à sulphure & argento & eius
 paratio, 3. Mod^o rubificādi Mer-
 curiū cum ea, 3. Itē 8. rubificātur

res cum aquis atramentorum
 4. Rubificare calces, 9. rubifi-
 care salem armoniacum, 10. Sal-
 forum omnium aquæ cōgelans
 tur in salem, 7. sal armoniacus est
 fortius inter omnia soluētia, 10.
 salis armoniaci rubificatio, 10.
 Solutio, de ea plura notabilia, 6.
 Item, omnia soluentia sal armo-
 niacus est fortius, 10. solutio se-
 quitur nicerationem, 10. loci
 solutionis triplex, 10. tēpus solu-
 tionis, 10. sublimatur Mercurius
 vt fiat permiscibile & primū, 2.
 sublimatio Mercurii & p̄paratio
 ante sublimationē, 2. Item, 8. ter-
 minus sublimationis, 2. de subli-
 matorio & partibus eius, 2. de di-
 uersis coloribus sublimati, 2.
 p̄paratio substantiæ albæ sul-
 phuris & armoniaci duplex, scilicet
 sub-

sublimatione & decoctione, 4.
 preparatio ad sublimationem
 sulphuris & armoniaci, 8. sulphu-
 ris & armoniaci rubedo quomo-
 do extrahitur vide in Rubedo
 preparatio substantiæ albæ sul-
 phuris & Arsenici duplex, scil.
 sublimatione & decoctione, 4.
 dissimiliter se habent sulphur &
 armoniacum ad album & rubeū,
 preparatio sulphuris & armo-
 niaci ad sublimationem, 8. vapo-
 rationis causa ter, 4. quare ali-
 quid non vaporat, 4. vitrifican-
 a, 2.

*Non mea scripta nego, lege scripta qua tibi
lego.*

*Arsenicum fore dic animam, sed spiritus
esse*

*Argentum viuum, calx corpus dicitur
esse*

*Spiritus est tingens animam subiungere di-
cas.*

Tin-

94 ROGER. BACON.

*Tingens & margens calx figit & est vitæ
lixir.*

*Est aqua stillantis oleum vitæque fit a
Pigmentum vitæ corporum stat calx a
malis*

*Vnum coniungit, duo componunt mem
cinam.*

Elixir componitur ex 3. scilicet
cet ex calce metalli vilis & pro
tiosi, & vocatur corpus, & sub
stantia fixa; & ex argento viuum
præparato quod est secundum
& tertium est substantia coniun
ctiua & est spiritus aereus con
iungens reliqua duo, & cont
nens ne ab inuicem diuidantur
& est fixio ex primo col. ex
secundo connexio, ex sexto in
quo est tota occultatio: sed ad
Solem rubificentur omnia cum
virtute ignea sulphuris.

EXPLICIT.

AD RAYMUNDUM

qui scripsit de viridi

Leone.

Incipit breue breuiarium fra-
tris Rogeri Bacon, de do-
no Dei.

BREVE breuiarium breui-
ter abbreviatum sufficit in-
telligenti, si fuerit diligens: I-
noranti autem atque negli-
genti brevis est prolixitas: In-
telligenti itaque loquor atque
diligenti, qui & fundamen-
ta regulæ naturalis, quæ Al-
chymia naturalis innuitur à cū-
ctis quidē philolophis posita nō
de-

deponit, ne male supposita se
 se supponit. Non illis quippe
 ignorantibus loquor qui vt
 ta sensibilibus ambulantes ea
 lum credunt esse possibile, quod
 communis vsus, & inferioris
 turæ communis cursus commu-
 niter operatur. Ille pro certo
 philosophiæ naturalis & rationis
 inimicus quicumque naturales
 esse possibilemque metallorum
 inuicem transmutationem ne-
 gat. Et tu quoque ô pater Ray-
 munde qui etiam solum quas
 tum librū Meteororum credi
 & vnica auctoritate hanc tã
 talemque scientiam conde-
 mnas: Hoc solum habes in tu-
 defensione quod in eodẽ, qua-
 ro libro capitulo vltimo dicitur
 Sciant artifices Alchymia spe-
 cies

species vere transmutari non posse.
 &c. Quia autem non intelli-
 gentis tui contra verum sævit
 opinio, quam solū, quarto Me-
 theororū sufficienter suffultam
 æstimas, ac defensam pro veri-
 tatis naturalisq; rationis defen-
 sione pugnabo: Inermis quidem
 pugnam securus aggredior: sci-
 ens quoniam baculo tuæ defen-
 sionis corrues; scutumque meæ
 defensionis totum pro me non
 ex opposito deferens: Et erro-
 ris proprii fidelis testis effectus
 Alchymiam naturalem atque
 possibilem in metallorum trans-
 mutationibus ore proprio præ-
 dicabis. Ne autem par in parem
 imperium gerere videatur, o-
 mnibus aliis defensionibus ar-
 mis renuncio. Illius solius, quar-

ti libri Metheororum quam pro-
 te maxime contra me vero po-
 tissime prætulisti contentus au-
 ctoritatibus tanquam armis
 naturalibus sapientiæ mani-
 bus fabricatis, metallorum in-
 vicem transmutationem esse
 possibilem auctoritates philoso-
 phorum probant, quod ratio
 naturalis instruxit, sicut ex quar-
 to Metheororum probari dino-
 scitur.

De compositione metallorum.

Incipiamus ergo generatio-
 nem metallorum ostendere,
 modumque compositionis eo-
 rum. Si autem inter inferiora
 corpora euidentem habent cō-
 positionis rationem: quod ex
 eorum ductibilitate, & alienæ
 sub.

substantiæ permixtionis repul-
 sione probant philosophi, se-
 cundum quod ubique fere in
 libris eorum Alchymicis atque
 naturalibus reperitur, metalla
 omnia ex sulphure & argento
 viuo naturaliter atque materia-
 liter esse composita docuerunt:
 Specierum vero metallorum di-
 versitatem, ex diversitate depu-
 rationis materiæ, & digestionis
 rationabiliter asseruerunt per-
 venire: Hoc itaque ponimus
 sicut & philosophia ponit, & ra-
 tio cui concordat vsualis expe-
 rientia minerarum pro Alchy-
 miæ naturali, rationabili, at-
 que inexpugnabili fundamen-
 to. Oportet ergo tecum ó pa-
 ter promissa reddendo agere,
 & pro defensione mea: Imo

verius rationis tuo vti baculo, vt sic mirabilior laudetur victoria. Tum & Alchymia defensa fuerit quibus patet amplius impugnari. Diximus pro fundamento quod metalla omnia composita sunt ex sulphure & argento viuo : quod sic quidem intelligendum accipimus, vt in modum compositionis referamus in libro quarto, Metheororum quod contra opinionem meam scriptum est. Argentum viuum est elementum ductibilem, & est vt aqua quæ miscetur cum terra nimium subtili mixtione forti. Et proprium eius est quod coagulatur ex vapore sulphuris. Videtur vero quod argentum & quæ sunt similia, elementa sunt omnium ductibilium : Et
ideo

DE ARTE CHYM. 101

ideo miscetur argentum viuum cum naturalibus corporibus, quia est de substantia eorum. Et si fuerit argentum viuum purum, coagulabit illud vis sulphuris albi non vrentis. Et istud est res optima, quam recipere possunt illi qui operantur Alchymiam, vt conuertant illud in argentum. Et si fuerit mundum sulphur optimum cum rubore clarum, & fuerit in eo vis igneitis simplicis non vrentis, erit res optima quam recipere possunt Alchymistæ, vt ex eo faciant aurum: hoc enim ipsum conuertit in aurum. Et si fuerit argentum viuam bonæ substantiæ, & sulphur non purum, quod scilicet sit in eo vis adurens conuertit ipsum

in æs. Argentum etiam viuum si fuerit malum porosum, immundum, terreum & sulphur non mundum, fiet ex eo ferrum. Stannum vero videtur argentum viuum bonum habere, sulphur vero malum; & hæc non bene mixta: Plumbi vero grossi, Argentum viuum est malum ponderosum, lateum, sulphur eius malum mali vaporis, & fœtidi, & debilis, vnde non bene gelatur. Artifices faciunt gelationem fere tensibilem artificialiter; quamuis artificialia non eodem modo sint quo & naturalia, nec tam certa, licet propinqua sint & similia: Et ideo creditur, quod compositio eius naturalis sit hoc modo,

vel

vel vicina huic : sed ars debi-
 lior est quam natura , nec con-
 sequitur eam , licet multum la-
 boret. Sciant artifices Alchy-
 miæ species vere transmutari
 non posse ; sed similia possunt
 facere , & tingere rubeum ci-
 trino , vt videatur aurum , &
 album tingere colore , quo vo-
 lunt donec sit multum simi-
 le auro aut æri : Possunt etiam
 plumbi immunditiam abster-
 gere , verumtamen semper e-
 rit plumbum , etsi videatur
 argentum : Sed obtinebunt
 qualitates alienas , vt errent
 in eo homines , vt qui accipi-
 unt salem & salem armonia-
 cum.

Cæterum q̄ doctrina specifica

E 4 ali-

aliquo tollatur ingenio ego non credo possibile. Nec est quod vna complexio in aliam vertatur: quia ista sensibilia non sunt doctrina, qua permutatur species, sed sunt accidentia, & proprietates; doctrinae autem eorum non sunt cognitæ: quod cum doctrina sit ignota, quomodo potest sciri vtrum tollatur ratione, vel quomodo tolli possit; sed expoliatio accidentium, vt vaporis, coloris, & ponderis, vel diminutio non est impossibilis, nec contra hæc ratiocinatio stat. Cæterum portio cõpositionis istarum substantiarum non erit in omnibus eadem: Hæc ergo in illam permutari non poterit, nisi forte in
 pri-

primam reducantur materi-
 am: & sic in aliud quam prius
 erat permutetur: Hoc autem
 per solam liquefactionem non
 fit, sed accidunt ei ex hoc res
 quædam extraneæ: Hucus-
 que exitus est, finisque quar-
 ti Meteororum. In cuius pri-
 ma parte contra te ô pater Ray-
 munde evidens est ratio: Et in
 vltima quoque licet pro par-
 te tua superficialiter videatur:
 Hoc enim plane scribitur: me-
 tallâ quidem omnia ex argen-
 to viuo esse, & sulphure ipsum
 argentum viuum coagulantur.
 Ex quo concluditur omnium
 metallorum & vnâ esse natu-
 ram vnitâte speciei: quia so-
 lum est argentum viuum vnus
 speciei, nec diuersarum spe-

cierum inueniuntur sulphura
 Ista autem materia est diuersi-
 ficata secundum diuersitatem
 depurationis & digestionis di-
 uersitatem consequitur specie-
 rum, vt ibidem plane innuitur
 vndique vna exeunte materia
 argento scilicet viuo & sulphu-
 re: quod sic patet. Ait enim
 primo: Si fuerit argentum vi-
 uum purum, coagulabit illud
 vis sulphuris albi non vrentis.
 Et hæc coagulatio est in argen-
 to: Postea ait de conuersione
 in aurum: Quod si fuerit sul-
 phur mundum optimum cum
 rubore clarum, & fuerit in eo
 vis igneitis simplicis non v-
 rentis, conuertit argentum vi-
 uum purum in aurum. Con-
 sideremus ergo diuersitatem
 som-

compositionis auri & argenti,
 & vtrumque inuenimus com-
 positum ex eadem materia, vi-
 delicet ex sulphure & argēto vi-
 uo; sed diuersitatem inuenie-
 mus depurationis & digestio-
 nis: quia in argento dicitur esse
 argentum viuum purum & sul-
 phur album non vrens: In au-
 ro autem dicitur argentum vi-
 uum similiter purum, & sulphur
 optimum cum rubore clarum:
 Inter argentum igitur & aurum
 est notata diuersitas depuratio-
 nis; cum dictum est de solo
 sulphure auri mundum & o-
 ptimum, & clarum, non v-
 rens, & de sulphure argen-
 ti, quod sit tantum album non
 vrens: Inter ipsa notatur et-
 iam diuersitas digestionis, cum

dictum est, de sulphure argenti quod sit album; de sulphure vero auri quod sit cum rubore: color enim sequitur digestionem. Et sicut est etiam in animalibus color albus in urinis minus digestis & decoctis; rubeus vero in urinis excedentibus & combustis, sic & decoctionis & digestionis minoritas. In plumbo quoque & stanno, ac in argento, licet vnus colorem relinquet album ex defectu virtutis igneae. In auro autem decoctio temperatissima citrinum temperantiae colorem induxit. In ferro autem & cupro rubeum & viride, & nigredinem quoque, quae est in urinis quoque combustionem significant, ex
 nimia

DE ARTE CHYM. 109

minima decoctione materiae non
delepuratae, ab vntuositate sul-
phurea, quae ei tam combustionis
nepta procreauit digestio cum
materiae depuratione non bona:
enim omnia ibidem colli-
guntur ex textus intelligentia
vera: Argentum autem viuum
ibidem dicitur, quod est ele-
mentum liquabilem, & metal-
lorum materia cum sulphuris ac-
cretionem calore agente cogela-
ta in successu temporis in ali-
quius speciem.

De triplici humiditate sulphuris.

EST autem argentum viuum
compositum ex substantia ter-
rea & aquea, sulphurque admix-
tum habet, sicut etiam patet ex
hoc, quod omnia metalla cre-
mat

110 ROGER. BACON.

mat si diu decoquantur cū eo
& instanti mixtionis suæ cum eo
illa puluerifat & frangit. Opor-
tet igitur ipsum purgare à sul-
phureitate, & superflua humido-
tate: & sic remanebit siccū, mur-
dum, purum, & clarum, ad mo-
dum cristalli lucidum. Sulphur
quoq; habet tres humiditates
quarū prima est aerea, & vnctu-
osa, & cremat, & comburit, & de-
nigrat, & frangit metalla omnia
& hæc non vere est in sulphure
auri modica, quia est aut nulla
in sulphure argēti: multa autem
in plumbo & stanno: & ære, ac
ferro: Ista autē quatuor metal-
la non bene depurata fuerunt,
non bene digesta & debilis com-
positio-

DE ARTE CHYM. III

positionis, atque faciliter corruptibilis: vnde & in igne nigrescunt, & nubes nigras induunt & in igne sese separant, & demergunt, sicut apparet in plumbo & stanno: quæ cum in igne aliquandiu fuerint nubes nigras & siccas emittunt, æs quoque & ferrum squamas & scoriam præ nimia decoctione & combustione faciunt, aurum vero illa non habet, nec in igne nigrescit aut se diffundit, vel notabiliter minuit, nec citrinum colorem mutat: Argentum vero modicum huius vntuositatis sulphuræ habet, vnde quia parum habet de ea, egreditur ab igne.

ab igne album, & sine nigredine: quia tamen aliquantulū habet, nigrescit modicum, quādo ponitur cum adurentibus, sicut est sal & sulphur, & later antiquus, & similia. Secunda autem sulphuris humiditas, est aquea phlegmatica nō comburēs, nec denigrans, sed in igne euaporās: & hæc quidem est in omnibus metallis præterquam in auro, in quo non est sensibilis diminuēs euaporatio: in argēto minor est, quam in aliis: vnde euaporat in igne, & minuitur licet parum. Tertia sulphuris humiditas est radicalis & naturalis; per quam coniunguntur partes substantiales ipsius, & hæc est aqua sulphuris, quæ ligat terram ipsius, & per quam pura sulphuris substantia

antia constat & coniungitur.
 in argento viuo optimam fa-
 ct congelationem, & composi-
 tionē. Hæc autem in auro ope-
 rata est potissime, ab aliis nõ im-
 edita superfluitatibus: hæc iam
 iam in omnibus metallis in-
 ut: nam sine radicali humidita-
 nihil terreum compositū est.
 line ergo de necessitate & per-
 fectione tam sulphuris quam ar-
 genti viui, metalliq; cuiuslibet
 partibus ipsorū est fortiter im-
 bita: prima est superflua, &
 corrumpens, & iure supernatās:
 secunda vero res adherens su-
 perflua nihil perfectioni confe-
 rrens, quia est euaporans. Inque
 certia ad metalli perfectionem
 in solo auro est, completo
 consistit. Igitur ad metalli per-
 fectione-

fectionem quæ in solo auro
 requiritur vtriusque humi-
 tatis purgatio, videlicet primæ
 quæ est aerea & vinctuosa, con-
 burens & denigrans, & secun-
 dæ quæ est phlegmatica & euaporans
 nihil perfectioni conferens, sed
 diminuens, & substrahens.
 ergo sulphur & argētum viu-
 talia fuerint per purgationem
 effecta, quod vtraq; careant hu-
 miditate superflua: prima videtur
 tur & secunda, & tertiam retine-
 nuerint, quæ est radicalis & es-
 sentialis, erunt pura omnino
 auri perfectione apta, digestio-
 ne congrua consequente. Modum
 dum quoq; compositionis eor-
 rum referemus partim experimen-
 to sensibili, partim totaliter
 ratione probatum.

*Quomodo componantur metalla
in terra.*

COntingit denique in terra
 sulphurea argētum viuum
 concurrere : quorum natura
 est, vt per ignem sublimentur:
 calefacta ergo terra sulphurea
 cui admixtum est argentum vi-
 uum, vtrumq; contingit subli-
 mari, & per terræ spissitudinem
 ascendere, & ascendendo de-
 purari, ab vtraq; superflua humi-
 ditate prædicta : Nam terræ ca-
 lefactæ siccitas ipsas humidita-
 tes ebibit & consumit: cum ergo
 calor faciat ipsa volare & ascen-
 dere, frigiditas vincens, & partes
 eorum constringens, gelans-
 que & consolidans, ipsa co-
 agulabit, sicut in quarto,
 tuo Me-

tuo Metheororum scribitur :
 materia ductibiliū est substantia
 aquæ illius cum frigore per
 accretionem caloris in ipsa
 quæ est Optesis : contingit ergo
 aliquando feruere frigus con-
 gelans substantiam eorum, cum
 depurata est omnino per terræ
 siccitatem ebibentem omnem
 humiditatem superfluam, & non
 radicaliter inhærentem, & con-
 tingit ratione caloris inferioris
 qui procedit ex calore vasis sul-
 phurei mineralis substātiā ipso-
 rum sublimari ratione caloris
 suppositi & sursum tendere, sed
 contra deprimit & suffocat la-
 pidea tellus frigiditate consti-
 cta & compacta, ibique remanet
 substantia pura sublimata & de-
 purata : quia locus lapideus &
 eius

is frigiditas & fortitudo pro-
 det ipsum ascendere, calorq;
 gerit semper ab inferiori con-
 dens temperate, & ipsum
 gerens, & citrinans, consoli-
 t; fortissime: quia & partes
 utilissimæ sunt, quia optime
 puratæ sunt, & se inuicē sub-
 & supra opprimunt, subtus
 calore ascendente, supra ve-
 ex loco & frigore exprimēte,
 sic fit aurum optime depura-
 m: quia clarum & mundum ac-
 cidum, & fortissime est con-
 nctum, & ex temperantia di-
 estionis citrinum: Et hic utiq;
 odus est in metallorū omniū
 ompositione per diuersitatem
 epurationis & digestionis; quæ
 uidem in auro sunt potissimæ,
 argento vero postea, in cæte-
 ris

ris quoq; minus, secundum gra-
 dum eorum materiae autem de-
 purate fit vel sic digestio talis ve-
 talis, tali vel tali subiicitur spec-
 ei. Nam si materia omnino de-
 purata est à prædictis humidita-
 tibus, & sequatur moderata di-
 gestio, & fortis loci & frigidita-
 tis præfocatio, fiet aurū purū
 ex ascensu per terrā, & ex depu-
 ratione citrinū, & ex digestionē
 ponderosū ex caloris ab inferi-
 ri loco & frigoris à superiori præ-
 focatione: Si vero mediocrite-
 purgata fuerit materia, & dige-
 stio mediocris, mediocrisq; præ-
 focatio: fiet q̄ argentiū medio-
 criter purū albū & mediocrite-
 ponderosum. Si vero materia
 non fuerit sufficienter purgata,
 superueneritq; congelatio non
 depu-

purata materia secundum ex-
 cessum caloris, fiet æs vel ferrum:
 secundum vero diminutionem,
 stannum vel stannum procrea-
 tur. Et secundum quã ex tex-
 tu quarti Meteororum, li-
 berum superius est traditum &
 ratum. Qui habet ergo aures
 audiendi, audiat: & hæc pro A-
 rymia rationabili fundamẽto
 opponat: concludi ergo potest
 omnium metallorum comẽ esse
 materiam, depuratione tamẽ &
 digestionẽ differentẽ: quã si æ-
 s depurata esset & digesta in-
 auro, ut in auro, omnia proculdu-
 o auri speciem assumpsissent: de-
 rari autẽ potest materia metallo
 & melius digeri. Cũ ex hoc hæc
 illã assumat speciem assumere
 ffant: digestio n. talis vel talis,
 tali

tali materiae sic vel sic depuratae
 adueniens, constituit doctrinam
 specificam in metallo, quae tale
 vel tale sit & nominetur. Dictum
 enim superius est ex hoc quarto
 Meteororum quod congelatur
 substantia metallica cum frigore,
 post accretionem caloris in
 ipsum, quae actio est optesis, si-
 cut in dicto quarto Meteororum
 scribitur, digestio a caliditate a-
 liena & sicca, quae non a natura
 fit, imo & ab arte similiter, ut ibi-
 dem determinatur capitulo de
 optesi, ubi etiam dicitur quod
 ars imitatur naturam, capitulo
 autem de optesi in eodem quar-
 to dicitur quod nihil differt an
 in organis naturalibus aut arti-
 ficialibus fiat haec digestio, di-
 gestio autem est completio, quo-
 tiens

tiens materia digeritur, com-
 pletur & fit, sic in eodem quarto
 dicitur capitulo digestio est, &c.
 Principium autem comple-
 xionis à calore proprio accidit,
 firmis autem his natura est. Na-
 turam autem dicimus substan-
 tiam. & speciem, &c. Hoc to-
 tum est de textu. In prædictis
 namq; plane innuitur, ex textu
 quarti libri Meteororiorum solutio
 q; metallorum omnium materia est
 una: diuersitas autem specierum
 ex diuersitate depurationis & di-
 gestionis procedit: Nam dige-
 stionis quidem principium ex
 proprio calore procedit, com-
 pleriq; potest per alienam cali-
 ditatem & adminiculum susci-
 pere, sicut ibidem dicitur: quod
 cibarium pariter digeritur, &

F per

per balnea & similia, est caliditas propria, quæ in ipso subiecto est: finis autē digestionis natura est id est, substantia atq; species Igitur rationabiliter cōcedi potest, diuersitatem naturarum, & metallicarum specierum nō ex diuersitate materiæ, quæ vna & eadem est, sed ex depurationis & digestionis diuersitate prouenire. Si ergo depuratio materiæ & digestio per artem quædā, quæ naturam sequitur, imitari potest & species, & natura, atq; substantia metallica mutari poterit, intellige hæc pater & tacebis, male assumpta defensione conuictus, quid te grauat veritati apertæ & rationabili consentire.

Quod

*Quod particularia specierum metallo-
rum permutantur.*

S Vis pica loquax: Sciant arti-
fices A kimix species vere
permutari non posse. Intellige
quid loquaris, quidq; legas, ne
contemnere videaris. Reuera
hoc verum est, quamvis non in-
telligenti aliud videatur. Audi &
intellige, & recte responsum esse
suppones, sic arguis: Species ve-
re permutari non possunt: Ar-
gentum & aurum sunt species:
non ergo potest argentum in au-
rum permutari. Solutio: ali-
quid permutari, dupliciter esse
potest, aut per se & proprie, & im-
mediate aut per accidens & im-
proprie, & mediate. Mutantur aut

F 2 illa

illa per se proprie & immediate
 quorum aptitudo permutatio-
 nis est in ipsis; & aliquod habent
 commune subiectum recipiens
 permutationem, & quę subiecta
 sunt propria actionem permuta-
 tantem recipientia. Sic reuera
 species non mutantur, sed indi-
 uida: & sic illud intelligitur.
 Species vere permutari nō pos-
 se. Quod enim ait vere, proprie
 intelligit, & per se, & immediate
 permutantur autem illa per ac-
 cidens, & improprie, & mediate
 in quibus non est aptitudo per-
 mutationis, neq; cōmune subie-
 ctum permutabile, nec ipsius ac-
 tionis permutantis subiectum
 immediatum: sed omnia hæc
 consequentur ex aliquo subie-
 cto. Sic autem permutari pos-
 sunt

sunt species & accidentia, species ergo argenti, quæ est argenteitas non permutatur in speciẽ auri, quæ est aureitas, nec argenteitas fit aureitas; quoniam species vere permutari nõ possunt, quia non sunt subiectæ per se accretionibus sensibilibus, nec in se compositionem partitam habent, vel contrariã, quæ sit causa permutationis vel subiectum, sed per accidens quidem, & improprie, & mediate permutantur mutatione particulatiũ partibiliumque, quæ corruptibilia sunt, & cõposita, & sensibilibus accretionibus obiecta siue subiecta: quibus immutatis per aliam depurationem & digestionem, quarum commune subiectum fuit metallica materia. Ex

hoc argentum vel aurū factum
 est subiectum alterius speciei
 quam alia compleuit & induxit
 materiæ purgatio atq; digestio
 aperi ergo pater oculos tuos, &
 vide. Nescis in corporibus puris
 & in lapidibus, & in metallis sub
 iectam vnius speciei materiam
 in aliam naturaliter processisse
 & permutationē accepisse? Ne
 scis capitulum istud quarti Me
 theororum, terra pura lapis no
 fit, in quo dicitur quod & de a
 qua lapides fiunt duobus mo
 dis: quod quia in aliqua terra sit
 vis mineralis quæ congelat a
 quas in lapides, & quod aqua fiat
 terra, cum vincunt eam terræ
 qualitates & è conuerso: & qui
 dam ingeniosi, vtuntur lacte
 virgi-

virginis, cum volunt rem sic-
 cam coagulare, estque certissi-
 mus effectus & sulphur aliquod
 congelat argentum viuum in
 aurum, & aliud in argentum, v-
 tique & terra & aqua, siue lapis
 & aqua diuersarum sunt specie-
 rum: & tamen aqua transit in
 terram, cum vincunt eam ter-
 ræ qualitates, & è conuerso,
 & aqua quoque in lapides.
 Sic & argentum viuum & sul-
 phur & aurum & argentum di-
 uersarum sunt specierum, & in-
 uicem transeunt: omnia enim
 metalla omnium specierum ex
 sulphure sunt & argento viuo,
 quæ à metallis in specie non
 in materia differunt, & acce-
 pta depuratione & digestionem
 in metallicas species trāseunt, sic

est in aliis modis infinitis. Sic est ergo in corporibus animatis, quod subiecta vnus speciei in alterius speciei subiecta transeunt, & quod aliquando quidem sub terra, nunc vero sub aqua, & quod aliquando sub argento viuo & sulphure: nunc vero sub argento & auro, metallisq; cæteris continetur: In animatis quoq; hoc ipsum patet: vnde & in vegetabilibus quidem sicut dixit Aristot. 10. Meteororum capitulo, terra pura, &c. Similiter quoq; quædam vegetabilia & quædam animalia vertuntur in lapides, vi quadam minerali lapidificatiua: & hæc transmutatio corporum, animalium, & vegetabilium, æque propinqua est sicut transmutatio aquarum. Est autem

autē impossibile quod aliquod
 coadunatum conuertatur in v-
 num elementum : sed elementa
 mutantur adinuicem ; & sic tran-
 seunt in adunans : vnde & quod
 cadit in salinas, fit sal, & quod in
 ignem, ignis. Sunt autem talia
 mira, quia raro accidunt : cæte-
 rum causæ eorū manifestæ sunt,
 sæpe etiã fiunt lapides ex igne,
 & sæpe contingit corpora ferrea
 vel lapidea cadere post corusca-
 tiones, & æra, vel æs vstum, &c.
 Hic ex multis colligitur mate-
 riam vnius speciei subiectumq;
 in aliud permutari alterius scili-
 cet fieri speciei. Animalia respi-
 ce, sensibilia, & rationalia, ci-
 bum eorum considera, herbas,
 frumenta, aquas, & vinum, in
 carnem humanam, brutalemq;

F 5 con-

conuerti, alia quidem vegetabili-
 lium in cibum assumpta sensibi-
 lium etiam quædam cōuertun-
 tur in melancholicū humorem:
 quædā in phlegmaticum, quæ-
 dam in sanguineum: quædamq;
 in humorem cholericū pertrā-
 fire, transeunt quoq; in sperma,
 & sperma quoq; per multas al-
 terationes transit in animal, hoc
 quidem sensibile, aliud vero ra-
 tionale. Iam me tædet multipli-
 citas exemplorum naturalium,
 & rationaliū, vsualiūq; fastidiū:
 quæ ex diuersis materiis & spe-
 ciebus invicē transeunt: cur non
 ergo vnius eiusdemq; materiæ
 sibi quidē propinqua, & in mul-
 tis similia. Iam de hoc tacebo:
 Ignem testem invoco inferior ē
 qui omnia corpora inferiora, ve-

geta-

getabilia quidē & sensibilia cō-
uertit in cinerē, & de cinere vi-
trum: puta de silice facit cinerē,
& de cinere vitrum: de plumbo
quoq; facit cinerem, & de cine-
re vitrum. Vitrea iā sunt omnia
à nobis propofita., etiā quidem
omnibus interius & exterius lu-
cida permutata patefcunt. Sciāt
igitur artifices Alchymie species
vere permutari non poffe; fed
fubiedta specierum optime atq;
propriiffime permutari poffūt.
Circa particularia n. omnis fen-
fibilis operatio eft, & mecha-
nica manualis, quantumcūq; ex
nobili at q; intelligibili pcedat;
eft n. pro certo teftephilofophia
rationali, & experimento fenfi-
bili metalla inuicē circulariter
effe tranfmutabilia. Illudit au-

tē ipse philosophus huius artis
 fophistas, & personas irridet i-
 gnorantium, cum postea loqui-
 tur dicens, similia possunt face-
 re, & tingere rubeum citrino,
 donec sit multum simile auro,
 & plumbi immunditias abster-
 gere, verumtamen semper erit
 plumbum, etsi videatur argen-
 tum: hic enim non negat parti-
 cularium permutationem, vel
 quod plumbum non posset esse
 aliud quam plumbum, de quo
 rustici tota die faciunt vitrum,
 sed innuit quādoq; facere quod
 æs videatur aurū propter citri-
 num colorē, vel plumbū videat-
 ur argentum propter album co-
 lorem, nō est remouere ab ipsis
 primā speciē, sed occultare sub
 alio colore vel pōdere, quia ista
 sensi-

insensibilia dum amouentur ad
 sensum, non propter hoc sem-
 per amouetur cū eis prima do-
 ctrina specifica, sed remanent in
 prima specie, quæ occultata
 sunt sub alio colore vel duritie,
 vel pondere. Et sic errant in eo
 homines, quia non ideo conse-
 quitur speciem mutari, nisi a-
 liam depurationem completā-
 que digestionem aliam conse-
 quantur. Quod autem dicit
 quod qui credit possibile quod
 doctrina specifica aliquo pos-
 sit tolli ingenio, quia non est
 sensibilis, sed ignota. Et ideo
 nescitur an sit sublata, vel non.
 intelligitur non amoueri eam
 posse per solas sophisticaciones
 coloris & ponderis, quas supe-
 rius nominauit, nisi per aliam
 de-

depurationem, completamque
 aliam digestionem: Sciebat
 enim in nigra comburere, & de
 vegetabilibus cineres facere,
 species diuisasq; específicas to-
 lere, vel vt proprius dicam ma-
 teriam sibi subtrahere, & altere-
 us speciei subiicere: Alioquin
 nesciunt vnum esse principium
 sed tot quot sunt species, & non
 lapis ex lapide, & aurum ex non
 auro, & vinum ex non vino, &
 panis ex non pane, & caro ex non
 carne, & os ex non osse, & cetera
 ra omnia ex variis processerint
 tot constat esse principia, quorum
 species constat esse. Omnia
 quidem corporalia constant ex
 contrariis esse composita; Alio-
 quin non corruptibilia. Sed vn-
 de omnia: ex vna quidem ma-
teria

eria sub diuersis ab illius distin-
 tæ opinantiũ qualitatu element-
 orũ contrariorum cõcordi dif-
 cordia per variarum specierum
 transitũ: constat nũc infinita no-
 bis indiuidua, non solũ mirabi-
 liter, sed naturaliter, processisse.

Incipit liber secundus de Practica.

Nõ quidem necessarium est
 breue nostrum non amplius hĩc
 protendi, sed post naturalem
 metallorum compositionem ad
 artificialem recurramus: fun-
 damenta supponimus antiquo-
 rum philosophorum magistro-
 rum nostrorum laudabilium: ex
 quorum libris per multas partes
 regiones materialque diui-
 sas breuem colligemus lectio-
 nem, multa tamen sub literæ
 breuitate claudentem. Itaque
 in;

intelligenti loquor atque diligenti, qui philosophiæ vestibus variis indutus, radiorum varietate distinctus simplices, & non radiatas rusticis etiam laycalibus clericis attribuit induendas.

De consideratione Alchymia, & anri proprietate.

Ars ergo Alchymie duo principaliter considerat; videlicet corpora metallorum infirma, & re quasdam medicinales ipsa curantes. Metalla vero secundum numerum planetarum coelestium 7. esse dicuntur, si Mercurius inter metalla computetur, videlicet argentum viuum, plumbum, stannum, ferrum, cuprum, argentum, & aurum: Infirmitates

res ipsorum omnes sunt qui-
 dem ex defectu depurationis il-
 lorum, & digestionis. Res au-
 tem naturales, quæ ipsa natura-
 lus ingrediuntur, & ipsa quidem
 purgant, digerunt, viuificant,
 & immutant, sunt argentum vi-
 rum & sulphur, & arsenicum
 summa depurata atque digesta,
 in quibus etiam est vis minera-
 lis fortis & principalis, quia ipsa
 sunt elementa dustibilia. Et
 ipsi præparatis post debitam a-
 ptitudinem coniunguntur, fa-
 cientia mutationes in ipsa, & o-
 pera mira. Primo ergo tractan-
 dum est de corporibus & eorum
 complexionibus atque infirmi-
 tatibus, & eorum præparatio-
 nibus: secundo de spiritibus, &
 eorum complexionibus, purga-
 tio

tionibus, digestionibus, & aliorum perfectionibus, usque quod tales sint, quod metallorum firmitates curent, & perfectione complete digestionis & depurationis, cum speciei nouitate, metallorum sanandis corporibus largiantur. De corporibus ergo metallorum primo est dicendum. Metallica corpora sunt, 6. scilicet Mercurio: quorum perfectissimum est aurum: quod quidem sicut in 10. Meteororum dicitur compositum est ex argento viuo puro & sulphure purissimo rubeo & optimo, optime coniunctis, & fortissime compositis. Per hunc modum contingit in terra sulphurea argentum viuum concurrere; quorum natura est, ut per calorem euaporet, & subleuetur. men

bus, & trimentur. Accenso igitur calore,
bus, & in terra illa sulphurea euapora-
calorum uerunt utrumq; multis annis per
perfecti terram ascendendo continue,
is & depu quamdiu calor vasis sulphurei &
ouitate mineralis illa coegit: Cum ergo
corporib; per terram calefactam & defic-
vibus er; catam à calore vasis mineralis
dicendi; transferint calor & siccitas terræ,
ta, & his ebiberunt omnes humiditates
perfecti; superfluas, atque sulphureitates,
t quidem; antequam vinceret ea, vel coa-
m; dicit; gularet frigiditas superueni-
argente; ens: Cum igitur optime pur-
varillio; gatum fuerit utrumque à pri-
me con; ma humiditate aerea, quæ
p; obis; est pinguis & vinctuosa, com-
ingit; burens & denigrans metalli-
m; vici; cam substantiam: & à secunda
tura est; etiam, quæ est phlegmatica &
& feb; euaporabilis, in ascendendo
mea; per

per calorem vasis mineralis sup-
 positi, per multos annos elon-
 gauerunt se à fonte caloris, &
 violentia, id est, à vase minerali
 & ascenderunt longe superius
 prope terræ lapideæ superfic-
 em, & parum iam habuerunt
 de calore. Superuenitque exte-
 rior aeris & terræ auma frigiditas,
 & retentum vtrumque est
 quia sicut calore ascendunt, sic
 frigore cōtrario coagulata sunt
 & ascendere desinunt, manent
 que simul coniuncta, & vna cō-
 positione colligata fortissime at-
 que cōiuncta. Accepit ergo au-
 rum depurationem optimam,
 per transitum terræ calefactæ &
 desiccatae, ebibentis humidita-
 tes, & sulphuritates superfluas,
 & accepit colorem citrinum, ex
 tem-

temperatissima & longa digesti-
 one, & accepit ex magna subti-
 litate suarum partium inuicem
 penetrantium & conculcan-
 um, ex calore cogente ascen-
 dere, & loco frigiditate superius
 rohibente suffocante, & com-
 rimente. Igitur lucidissimum
 est quod aurum quia optime
 lepuratum ab omni grossa su-
 perfluitate & immunditia, &
 remanserunt in eo partes puris-
 simæ atque subtilissimæ, & colo-
 rem citrinum seruat inuariabi-
 lem, quia non habet humidita-
 tem primam vinctuosam com-
 burentem & denigrantem: Nec
 igne minuitur naturaliter, vel vi-
 sibiliter, quia non habet secun-
 dam humiditatem euaporabilē:
 tertiam autem habet humidita-
 tem

tē radicalem, & essentialē, quā
 optimam facit substantialium
 partium cōiunctionē. De auro
 ergo dico quod metallum com-
 pletum est, & perfectum, sine
 infirmitate aliqua: nec indiget
 præparatione, vel mutatione in
 aliud; quoniā inter cætera opti-
 mū est & sic tēperatum: quod in
 nulla qualitate excedit, quamvis
 calidum & siccum dicatur: Et quā
 non excedit aliqua qualitas ali-
 am, in gradu nullo collocatur.

*De natura Argenti, & purgatione
 ipsius.*

Argētum autem eodem mo-
 do componitur, quo & aurum,
 quamvis non æque, sed minus
 fit depuratum, & minus dige-
 stum tamen post aurum est
 me-

melius atque perfectius metal-
 licasteris: Habet vero infirmi-
 tas aliquas, quia non omnino
 puratum est ab humiditate
 sulphurea prima, neque secun-
 da. Vnde & ex prima nigrescit,
 cum adurentibus; sicut cum sa-
 le communi & antiquo latere
 mixto. Quod argentum pu-
 rum ab igne album egreditur post
 multas fusiones & post cinerice-
 rit, signum est, quod aut nihil,
 aut parum habet humiditatis
 sulphureæ. Sed quod quando co-
 mitur cum sale & latere, nigre-
 rit, cum causa nigredinis
 non sit in sale, vel in latere,
 constat ipsum aliquid habe-
 re de humiditate prima vn-
 tuosa, licet parum. Vnde &
 si pauca est, non egreditur,
 nec

nec apparet exterius per calorem
 ignis & cineris vincens: sed per
 calorem siccitatemq; nimium
 salis & lateris, attrahitur exte-
 rius, & apparet: & tunc incipit
 argentū denigrari: Hæc est er-
 go infirmitas prima ipsius, quæ
 est ex defectu depurationis pri-
 mæ humiditatis: Secunda est,
 quod in igne **evapo-**rat, atque
 minuitur; quod est **ex** defectu
 depurationis **secundæ** humidi-
 tatis, quæ est phlegmatica & eva-
 poratur, & sibi non radicaliter
 adhærens: quoniam non est de
 ipsius substantia: & post egres-
 sum ipsius remanet argentum
 purius & perfectius. Non est au-
 tem in eo alia naturalis infirmi-
 tas; nam sufficienter est digestū,
 quamvis non ita complete ut
 aurum:

DE ARTE CHYM. 145

aurum: & in hoc, neque sanum est, neq; ægrum, sed quasi neutrum. Igitur quia in depuratione infirmatur, potest sanari, & in melius conuerti, puta in aurum, per maiorem, scilicet depurationem, & etiam digestionem; vt depuratum perfecte, nō nigrescat ex prima humiditate, nec minuatur ex secunda: nec ex defectu digestionis, frigidum dicatur, sed temperatum, nec album remaneat, sed citrinum: quod quomodo fiat, vel fieri debeat ac possit, postea dicetur. Præparatio ergo argenti in aurum conuertendi, est quæ ipsum depurat à duabus primis humiditatibus, & iterum melius digerit: prima enim ablata, non nigrescit amplius: se-

G CUN-

cunda vero amota, non minuetur pondus eius. Ista præparatio talis est: Recipe salis cõmunis cum sua humiditate quantũvis, & tere optime; & inter duos lectos eius, fac lectum vnum Lunæ tenuiter laminantæ: Et sic in vase terreo forti totum pone, & superius claude: & modicum foramẽ in medio dimitte: Et sic cuba in medio ignis mediocris: & dimitte in igne per 12. horas: postea extrahe, & inuenies laminas tuas bene corofas, & diminutas in quantitate & pondere: Igitur si eas tum albas inuenieris, scito primam humiditatem eius esse consumptam, Lunamque tuam bene calcinatam & frangibilem: Si ergo adhuc nigra fuerit in superficie, adhuc
ha-

habet de prima humiditate: Si
 vero non frangitur facile, adhuc
 habet de secunda: Certū vero si-
 gnū depurationis primæ humi-
 ditatis est, quādo minuitur in i-
 gne: vtrumq; autē fiet cum dicto
 puluere & igne; quoniam dictus
 puluis ignitus vtrumq; cōsumet
 & ebibet, & tunc erit bene præ-
 paratum, sed frāgibile. Tunc re-
 ducet ipsum ad malleum, & erit
 dulcissimum & molle, vt aurum
 atq; flexibile, & non mutabit co-
 lorem amplius, nec pondus, & e-
 rit compactum magis, atq; pon-
 derosum. Hic autē puluis cōple-
 bit istud, dās malleū, & dulce di-
 linē auro, & argento, & ari com-
 bustis & calcinatis. Recipe sa-
 s armoniaci salis nitri & bora-
 is ana de singulis. Et tere

optime commisce, & solue, in
 modico vini, & desiccari permit-
 te: & de hoc puluere quartum
 pondus pone cum tribus cuius-
 cunque calcis volueris trium
 prædictorum, & reuertetur ad
 malleum molliciemque & flexi-
 bilitatem, verum est.

*De cupro, & eius preparatione &
 purgatione.*

Cuprum eodem modo com-
 positum est, quo & argenteum
 tum, sed minus depuratum, &
 non æque temperate digestum
 sed quasi combustum, calidum
 & siccum. Est autem composi-
 tum ex argento viuo & sulphure
 non depurato ab humiditate pri-
 ma, qua multum abundat, sed
 digestum combustumque cum e-
 est, propterea nigram egreda-

tur ab igne, & excoriatur ex nimia siccitate, cum ignitum percutitur vel extinguitur in aquis acutis. Est etiam porosum valde & sulphureum. Igitur purgari oportet à prædictis humiditatibus sulphureis. Nam ex prima statim nigrescit in igne & comburitur, & excoriatur, & comburit & denigrat alia metallâ. Et ex secunda, nimis euaporat, atq; consumitur. Et ex sua sulphuritate ignem nigredine inficit, flammam quasi viridem faciens. Cûque purgari incipit, flamma magis est citrina, minusque nigra, purgetur ergo omnino vt Luna, & cum eodem puluere reducatur ad malleum, quo & Luna. Postea vero extinguitur ignitû vicefies in aceto, & post-

ea decies in porcino sanguine
 recenti, & erit bene præpara-
 tum. Oportet autem ipsum im-
 morari diutius in sua calcinati-
 one, quam argentum, & fortio-
 rem habere ignem. Sit ergo in
 igne cōtinuo & forti per 3. dies
 Postea reducatur, vt de Luna
 prædictum est. Si autem post cal-
 cinationem vis extrahere à sale
 quod in eo remansit argenti ve-
 cupri, vel alterius metalli. Ha-
 beas lixiuium calidum & secun-
 dum puluerem salis præpone
 & resoluetur, quod cola semper
 & residebit inferius quod quæ-
 ris. Sic fac donec tota fassa de-
 à calce extrahatur.

*De Plumbo & eius præpa-
 ratione.*

Plumbum eodem modo fit
 quod

quo & cuprum, Estque ex sulphure immundo, & debilis digestionis, & compositionis. Unde necessarium est quod extrahatur ex eo nigredo & immunditia, & digeratur melius. Hoc autem fieri sic potest. Funde plumbum, & proiice intus quartam partem Mercurii, post pulveriza, & tere super porphyrium, cum æquali pondere salis communis combusti, donec sal nigrescat. Et tunc eiice sal cum aqua, & tere iterum pulverem plumbi, cum equali pondere salis communis, donec sal iterum nigrescat, & tunc iterum eiice ipsum cum aqua, & iterum tere tertio cum nouo sale, & hoc totum cum ipso sale pone ad bulliendum in aceto fortissimo,

& bulliat per diem vnam, & egredietur nigredo eius, & depurabitur magis à sulphuritate & nigredine. Et tunc eiice salem cum aqua, & habebis puluerem tam Mercurii quàm Saturni mediocriter depuratum. Reitera ergo contritiones ipsius cum sale, & bullicationes, vt prius, donec inuenias ipsum album & mundum, quod quanto pluries feceris, tanto magis depuratum habebis.

De Ioue & eius preparatione.

Iupiter corpus compositum est sicut Saturnus ex argento viuo mediocriter depurato & sulphure non puro, albo, sed immundo, & debilis digestionis inter omnia metalla, atque va-

nã compositionis siccum nimis
 & porosum; quod ex suo strido-
 re manifeste perpenditur: I-
 psum purgari oportet eodem
 modo omnino, quo de Saturno
 prædictum est: quarta enim pars
 Mercurii stridorem ei aufert, &
 Saturni tertia. Ipsum autem
 oportet imbibere oleo aliquo
 rectificato, vel axungia porci-
 na distillata, donec resumpta
 humiditate stridorem, qui ex
 siccitate & porositate est, a-
 mittat, & minus frangibile fiat.
 Omnia metalla frangit præter
 Saturnum: maxime frangit cu-
 prum: quoniam duo sicca visco-
 sitatem non faciunt: Purgetur
 ergo sicut Saturnus per contri-
 tionem cum sale communi cõ-
 busto, per bullicationes cū sale

& aceto, & postea imbibatur diutissime cū oleis rectificatis, donec multum humectetur, & non habeat stridorem. Intellige & fac. Si non bene præparatur, pessimus est, & fratres frangit & inficit. Vnde & in Alchymia leprosus vocatur. Si autem ipsum purgaueris, quod quidem facile, & ipsum tum humectaueris, scito quod bonus erit, & medicina recepta valebit.

De ferri proprietate & effectu.

Ferrum componitur sicut cætera metalla ex sulphure & argento viuo grossis, & terrestribus & immundis, non bene digestis, sed cum sua vntuositate combustis, per depurationem autem trāsit in chalybem, nō aliterius

terius quidem speciei quam fer-
rum, in argentum autem vel au-
rum, vix aut nūquam per homi-
nes transferri potest. Potest au-
tem fundi cum cerussa sola, vel
cum puluere prædicto, qui cal-
ces reducit ad malleum: sed post
fusionem malleabile non est: V-
tilias autem ipsius maior quam
ego cognouerim, est in croco
extracto ab eo, qui colorem ha-
bet fixum inter citrinum & ru-
beum in opere Solis, si tamen
bene purgatum fuerit, aliam e-
ius utilitatem nescio: quia siccū
nimis est & combustū, & excoria-
tur cū post ignitionē percutitur,
& faciliter frangitur, & facilius
fāgit. Chalybe ergo cōteni^o esto
proferri melioratione, quia vix
aut nunquam in melius transit.

Et hæc de corporum præparati-
one intelligenti pro breui suf-
ficiant.

De medicinis & curis corporum.

Breuitè ergo emundatis
metallis, eorumque infirmita-
tibus: Iam de medicinis & cu-
ris consequenter agemus: Cura
corporum metallorū post præ-
parationem ipsorum per spi-
ritus minerales efficitur: quo-
rum puritas & digestio in vl-
timis perfectionis gradibus ef-
se debet, vt in eis sit vis etiam de-
purandi, & etiam digerendi:
quod in metallis etiam præpara-
tis minus est depuratum atque
digestum. Isti autem spiritus,
quia virtutē mineralem habent
naturalem, & sunt elementa
ductilium, id est materia metal-
lorum, & de substantia eorum,

sicut elemēta elemētata: & sunt
 substantia cum summe fuerint
 depurati atq; digesti per viā ar-
 tis, in qua natura operatur, me-
 tallicis corporibus, tanquam his
 quæ ex ipsis sunt, se ipsa cum sua
 perfectione sociant, & cum ipsis
 remanent, tanquam purior pars
 eorum atque nobilior, nequa-
 quam mirari debet intelligens,
 si summæ depuratus atq; dige-
 stus metalli corpus magnum im-
 mutat: licet sit spiritus quoad
 molis quantitatem minor: ma-
 ior tamen mole magnitudinis
 virtualis, cuius est agere, metalli
 vero pati. Agit enim spiritus &
 ex natura propria, & ex qualita-
 tibus suis. Ex natura quidē pro-
 pria etiam corpus agit metalli:
 quoniam coniungitur sibi tan-
 quam.

quam suo simili, virtutes habens
digerendi ac depurandi maiores,
& tanquam magis depuratū ac
magis digestum, magis igneū &
subtile: & minus habens de ma-
teria, plus vero de forma. Et per
hoc diuersitatem depurationis
ac digestionis, sequitur diuersi-
tas speciei. Agit & ex qualitati-
bus, sicut dicitur in 4. Metheo-
rorum apparent in vniuersis ca-
lidas & frigiditas terminantes
& permutantes, vni genia & non
vni genia, atq; humectantes, &
arefacientes, nec nō & induran-
tes & mollificantes. Simplex qui-
dem harum virtutum generatio
& naturalis harum virtutum est
opus: Stringunt autem calidum
& frigidum vincētia materiam
&c. hoc etiam ybique innuitur

ex textu plane, res vniuersas va-
 riables per caliditatem & frigi-
 ditatem & simpliciter generari,
 & naturaliter permutari, vnde
 ait quod simplex generatio &
 naturalis permutatio harum vir-
 tutum est opus. Igitur vt spi-
 ritus ad hanc virtutem deueniat,
 oportet ipsum purgare summe
 atq; digerere, & in metalli cor-
 pus introducere, & introductū
 fixum esse, & nō recedere, quod
 si in vno horū triū obmiscueris
 necessariorū pposito frustratus,
 tuam ignorantiam, aut negligē-
 tiā lachrymabiliter condemna-
 bis. Primo ergo oportet agere
 de spirituū depuratiōib. quicquid
 in arte melius cōtinetur, dein-
 de de cassationib., digestionib.
 atq; fixationib. & de aliis quoque
 sub istis cōtinentur. Depuratio

spirituum nobis exemplata est
 in operatione naturæ. Nã quẽ
 admodum dictum est in natura
 li auri procreatione. Natura spi-
 rituum talis est, quod per calo-
 rem sublimantur: vnde inuen-
 tum est in naturalibus mineriis
 metallorum calorẽ vasis mine-
 ralis sulphurei spiritus selevasse
 longe alicuius à minerali vase: &
 ipsos superius inuentos mundos
 & puros per transitum terræ ca-
 lefactæ & desiccatae depuratos.
 Nam terra sicca calefactas, &
 sulphureitates ebibit & consu-
 mit, partesq; grossiores retinet
 & terrestres. Aquæ vero atque
 aeræ & igneæ subtiliores & pu-
 riores, ex vasis calore evaporan-
 tes sursum ascendunt. Ars ergo
 imitatur naturam: Ex hoc enim
 inuenta

inuenta artificialis sublimatio
 est, per quam speciem optimo
 depuramus eum rebus siccis e-
 bibentibus atq; consumentibus
 vinctuositatibus spirituum, atq;
 superfluitates, vt nobis rema-
 neant mundissimi, depuratissi-
 mi, clarissimi, lucidissimi, supra
 communẽ operationem: quare
 autem supra communem natu-
 ræ operationem faciamus vere
 in promptu est: quia ibi solus
 communis cursus naturæ ope-
 ratur: quia operamur ex his ex
 quibus natura operatur, & qui-
 bus iam virtutẽ hæc agendi lar-
 gita est: & ea addimus ex inge-
 nio in rebus naturaliter operan-
 tibus quæ ad agendum hoc ve-
 locius & melius requiruntur:
 verbi gratia: contingit ferrum
 pro-

procreari in minera sua contingitq; ei ex cōmuni cursu naturæ suum sulphur, suumq; argētum viuum prius esse congelatū quā purgatū. Natura autem quæ sub frigiditatem aduenientē nimis cito materiæ non adhuc depurate qui ipsum congelaret. Est ferrum congelatum impurū, & immundū. Ego autē qui argentum viuū sulphurq; depurare volo & arsenicū: possum congelationem omittere quantum volo, & sublimationes iterare quantum oportebit: vsq; quo huiusmodi spiritus purissimi vel lucidissimi absq; omni humiditate superflua efficiantur, tuncq; ipsi congelare possum cum mihi placuerit: Ideo equidem potēti-

est

est natura cum humano in vata ingenio: quod & congrua potest addere & necessaria, & in vltima subtrahere & nociua, quoniam cum sibi dimittitur sola solis adiutoris in naturali mineria, & inuentis vix aliquando contempta, vt ex sulphure & argento viuo ferrum plumbum vere produxit, quæ melius depurata & digesta per alterius naturalis mineria accidentia meliora, aurum sæpe faciunt vel argentum. Primo ergo dicendum est de purgationibus spirituum quæ fiunt per consumptionem superfluum absq; corruptione necessariorum. In Alchymia autem triplex spiritus inuenitur, videlicet mineralis, vegetabilis, & animalis propterea de omnibus est dicendum.

De spiritibus mineralium, & natura sulphuris.

PRimo ergo de mineralibus dicetur: quoniam ex ipsis natura communis operatur: Spiritus ergo minerales sunt tres: videlicet sulphur, argentum viuum & Arsenicum, quæ in metallis operantur similiter, & eis per naturalæ artificium præparata naturaliter coniunguntur. Inter ista autem tria, sulphur est principale agens, argentum vero viuum principale patiēs: Arsenicum vero vim accretionis secundariam tenet, vtrumq; autem istorum trium conuenienter præparatum ad Elixir completionem virtutē actionis retinet, super cuiuslibet metalli corpus patientis. Sulphur autem
inter

DE ARTE CHYM. 165

inter hæc accretionis & immuta-
tionis primum obtinet principa-
tū: quare de ipso prius & princi-
palius est agendū. Sulphur itaq;
est corpus oleaginum composi-
tum cum terra subtili & aqua
imbibitum fortiter humiditate
aerea pingui & vinctuosa, solubi-
le à calido, coagulabile & coagu-
latum à frigido, omnium metal-
lorum pars mineralis in argen-
tum viuum agens & ipsum co-
agulans, quia autē vt prædictum
est, habet humiditates tres: qua-
rum duæ sunt superflue, tertia
vero necessaria, necesse est ipsū
purgari à duabus superfluis hu-
miditatibus, tertia remanente,
vt remaneat substantia ipsius pu-
ra fortiter cōiuncta ex substan-
tia terrea & aqua depurata & cō-
pleta.

pleta. Huius autē purgationis à natura accipiemus exemplum, quoniam ars imitatur naturam. Intelligentibus, utiq; atq; diligentibus loquor, qui Alchimix artem per spiritus suos pro parte cognouerunt, sufficienti breuitate contentis, naturam ergo imitare in omnibus.

De sulphuris preparatione.

In nomine ergo summi Dei, accipiatur sulphur mundū benelucidum, & teratur, minute tritum incorporetur optime cum æquali pondere salis communis & sic ponatur super ignem in patella terrea forti: Sitq; ignis mediocris, teraturq; ibi & affetur cū ipso sale per duas horas: & continue moueatur ne adhæreat patellæ & comburatur, sed incorpore

ore tur bene cum ipso sale, do-
 ec optime cōmixta in massam
 onuertantur nig. ā: tunc dimit-
 atur infrigidari. Hinc recipe
 xiuum fortissimum factum ex
 qua simplici, & calce, vel cinere
 itis, vel alia aqua acutissima, si-
 ut est vrina, vel acetū, vel aqua
 itri, vel cerum caprinum, vel
 imilia, & imponatur sulphur il-
 ad cum suo sale prius bene pul-
 terizatum totum, & bulliat su-
 per ignē fortē, donec totum sal
 extrahatur cū vinctuositate sua,
 & renouetur ei aqua sepe, donec
 ea nihil falsedinis remaneat,
 tunc siccetur sulphur, & teratur
 iterum secūdo, cum æquali sibi
 alis cōis; & affetur iterum omni-
 no, vt prius, ipso aut vt prius bene
 stato, amoueatur, & infrigidatū
 pul-

puluerifetur, deinde bulliatur
 vt prius in aqua acuta sæpe reuoluatur
 nouata, donec totum sal extrahi
 hatur: tunc ipsum exsiccatū teratur
 re, & iterum tertio vt prius affundatur
 cum æquali noui salis cōmunis
 & sale extracto ipsum exsicca, & sic
 erit aptum sublimationi: Tum
 sublima ipsum sic: accipe alumina
 quodvis, & pone in ollā terreā
 quam pones in igne forti, per
 dimidiam horam, & erit calcinatum
 natum: hoc alumen tere cum
 æquali scorie ferri, & rora cū aceto
 ceto, & bene commisce: cum
 duplo harum fecum teres præ
 dicti sulphuris vnum pōdus: In
 corpora hæc tria, bene rora cum
 cum aceto, & sicca in sole, vel in
 lento igne, & pone in sublimato
 torio sic, fac primo lectum d
 præd

DE ARTE CHYM. 169

prædictis fecibus inferius, & in
circuitu eius ad spiffitudinē v-
nius digiti, ne sulphur cōtingat
sublimatorium: & pone sulphur
tuum in medio: quo imposito
superfparge lectum de prædictis
fecibus, & sic vndiq; includatur
inter feces suas: & sic ponatur
super ignem lentum per tres ho-
ras; cum humiditas egressa fue-
rit, lutetur vas optime & fortiter
fortificetur. Ignis paulatim post
tertiam horam, vsq; in vicefi-
mam quartam: deinde infrigi-
detur, & quod sublimatum fue-
rit, colligatur: multū autem est
necessarium, quod fiat ignis len-
tus in principio, postea fortis; &
quod alutet sublimatorii multū
sit eleuatum ab igne, ne combu-
ratur quod sublimatum adhæ-

H retei

ret ei: per hunc modū cum talibus fecibus sublimetur septies, vel donec sit omnino album, & mundum, & siccum, absq; aliqua humiditate corruptibili, cuius perfectionis signum, est splendor & cristallina serenitas, cum sic fuerit septies sublimatū, nisi fuerit tale, quale dixi, reitera sublimationes, donec efficiatur, ad hoc n. deniq; per plures sublimationes cum prædictis fecibus, & modo prædicto iteratas. Igitur cum tale fuerit, gaude, quia preciosus thesaurus est. Istud ergo repone, quia purgatum est, virtutem habens nigredinē tingendi & in melius conuertendi. Tunc ad eius digestionem & fixationem & completionē, hoc modo deuenies, accipe acetum ad minus ter distillatum, & distēpera

DE ARTE CHYM. 171

cum eo sulphur prædictum, ad-
iuncto sibi pondere quinto salis
armoniaciter sublimati, & hæc
optime commisce, & super por-
phyriũ tere, quãtũ melius pote-
ris, & rora semper cũ dicto aceto
donec sit sicut salsa clara, & hoc
totũ in phialia vitrea positũ sub
terra, in fimo calido equino per
ii. dies, donec totũ soluatur. In
hoc n. spatio, vel circa, soluetur, si
fimus fuerit semper calid^o. Tũc
cum solutũ fuerit, extrahe, & po-
ne phialã inter cineres calidos
tẽperate, orificio phialę aperto
donec totus vapor humidus ex-
ierit. Tunc luta bene orificium,
& ignẽ tẽperatum continua per
diẽ naturalẽ, vel donec totũ sit
cõgelatum in vnã massam siccã
& duram, tunc phialam frange,

H 2 &

& inuenies sulphur purgatum, & tingens ceratum, & ingrediens, fixum, & in igne perseuerans: q̄ si in aliquo horum defecerit, in fixatione deficit: Sed defectus iste supplebitur per iterationem solutionis, & coagulationis, eo modo agēdo quo prædictum est. Cum ergo ad hoc ipsum ad iuxeris, operari poteris ex eo albo, ad album super Mercurium & Iouem, & venerem ad utilitatem, hoc modo.

Quomodo operaberis super Mercurium cum sulphure.

Super Mercurium hoc modo operaberis, ex eo accipe Mercurium viuentem, & misce cum dimidio pondere sui, de Ioue ter fuso & despumato: & hoc
facto

facto totum pulueriza optime
 super porphyrium cum æquali
 pondere sui, salis cōmunis prius
 affati, vsq; non crepitet: & n-
 corpora optime alia duo cum
 illo sale, & tere cum tædio, ab q̄
 aliqua humiditate, donec to-
 tum sal nigrescat ex nigredine
 ab eis extracta: tunc abluet o-
 tum in aqua simplici, vt egre-
 diatur totum: eiecto sale, con-
 stringe patrem cum filio, & hoc
 per pannum vt desiccetur: Itē-
 rum tere ipsa cum æquali noui
 salis, donec nigrescat vt prius:
 Iterum extrahe sal cum aqua vt
 prius: Iterum tere tertio vt pri-
 us, cum nouo sale. Et hac vice
 tertia ambo assa cum suo sale
 contrita in igne lento, in patella
 terrea, per vnā horam, vt sal de-

H 3 succetur:

ficcetur. Tunc si Mercuri⁹ volare cœperit, tolle ab igne, & tere optime cum eodē donec sit valde nigrum ex humiditate, & nigredine sulphurea ab eis extracta: & tunc extrahe sal cum aqua vt prius: per hunc modum deficcatum & purgatur Mercurius à nigredine, & humiditate prima sulphurea, & stannum similiter, videlicet per cōtritiones & affationes cum sale: & his oportet pluries facere & contritiones, & affationes iterare, donec extrahatur humida atq; sulphurea nigredo ipsorū: Ego duodecies triui ipsa cum sale, vt dictum est, & duodecies affaui, puta in qualibet cōtritione, & ipsa tunc fudi simul, extracto sale, & inveni massam albissimā & mundissimā, verum tamē frangibilē valde, quia

argētum viuum non erat adhuc
 digestum, neq; coagulatum, sed
 volabat adhuc, erat tamē mun-
 dius & purius, & cū eo tenebatur
 Iupiter sine stridore, nube nigra
 atq; citrina carebat, q̄ insignum
 nimie sulphureitatis prius habu-
 erat, q̄ specialiter me lætificauit
 ambobus sic præparatis sulphur
 quidē præparatum coniungen-
 dū est hoc modo: fundātur am-
 bo simul, & super ipsa fusa atq;
 fortiter ignita proiiciatur septi-
 ma pars prædicti sulphuris im-
 mersa omnino in medio ambo-
 rum fusorum, & teneatur ibi sul-
 phur cū tenaculis ferreis, donec
 dissoluat̄ cū eis, q̄ qdē statim fiet
 si ceratū fuerit cū dicto saie ar-
 moniaco, q̄uis de sua natura fere
 ceratū sit: incorporato sulphure
 cū eis, extrahāt̄ statim ab igne &

proiiciatur totum in aceto, saltem semel distillato; & permittatur infrigidari, & inuenietur massa valde alba, sed mollis, & frangibilis. Sciendum est ergo de natura huius massæ metallice, quod cruda est & indigesta ex omni parte, & ideo frangibilis & bene non coagulata rationaliter inuenitur, ex parte quidem argenti viui crudum est, & indigestum: ex parte quoque stanni, quod est mollissimum, patitur, & non est bene coniunctum nec coagulatum, sicut nec plumbum, propter quod ab ignis violentia statim per nubes seiungitur, sicut in sua fusione patet len sui: sulphur autem medium est compositionis eorum: veruntamen sine magna decoctione & longa

longa: ad hoc ergo fiat vas ter-
 reum, in modum pixidis habēs
 cooperculum aptū: & impona-
 tur huiusmodi massa: & lutato
 cooperculo ponatur in igne lē-
 to; id super ignē lentū quasi sub-
 limandum: & continuatur sibi
 talis ignis per tres dies, vt massa
 decoquatur & digeratur, & cōa-
 guletur, ignis & sulphuris cōpo-
 nētis beneficio, & ne Mercurius
 à Ioue & sulphure sic subliman-
 do discedat, qualibet hora euer-
 tatur pixidis capite inferiori su-
 perimposito, ne Mercurius sul-
 phuris coagulantis & cōponen-
 tis subiectū contactum effugiat,
 per hunc modū procuratur mas-
 sa argentea alba & pura, mallea-
 bilis & fixa, quia autē vt dicitur
 4. Metheororum substantia ar-

H s genti

gēti viui à sulphure coagulat^r per
 frigiditatē coagulātē & cōstrin-
 gētē, post caloris accretionē ex-
 pedit quidē, & hoc nota bene, vt
 massa prædicta fusa sæpe in ace-
 to forte extinguatur, vt citius cō-
 geletur, & frigescat, post accre-
 tionē caloris. Hanc autē conge-
 lationem Mercurii à naturali &
 minerali congelatione, vt potui
 melius & breuius, faciliusq; ex-
 emplari: cetera intelligēti sup-
 plēda dimitto: hoc tamē addo q̄
 boracē præ omnib. in consolida-
 tione & ductibilitate metallo-
 rum exaltandam prænuncio.

Quomodo perficit Iouem Annum.

Iupiter absq; dubio faciliter &
 cito, vt dictū est p̄ dictū sulphur
 corrigitur, & notabiliter emen-
 datur, dealbatur, & cōponitur, in
 nubib. minus abundat, stridorē
 amittit, humiditatē assumit in

fratrē, cum fraternatione tēpe-
 ratur, lunāq; cui summe inmit-
 tatur, anteq̃ ambo præparētur,
 post sui præparationē & media-
 tionem sociā recipit & amicam
 forti colligatione cōnexā: ita vt
 ab ea vix, aut nunq̃ per cineritiū
 euelli possit, huius terminalis
 est via: funde Iouē, & igne forti
 dato, per spatium dicendi duos
 psalmos. Exspuma ipsum, nubē
 semper auferēdo superficialem
 donec per hunc modū tot' cō-
 sumatur per nubē, tunc illas col-
 lige munde & bulli, in aceto for-
 tissimo per dimidiū diē, & sic co-
 la ipsas per pānu, & exprime. Ex-
 pressas optime tere cu æqualipō-
 dere salis cōis, donec totū nigre-
 scat: tūc extrahe falsedine vt pri-
 dixi: hoc fac duodecies, renouā-
 do semper salis pondus, tunc e-
 rit optime præparatus ad ma-

teriã suscipiẽdã: da ei septimum
 pōdus sulphuris p̄cedẽtis, im-
 ponendo ipsum fusum, & tenẽ-
 do inclusum donec dissolutum
 incorporetur cum eo. Scias autẽ
 quod Iupiter post p̄dictã p̄æ-
 parationẽ multu difficilius fun-
 ditur quam prius, quia calcinatũ
 est. Sicq; reduces calces ad fusio-
 nẽ & malleum. Accipe boracis
 modicum, & proiice in igne su-
 per tegulam, vel terram, donec
 infletur, & iam cõtingi incipiat,
 tunc accipe eam & tere, & resol-
 ue totum cum modico vini, & in
 hoc vino submerge calcẽ quam
 habueris, & pone in igne lento,
 in cõcibolo forti, donec modi-
 cum ebullitionis emiserit, & sta-
 tim suffla fortiter, totoq; desic-
 cato, ante q̄ fundatur proiice, &
 imbibe

ambibe calcem illam, cum modico porci sanguinis & remolletur, atque cito fundetur, tunc neorpora cum ipso sulphure prædicto pondus septimum, & nuenies louem, album, & dulcem, & bene compositum, & sine stridore Lunæ præparatæ con socium & amicum.

De preparatione Luna ad sulphur.

Luna sic præparatur. Primo purgetur cum plumbo & cinere. Postea fusa, proiiciatur in virgulas, & igniatur decies, donec sit bene rubea, & qualibet vice extinguatur in porci sanguinem. Post vero vicem lanietur tenuiter, & fundatur cum modico coracis inuoluentis laminas, & sic fusa proiiciatur iterum in virgulas,

gulas, & vt prius extinguatur decies in quo & prius : Postea iterum tenuiter laminata , cum quo & prius fundatur : & tertio in virgulas proiiciatur, & decies iterum vt prius extinguatur : & tertio refundatur tenuiter laminatum : tunc pro certo scias te habere Lunam dulcissimam & purgatam : qua fusa super adde decimum pondus prædicti sulphuris, & habebis Lunam Iouis amicam, prædictique stanni vel plumbi velocitate fundatur : & super laminam ignitam coniunge ea, & coniungētur. Congaude eis, & congaudebunt tibi. Hanc viam ego aperui & triui, & per eam ambulavi, & ad optatum terminum & præactū cum gaudio me perduxit, quā-

uis

uis effectu diminuto, eo quod
arsenicum posui per quod sul-
phur non habui. Scias ergo pro-
certo quod istud capitulum lar-
ga est retributio omnium ve-
rorum beneficiorum executam
amoris in recompensatione. Sed
& ego amorem do pro amore.
Nam ego cum meis omnibus
sum paratus.

*De conuersione Veneris in Lu-
nam per sulphur.*

Vilo modo quo vtendū est sul-
phure supra Mercuriū & supra
louē: videndū est, quomodo v-
tendū sit eo supra Venerē. Vene-
rem accipe, & eam præpara, sic-
ut prædictum est capitulo de Ve-
nere: Præparatā funde, & suprad.
de ei decimam partem prædicti
sulphuris, & ingredietur statim:

Tunc

Tunc concito extrahe, & per virgulas in sanguine porcino immerfas proiice: Et inuenies Venerem fere in Lunæ proprietatem conuersam, Lunæ habens albedinem & dulcedinem fere in fusione & malleo, & compositionem bonam, vt non scorietur ignita, & Lunæ coniuncta fortiter se miscet cum ea, vixq; per cinericium euellitur ab ea: Ita fere in naturam ipsius conuersa nubesque impuras nō habet ignita, rubea tamen tunica se circumdat exterius.

*De preparatione sulphuris ad
Solem.*

Sulphuris huius præciositas non tantum in Lunari opere, sed in Solari per amplius inuenitur:

Cum

Cum enim debite præparatur,
Linnam debite præparatam cer-
tissime conuertit in Solem: Hu-
ius preciosi operis practica à me
quidem vobis non aliis reuelan-
da, sub occultissimo sigillo con-
sili recondatur. In nomine er-
go Dei sulphuris quantumuis
ere minutissime, & ad ignem
entum in olla terrea bullias se-
oties, vel donec citrinitas quæ
est virtus egrediatur cum lento
gne: Bulliatur autem in vrina,
quæ est in acuitate temperata:
ta leniter seruato ordine i-
gnis, vt per nimiam caloris ve-
hementiam non egrediatur ali-
quid de vinctuositate, sed tan-
tum tinctura, id est, citrinitas:
Hoc est verbum secretum. Re-
nouetur autem ei semper vrina
quam

quam cito fuerit bene tincta: & fieri renouetur semper, vsq; quod tota tinctura cesserit in urinis. Urinæ autem omnes extractæ cū tinctura simul ponantur in vase magno, & distilletur simul ex vno vase cū lento igne, donec incipiat exire aqua citrina & demū rubea: quoniam in illis est tinctura & est illud quod querimus, vel saltem pars eius. Aqua autem quæ primo exit alba, nō est nobis necessaria, quoniam caret eo quod querimus, totū distilletur, vsq; ad nigras feces, ad partem pone feces, quæ remanserunt in concurbita, & reserua. Aquam itaque quam extraxisti citrinam & rubeam simul commisce, & secundo distilla vsque ad feces nigras, quas vt prius optime

ptime de sacca, & illas ad aliam
 partem reserua, quoniam in il-
 lis quoque est tinctura. Et ista est
 ignis sulphuris. Et hoc est ver-
 bum certissimum. Istum igitur
 ignem accipias ad partem, & a-
 quam, quæ fuit citrina & rubea
 secundo distillatam serua. Ignē
 ergo prædictum bulli in aceto
 forti semel distillato cum igne
 temperato. Sic illum decoques,
 vt quod ibi est de causa adu-
 stionis quamuis modicum sit
 si bene egeris destruat? Post
 bullicationem vero & decoctio-
 nem eius modicum de ipso sic-
 cum fusæ Lunæ superiaceas:
 quod si denigrauerit vel com-
 burerit, scito quod cum i-
 gne alium extraxisti. Si ru-
 befacit eam vel citrinat absque

combustione vel nigredine, bene quidem factum est. Si ergo causa combustionis ibi est, decoque ignem cum aceto, donec consumatur. Tunc ignem tuum siccum & præparatum iunge, & cera, vt dictum est cum triplo prædicti sulphuris præparati albi & mundi, addito pondere falsis armoniaci. Hæc quidem tria cera & comple, vt prædictum est in compositione albi, & solve, & congela, & proiice quantumuis ad oculum super Lunã, vt capitulo suo dictum est præparatam, & vertetur in Solem optimum ad omne iudicium sustinendum. Aliqui tamen libri innuunt, & credendum illis æstimo, quod perfectior esset Elixir, si hæc quasi in eadem propor-

portione ponerentur, puta sulphuris purissimi & albissimi pars vna, Mercurii purissimi & albissimi pars vna. Et ista simul carentur cum vna parte salis armoniaci ter sublimati, & prædicta aqua rubea distillata. Vtrumque autem istorum bonum æstimo & certum. Innuunt itaque libri, quod quidem certum est, vntuositatem sulphuris nõ auferri ab eo tantum per corruptionem eius in ipsum, videlicet affando cum rebus desiccantibus, vt dictum est: Sed etiam per extractionem, quæ fit bulliendo, cum aquis acutis, vel oleo donec extrahatur ab ipso supernatans ex aeritate sua, q̄ verum est. Nota ergo hæc bene, & secundum ea operare.

De preparatione Mercurii.

Exequuto breuiter tractatu
de sulphure & Mercurio. Post-
ea tractandum est de principa-
liori, & post ipsum digniori. Est
autem Mercurii corpus mine-
rale compositum ex terra subti-
li sulphurea, & aqua fortiter ad-
mixta elementis, & pro altera
parte materia metallorum. Sub-
stantia autem sua terrea purgan-
da est à grossa terrestreitate sul-
phurea. Aquea vero substantia
ab humiditate duplici super-
flua. Et cum sulphure præpara-
to, sic conueniet in nobilissimã
Elixir compositionem, vel et-
iam in metalli auri completam
perfectionem, tanquam sanguis
mulieris virtute virilis seminis
coagulans in corpus humanum,

onsequente digestionem com-
 leta, sicut est in operatione na-
 ræ vel artis: quoniã ut dicitur
 quarto Metheororũ. Nihil dif-
 fert an in organis naturalib. aut
 artificialibus fiat. Oportet ergo
 quemadmodum dictum est de
 sulphure, sublimare ipsum in va-
 se artificiali, quemadmodum na-
 tura sublimat ipsũ in vase natu-
 rali: quod est vas continens materiã
 mineralẽ, ut purgetur ab humi-
 ditate, & sulphureitate supflua.
 In nomine ergo domini accipia-
 tur Mercurius, & precipiatur in me-
 lio patris sui, ut coaguletur ali-
 quantulũ: & sic optime teratur &
 incorporetur cũ duplo suarum
 secũ; & ponatur in sublimatorio
 inter duos lectos earũ: & cessãte
 humido vapore lutetur, & ignis

mediocris, donec totum si-
 sublimatur de super ministratur
 feces sunt iste. Recipe salis com-
 munis partem vnam, atramenti
 nigri vel viridis, id est, vitrioli
 partes duas, sulphuris partem v-
 nam. Cum his fecibus sublime-
 tur septies, vel pluries, donec om-
 nem superfluam humidita-
 tem amiserit, & albissimus fiat
 atque lucidissimus, conteritur
 cum fecibus suis, rora cum a-
 ceto vel vrina, & ignem fac me-
 diocrem, quia faciliter combu-
 ritur. Priusquam aperias subli-
 matorium, permitte ipsum in-
 frigidari, quia fumus eius nocivus
 uis est valde. Mercurius quam-
 uis bene purgatus sit per subli-
 mationem, non ita faciliter in-
 greditur corpus metalli, vel in
 ipsum

DE ARTE CHYM. 193

ipsum manet, quemadmodum sulphur vel arsenicum, quoniam corpus est valde siccum, & vix funditur: quando enim metalla funduntur, reuera magis est ex sulphure, quam ex argento viuo: Vnde sulphur vel arsenicum præparata, & cum metallis coniuncta ipsa quidem remolliunt, & velociorem fusionem faciunt. Igitur oportet ipsum cerare & fixare, vt in metallum ingrediatur, & in ipsum etiam remaneat: Fit autem ceracio, id est, partium vnificatio, & remolliatio, per aliqua salia, & boracia, & olea: Inter salia autem sal armoniacum cerationis, id est, vnificationis & remolliationis obtinet principatum: Post ipsum autem sal petrae: Inter

boracia vero; borax aurifabrorum, cum qua consolidant: Inter olea autem, oleum capillorum, & post ipsum oleum ouorum. Incerationis autem contritio est valde necessaria: quoniam per contricionem multã subtiliantur partes, & inuicem ingrediuntur. Igitur accipe Mercurium purissimum, & per sublimationẽ optime depuratum, & contere ipsum optime cum septimo pondere salis armoniaci ter sublimati cum æquali salis communis: & rora semper cum oleo capillorum rectificato, ut in loco suo dicetur, cum bene & optime contritum fuerit & unitum, quasi salsa fuerit, deficca ipsum in vase vitreo inter cineres calidos, vel ad solem,

lem, in aliquo vase vitreo, si
tempus solis fuerit: & siccetur
donec fiat de eo massa dura:
Tunc ipsum tere optime ite-
rum, & rora cum oleo capillo-
rum, vt prius donec optime v-
niatur, & fiat iterum sicut salsa:
& desicca secundo fortiter vt
prius: siccatum tere & rora cum
dicto oleo quo prius, & tertio
desicca fortiter: Tunc quidem
poterit esse ceratum: cuius si-
gnum probationis est si supra
laminā ingnitam vel denarium
argenti, vt cera funditur. Si non
est ita, tere & imbibe cum oleo
iam dicto, & sicca donec ad hoc
deuenias: Hoc enim cito eue-
niet: Ipso sic cerato habe ace-
rum fortissimum ter distilla-
tum, vel aquam ouorum, vel ca-

pillorum rectificatam, vt loco suo dicetur; & si non bene acute, post probationem cum lingua acues decima parte salis armoniaci. Et cum vno istorum liquorum ceratum prædictum donec fiat sicut salsa clara optime trita: Incorpora, tere, & dis-tempera, & pone in vitreo vase clauso bene cum stuppis in fimo equino calido continue per 11. dies vel 16. Extractum coaguletur inter cineres calidos in massam duram & siccã aperto vase, donec humiditas recesserit. Ipsum coagulatum probat si supra laminã ignitam fusum non fumauerit vel fugit; propositum habes, scilicet purgatum, ceratum, & fixum. Si vero fumauerit, non est fixum: Reitera ergo
per

per eundem modum solutiones
 & coagulationes ; nam per ipsas
 cito figetur Mercurius : Sic cō-
 pleto vt ere ipso super euprū sicut
 dictum est vtendum sulphure ,
 verteturque in Lunam. Si autem
 in prædicta Mercurii ceratio-
 ne æquale Mercurii pondus sul-
 phuris posueris , & ambo simul
 cum septimo vel decimo pon-
 dere salis armoniaci ter sublima-
 ti, & oleo capillorum, vel saltem
 ouorum , vt prædictum est cera-
 ueris, & solueris , atque coagu-
 laueris : pro certo scias, quod ci-
 tius cerabitur & figitur, & abun-
 dantius atque perfectius opera-
 bitur. Nec in viis spirituum mi-
 neralium via perfectior vel na-
 turalior inuenitur : proceditur
 enim ex iis ex quibus natura

procedit; vnde & metallis naturalius cōiunguntur. Si autem ad rubeum ex iplo fuerit operandum; ceretur cum eo quarta pars ignis sulphuris prædicti, & ceretur cum septimo pondere salis armoniaci, & tertio calcis Solis, & aqua vel oleo rubeo in capitulo sulphuris, & ceratum soluatur & coaguletur vt prædictum est. Tunc proiectum super Lunam præparatam, vt est dictum in capitulo suo quātum sufficit ad oculum, conuertit ipsam vere in Solem.

Preparatio arsenici & effectus eius.

Executo vt breuius potui tractatu de Mercurio; consequenter de arsenico est tractandum. Est autem arsenicum corpus mine-

ne-

nerale, commixtum ex terra & aqua fortiter mixtis, oleaginum quidem vt sulphur, minus tamen in oleo, plus autem, in terra abundans, & sulphure grossius atque terrestrius. Huius autem purgatio est per solam sublimationem, cum rebus deficcantibus, & consumentibus. oleagineitatē, quę est eius humiditas prima, & aqueitatem superfluum, quę humiditas secunda in igne ab eo sicut à sulphure euaporans. In nomine igitur Domini accipe arsenicum bene lucidum rubeum vel citrinum, & teratur minutissime cum æquali pondere & dimidio ferreti, roreturque cum modico aceti, Et bene mixtum cum fecibus suis

ponatur ad sublimandum inter
duos lectos puluerum, cum qui-
bus sublimatur ad spissitudinem
dimidii digiti, & sic detur ignis
mediocris, donec fumus cesset
humidus, tuncque claudatur, &
ludetur vas optime, & fortifice-
tur ignis, donec totum sublime-
tur; quod erit in mediocri quan-
titate, post vero horas, in frigide-
tur itaque vas, & postea aperia-
tur, & colligatur quod apparuit
extra feces: Deinde teratur, &
cum nouis pulueribus eiusdem
in omni remisceatur & sublime-
tur iterum omnino vt prius, do-
nec sit album & mundum, vt
cristallus lucidum; omnique vn-
ctuositate & superflua humidi-
tate consumpta. Hoc autem fie-
ri poterit cum dictis pulueribus
in

DE ARTE CHYM. 201

in quinta vel sexta sublimatione: Hoc habito, vtere eo soluto & coagulato, omnino agendo eodem modo quo & de sulphure dictum est, siue ad album, si ad rubeum fuerit: Nota tamen quod arsenicum non tantum valet in conuersione & coagulatione Mercurii quantum sulphur, nec ita naturaliter, vel abundanter operatur in cæteris, sicut sulphur, quamuis in illa præparata & aptata laudabiliter operetur. Potest autem ex eo trahi virtus ignea, sicut de sulphure dictum est: Minoris tamen virtutis est, & efficaciam: Cum sulphure autem & arsenico omnia metalla comburi possunt, quamdiu vinctuositatem suam retinent dum calcinentur, & puluerizentur, ni-

I s gre-

grefcunt tamen, ratione suæ vn-
ctuositatis.

Executo breuiter tractatu de
spiritib. mineralium. Nunc qui-
dem de aliis eorum virtutibus,
secundum alium modum, prout
verum reperi, est videndum, &
primo de opere bono & proba-
to ad Solem. In nomine ergo
Domini accipe salem armonia-
cum, & sublima ipsum cum fer-
reto optime calcinato totiens,
quod cum vna libra illius calcis,
septem libras spiritus sublima-
ueris, totaq; virtus ignea, id est,
citrinitas, septem libras in vna
libra remanserint. Calcem post
quamlibet sublimationem re-
calcinando, donec sicca redeat,
& bibito oleo iterũ sitiatur: tunc, n.
inuenies calcẽ optime cõbustam

q̄ in igne tād̄iu affabis , quouiq; nigra vnctuositate careat, tūc eā redire fac ad massā malleabilē cū sale armoniaco & borace vt scis secundū q̄ supradictū est: Erit. n. corpus rubicundū valde dulce & molle. Ipsum ergo quinquagesies in aceto fortissimo extingue, & efficietur durius, tunc ipsum cuba per virgulas mediocriter tenues in medio salis cōmunis & calcina iterum, donec possunt puluerizari, & eiectō sale, vt prius, itera sublimationem nouæ tincturæ totidem, & iterum fac omnino vt prius, & sic aggregabitur tota citrinitas in vnum, tunc vltimo calcina, & assa donec consumatur tota eius vnctuositas, & remaneat calx rubea & munda, tunc

accipe calcis huius libram vnā,
 arsenici purgatissimi & albissimi,
 ℥. iij. salis armoniaci. ℥. j. Sal
 armoniacum autem & arseni-
 cum terantur primo & rubificē-
 tur cum oleo sulphuris præpa-
 rando, vt dicam, & rubificata
 terantur & cerentur optime cū
 dictæ calcis duplo torando &
 imbibendo cum oleo sulphuris
 dicendo, soluendoque & coa-
 gulando, donec efficiatur mas-
 sa cerata vt scis. De hoc proiice
 vnum pondus vel quouis ad o-
 culum super Lunam vt supra di-
 ctum est præparatam, & effici-
 etur Sol bonus absque dubio
 cum adiutorio sequenti. Oleum
 sulphuris ita fac. Contere sul-
 phur minutissime, & bulli ipsum
 in yrina clara prius bullita & di-
 spu-

DE ARTE CHYM 205

am vna
billini
y. Sal
arseni
b hoc
papa
ficata
me cu
do &
auris
e cor
r mal
coice
ad o
ra di
effici
tubio
cum
sal
sum
& di
pu
pumata, donec extraxeris to-
tam tincturam absq; oleo: lotu-
ras omnes post illa cum lento i-
gne: & quod circa finem egre-
dietur rubeum, erit tunc oleum
sulphuris. Ipso vtere vt dictum
est. Expeditis prædictis accipe
aurum aurū, & extingue ipsum
decies in porcino sanguine, &
tunc tenuiter laminatum funde
cum borace & erit quasi ceratū:
quod si non vt plumbum adhuc
funditur, reitera extinctiones &
fusiones, donec ad hoc peruene-
ris: tunc funde cum æquali salis
prædicti: & scias indubitanter te
habere solem bonum, in omni-
bus & per omnia. Tunc reddes
ei tale remediū contra cemen-
ti violentiam: Ipsum vt aurum
purum remollias, sed minus:

Ita

Ita tantummodo sustineat ignem, donec ad rubedinē, & erit securum in cemento.

Opus bonum & probatum in sole.

Lunam puram consume a saxum durum, donec omnino fit quasi pulvis: & sepe rora medicam cum aceto: postea optime abluere donec fit munda & abluere tunc accipe sal cōe mundum & tere lanam optime cū aqua eius, & cōmisce ut poteris meliorando cum aceto fortissime donec fit quasi salsa, tunc permittite siccare bene, & calcinari super ignem, & sicca iterū, & conterere ut prius, & rora cum aceto, & sicca, & calcina ut prius, sic fac septies, tunc accipe aquā acutam quātūvis, & abluere optime calcem cum sale, donec totum sal extraxerit.

hatur

DE ARTE CHYM. 207

ignatur, & remaneat calx alba &
mundata tunc accipe Iouem præ-
paratum & mundè calcinatum,
& puluerizatum, æquale pōdus
prædictæ calcis & salis armonia-
ci purgati cum sale communi æ-
quale calci de singulis ana. ʒ. i. de
his 4. videlicet ʒ. 4. hæc igitur 4.
optime tere, & cōmisce super
narmor conterendo & imbibe-
do cum aceto fortissimo ter di-
stillato, donec sit totū quasi salsa
optime trita. Hinc permitte be-
ne deficcari in sole vellentō ig-
ne, deinde accipe oleū sulphuris
prædictum, & imbibe calcem
quam, id est medicinam prædi-
ctā ex 4. cōpositam ex eo donec
sit quasi salsa: tūc deficca eā in so-
le vellentō igne, siccatā iterū im-
bibe

bibe, & sicca vsque ad 36. imbibitiones, vel plures, & totidem deficcationes. Inter 10. autē imbibitiones semel ponatur in fimo per 7. dies, vel plures: tunc examinetur, & proiciatur vnus pondus super 7. lunæ puræ: et statim non morauerit sine fumo, & colorem rubeum, vel factem citrinum non dederit, reterentur imbibitiones, & deficcationes, ac solutiones, & coagulationes, donec hoc efficiat: tunc addatur ei æqua pars solis puri vt prædictum est cerati. Et remolliantur vt dictum est, & erit sol bonus in omnibus & per omnia: nota tamen quod aduertendum est in operibus solis specialiter, quod si medicina aliquid vnctuositatis comburenti

vel denigrantis habuerit, tã diu
 decoquatur per se, si calcinari
 potitur, vel metallo etiã incor-
 porata, quod per ignis decocti-
 onem totum consumatur.

*Opus probatum in sole & luna ex qua-
 tuor spiritibus.*

In nomine etiam Domini ac-
 cipe sulphur mundum minutif-
 time tritum, & totiens in distil-
 lata semel vrina bulli cum lento
 igne, donec totam exterius ci-
 rinam tincturam extraxeris si-
 ne aliqua vnctuositate: tunc o-
 mnes vrinas simul in vno vase si-
 poteris distilla, quousque exeat
 cum lento igne circa finẽ aqua
 tittina; quam ad partem refer-
 abis: cum exierit etiam aqua
 ubens, & illam ad aliam partem
 seor-

seorsum referuabis: in hac enim
 aqua est oleum sulphuris & ignis
 quod vero siccum fuerit in cucurbita,
 est etiam ignis: hanc tempera-
 ram serua ad partem: postea acci-
 cipe arsenicum, & omnino de
 eo fac ut de sulphure, & igne
 oleumq; ad partes referua: hinc
 accipe illud arsenicum, unde totum
 ignem extraxisti, & optime
 sublima cū ferreto vel ferri sco-
 ria septies vel donec sit mundis-
 simum, albissimum, & lucidissi-
 mum, & tunc referua ipsum: de-
 inde accipe Mercurium, & sub-
 lima ipsum cum atramēto, vel
 vitriolo & sale, septiēs, vel donec
 sit siccissimum, albissimū, & lu-
 cidissimum: postea accipe aquila-
 lam, cum ter ex sale volauerit, &
 referua: tunc accipe spirituum
 purga

purgatorum libras 3. sulphuris
 x quo ignem extraxisti, libram
 nam, & omnia simul contere,
 super porphyrium cōmisce ro
 ando cum aceto, donec fiat ex
 is massa vna quasi pasta optime
 ommixta: & hoc totum pone
 in vase terreo forti super ignem
 lentum, donec tota humiditas
 exierit, tunc luta vas, & fortifica
 ignem quasi ad sublimandum ar
 enicum: & permittite assari be
 ne, & commisceri simul per sex
 horas: postea vase infrigidato,
 peri & collige totum, collectū
 contere totum & cōmisce cum
 tantum cinerum vitis optime
 tribellatorum, vel cum aliis si
 las nō habueris: & sublima mas
 sam tuā semper cum æquali ci
 nerū, donec inuenias oēs tuos 4.

Spiritus

spiritus mūdissimos, albissimos
 & lucidissimos : tunc eos ceram
 solue, & coagula cum oleo cap
 lorum vel ouorum rectificato
 donec eos intenas ad cere vel
 citatem quodvis corporum met
 tallorum ingredi sine fumo: tū
 enim pro certo, quod volueris
 corporum metallorum in vera
 conuertet lunam. Si autem as
 solē operari volueris, cera cum
 eis ignē prædictum siccum, qui
 tum est vnum aliorum videlicet
 quartam partem, & cera cum o
 leo rubeo, donec inuenias me
 dicinā tuam sine fumo ceræ ve
 locitate, super argenteam lami
 nam diffundi, & in citrinum co
 lorem conuerti : & solue & coa
 gula vt prius, ignem autem sic
 cum præparabis calcinando le
 uiter, &

iter, & cum aqua citrina imbi-
 endo, donec nigredinem ami-
 erit, rubēs effectus, vel citrinus:
 hinc proiice in nomine Domi-
 ni vnum ex ista medicina super
 quātum volueris ad oculum de
 quouis metallo, & erit sol bonus
 in omni examinatione perfe-
 ctus. Igitur in hoc opere pro al-
 o quidem & rubeo, certum sci-
 s te habere documentum.

*Opus probatum de calcibus corporum
 in Solem.*

Hæc est via naturalis & pro-
 bata in compositione medicine
 ureæ, ex calcibus corporum &
 spirituum simul cōpositorum.
 Accipe celum oui sui sine nube,
 allue optime, ablutum autem
 calcina in furno vitri, per diem
 natu-

naturalem, vel donec efficiatur
cinis albissimus, tunc ipsum cinerem
accipe, & cum eo sublimetur
arsenicum, donec citrinitas
librarum in vnam istius cesserit
tunc calcem tuam optime recalcina-
tam, donec careat nigredine,
seorsum reserua: hinc accipe
Iouem & præpara per contritionem
& assationem cum sale combusto,
vt supra, & calcina donec
puluis siccus efficiatur, & secum
reserua: deinde accipe venetianam
rem optime calcinatam
puluerizatam reserua; Inquit
accipe Saturnum rubeum calcinatam
id est, minium, & reserua.
Sic enim habes quatuor calces
corporum: Igitur accipe istas
quatuor calces de singulis
libram vnam, pone super porphyri-
um

byrium, & p̄ optime tere, & cō-
 misce, & incorpora cum aceto
 er distillato : fac inde pastam,
 quam in vase terreo forti pone
 d calcinandum in igne forti val
 de per diem naturalem, calci-
 natam vero massam extrahe &
 re serua, tunc accipe Arsenici li-
 bram vnā albissimi salis petræ
 & salis armoniaci ana libram v-
 nam, hæc tria optime tere super
 porphirium & commisce. Sit au-
 tem sal armoniacum ter prius
 eleuatū ex sale communi.
 Hæc tria tere cum oleo sulphu-
 ris antedicto, donec fiat massa
 cerata valde rubicunda : tunc
 optime tere ista, & in ipso
 sulphuris oleo solue, & di-
 tempera, vt sit quasi salsa clara.

Igitur

Igitur tunc cum hæc falsa clara
imbibe prædictam calcem con-
porum, optime conterendo, &
cōmiscēdo super porphyrium
donec totum optime sit cōmix-
tum atq; ebibitum, & sic medici-
cinam istam, quasi claram sal-
sam distempera, & sub fimo e-
quino reconde per ii. dies, in ca-
lore cōtinuo, vt bene digeratur
atque soluatur: tunc extrahe &
coagula inter cineres calidos, &
exinde nō cesses imbibere me-
dicinam tuam, cum dicto oleo
& soluere, & coagulare, donec
inuenias ipsam ceræ velocitate
super laminam argenti sine fu-
mo diffundi, & ipsam ingredi
& in aurum conuertere. Hoc e-
nim pro certo facies compre-
hēdes nisi è via scripta erraueris.

DE ARTE CHYM. 217

Opus optimum in solem nota bene.

Incipit secretum secretorū, precium impreciable, experimentum probatum, & infallibile, de compositione medicine aureæ: quæ lunam præparatam certissime conuertit in solem probatum & bonum, & in omni opere perfectum. In nomine Domini omnipotentis accipe sulphur mundum & lucidū minutissime tritum, & totiens in simul sublimate prius & bullita, & putrefacta cum igne lento bullias urinam donec totam extraxeris tincturam absque aliqua omnino pinguedine, tunc omnes loturas distilla cum lento igne, & omnē aquam albam citrinam, & rubeā separatim reserua: fecem vero in fundo remanentem tolle &

K

reser-

reserua per se : aquas autem
 duas vltimas in simul coniu-
 ge, & secundo per distillatio-
 nem fac ascendere & reserua, fe-
 ces vero istas secundas pone ad
 primas, & reserua ad partem a-
 quam albam etiam reserua per
 se. Igitur in nomine Domini ac-
 cipe alumen quoduis, & modi-
 cum calcina : calcinatum vero
 pulueriza minute & commisce,
 & contere optime cum aquali
 pōdere prædictarum secum ro-
 ra semper cum aqua tincta, im-
 bibendo, & desiccando, donec
 ad lentum ignem, vel solem to-
 tum biberit, & efficiatur massa
 sicca, tunc accipe eam in nomi-
 ne Domini, & pulueriza minu-
 te, & in vase vitreo forti pone,
 hinc luta, & in farno calcinatio-

nis pone paulatim ignē augen-
do, donec fortem sustineat ignē
per 6. horas: tunc si omnino ca-
reat nigredine massa effecta ru-
bea vel citrina; bene est, si non,
iterum calcina. Tunc accipe a-
quam albam quam seruasti, &
distempera prædictam massam
cum ea prius minute pulueriza-
tā, abluetotiens semper aquam
claram colando, donec alumen
per aquas resolutum ad partem
cum loturis reseruatum. Quod
autem remanserit, erit pretio-
sus ignis sulphuris citrinus vel
rubeus: qui si talis non est, calci-
na donec talis sit, & ad partem
reserua, tunc accipe cēs loturas
cum alumine & distilla cū lētō i-
gne, vsq; ad feces, & aquā albā &
citrinā reserua ad partē & rubā

K

2

ad aliam

ad aliam serua partem: rubea enim est preciosum sulphuris oleum omni alii rei incomparabile. Ipsum optime serua: quod autem remanserit de fecibus, si in eis aliquid tincturæ remanserit ipsum tere, & distempera cum aqua alba: & iterum quasi salsam claram optime tritam redistillata & aqua alba eiecta, citrinam cum prædicta citrina pone, & rubeam si affuerit cum prædicto oleo rubeo repone, & fecem sic fece salis proiice, accipe ergo aquas citrinas, & distilla cum lento igne, & solum oleum rubeum reserua, & cum alio oleo rubeo pone: hoc ergo modo preciosissimum habebis sulphuris oleum quod charissime custodias: Ignem quoq; suum serua, vsq; quod dicam

dicam tibi, & ea reactione. Isto eodem modo potes extrahere ab arsenico suum ignem atque oleum : postea in nomine Domini accipe prædictum sulphur unde tincturam extraxisti, & teres ipsum cum æquali pondere aluminus modicum calcinati : & optime commiscebis, & teres super porphyrium rorâdo cum aceto, donec efficiatur massa sicut pasta : tunc pone in vase terreo forti : & cum humiditas exierit, optime cluta vas, & pone ad calcinandum, & assandum duplo igne sublimationis per sex horas, euertendo semel ab inferiori per tres horas, & sic calcinabitur, & consumetur ipsius pinguedo pro magna parte. Tunc extrahere ipsum, & minute pulue-

222 ROGER. BACON.

riza totū: & cōtere & cōmiscere vt
prius, & rora cū aceto: & reponere
iterum ad calcinādum omnino
vt prius, per alias 6. horas, & ex-
tracto vt prius, fac tertio conte-
rendo & assando, post tertiam
assationem extrahe ipsum, & mi-
nute puluerizatū bulli in aquis
acutis, donec eiciat alumen, co-
lando aquas semper. Tunc de-
sicca sulphur, desiccatum opti-
e optime tere, & cōmiscere cū æqua-
li pondere aluminis calcinati,
& rora cum aceto, & iterum po-
ne ad calcinandum ter eodem
modo omnino, vt prius. Ad vlti-
mum post sextam assationem,
sublima ipsum sexies, vel donec
omnino careat vinctuositate, &
superflua humiditate, & sit albū
valde & lucidum cum scoria fer-
ri teras æqualiter mixtis calci-
nato prius alumē sicut sublimā-

tur alii spiritus: hoc addito quod
fiat lectus ei, & supra & subtus &
incircuitum pulueribus, cū qui-
bus sublimatur, & fiat in princi-
pio ignis lētus, & sit cooperculū
sublimatorii eleuatum super di-
scum inferiorem ne combura-
tur quod fuerit eleuatum: fac er-
go vt scis: quoniam sublimatio
sulphuris est de certissimis Al-
chymiaē partib. Tolle ergo spiri-
tum tuum purissimum, albissi-
mum, & lucidissimum, & serua
ad partē postea accipe Mercu-
riū in vētre patris sui occisum &
sublima septies, vel donec exeat
albissimus, siccissimus & lucidif-
simus cū puluerib. vitrioli, vel a-
tramēti cū sale & sulphure æqua-
liter mixtis in triplo, vel in qua-
druplo ad Mercu. & lucidissimū
ad partē reserua. Postea accipe

aurum omnino purum, & ar-
 gentum omnino purum, & fun-
 de simul ana, fusa vero per virgu-
 las proiice, & decies extingue in
 porci sanguine, hinc tenuiter la-
 minata, funde & amassa cum bo-
 race, sic reduc ad virgulas, & ex-
 tingue decies vt prius: & funde
 secundo tenues laminas & amaf-
 fa vt prius, hanc viã sequere, do-
 nec fundatur valde cito fere, vt
 stannum, & mollia fiant valde, &
 reserua per se, argentum autem
 antequã eũ auro ponatur depu-
 retur: depuratũ ponatur ad cal-
 cinãdum per virgulas in medio
 falis per diem integrum in igne
 forti, vt extrahatur tota nigredo
 & sulphureitas atque euaporans
 humiditas, & efficiatur calx alba
 & munda: tunc extrahatur false-
 do

do cum aqua, & residuum fundatur, & amassetur cum borace, & erit præparatum optime, postea redeas ad partium congregationem, & Elixir completionem. In nomine ergo Domini accipe prædicti spiritus præparati ℥. ij. ignis reseruat. ℥. j. salis armoniaci ter eleuati. ℥. Hæc omnia simul & semel per optime tere, cōmisce super porphyriū, & cera rorando & cum reseruatō oleo, donec efficiatur quasi falsa optime trita, & sic permitatur siccare in sole vel lento igne in vitreo vase, cum autē fuerit bene desiccatum, ceretur super porphyrium secundo vt prius, & desiccetur; desiccatum iterum tertio ceretur omnino vt prius, & desiccetur. Desiccatum

K. s. dis-

distemperetur iterū cum dicto
 oleo, vt sit quasi salsa clara, & sic
 positū in vase vitreo ponatur ad
 soluēdum & digerendū in fimo
 equino, in calore continuo, per
 7. dies vel amplius, tunc extractū
 coaguletur, inter cineres cali-
 dos. Iterum itaq; cerationes, cō-
 tritiones, & imbibitiones reite-
 ra, & desiccationes, quousq; me-
 dicina desiccata super laminam
 argenteā ignitā distandatur ve-
 locitate ceræ, iterēturq; solutio-
 nes eius & coagulationes omni-
 no vt prius, donec in sua fusione
 vel Lunaris corporis ingressione
 non fumet, sed suam fixationem
 cum sua ceratione manifestet in-
 grediaturq; statim sine fumo to-
 taliter, tūc erit preciosus thesau-
 rus, argento & auro incōparabi-
 lis, cuius vna pars 12. lunæ, vt di-

Atū est præparata, in verū cōuer-
 tit solē, hic tamē nō sistas, quoniā
 proficies amplius. Istā ergo me-
 dicinā accipias, & super lunā &
 solem præparata & cōmixta vt
 prædictum est, fusaq; proiicies,
 q̄tum plus incorporate poteris:
 & postea ab igne extrahes, & in-
 uenies ibi massam rubicundā &
 coloris iucundi, mollē in fusio-
 ne, & malleo ad modum stāni: q̄
 minutissime puluerizabis, vel cū
 Mercurio incorporato, vel ad sa-
 xū durissimum cōfricando, do-
 nec ad hūc modū redeat, postea
 optime abluē cum aceto, vel a-
 qua salata, donec mūdissimam
 recipias calcē, istā igitur calcē in
 nōne Domini accipe & cū aqua
 lī p̄d ætæ medicinæ totiens tere,
 & solue, & coagula, vt efficiatur
 vnum corpus optime ceteratū, &

compositum, & egreditur tota
 sine fumo: tunc enim erit the-
 saurus pretiosus, & pretiosissi-
 mus, lunam vt dictum est præ-
 paratam certissime conuertens
 in solē bonum, in omni iudicio,
 scias hoc, & gaudebis. Vt autem
 nihil perfectionis abscondam:
 melius est vt ceres prædictā cal-
 cem in albis à principio. Igitur
 omnes istæ viæ operationum, li-
 cet secundum diuersum effectū
 veræ sunt & expertæ.

Tractatus de vegetabilibus & sensibilibus.

Exequito breuiter tractatu
 de spiritibus mineralibus, con-
 sequenter de vegetabilibus & sen-
 sibilibus est agendum. Inter ve-
 getabilia aut frumentum virtu-
 tis maioris obtinet principatū.
 Inter sensibilia aut, id est, inter
 ea quæ ex sensibilibus sunt, capilli hu-

mani sanguis & vrina, ouūq; gal-
 inæ legimus meliora: Est aut fe-
 re idē modus operādi in omnib.
 Oportet autem hæc munda e-
 ligere, & electa putrefieri, vt
 dissoluātur in eis per res elemē-
 tares, & sint aptiores ad extra-
 hendum & percipiendum per
 elementa, vel quasi per disso-
 lutionem & distillationem est. In
 his igitur putrefactis per 2. dies
 extrahantur, & in cucurbita a-
 pudentur, & distillabitur cum len-
 ti igne: & seruetur ordo, vt a-
 qua tota, quæ alba exierit, po-
 natur ad partem sola: deinde
 quæ citrina exierit vel rubea, si-
 militer ad partem ponatur: &
 continuetur distillatio, quousq;
 cæset fumus, & remaneat in cu-
 curbita terra nigra & sicca. Pri-

mo itaq; liquor omnisque qui
 album exierit in distillatione
 prima est, & vocatur: Et hæc est
 totiens distillanda, quousque sit
 splendida, & clara, & ut crysta-
 lus alba. Inhumatio autem in
 fimo interposita inter distilla-
 tiones iuuat ut ad perfectæ rectifi-
 cationis signum deveniat, quod
 est splendor & crystallina fere-
 nitas, absque fecibus nisi foras
 albis: Hæc aqua vocatur aqua
 vitæ: & hæc aqua spiritus solvuntur
 tur & coagulantur, & cerantur
 & figuntur. Aqua autem tota
 quæ citrinitatem habuerit, vnde
 ruborem, usque ad siccas feces
 aerem id est oleum & ignem con-
 tinet. Hæc autem sic leparatur.
 Pone totum liquorem clarum
 absque nigredine & fecibus

DE ARTE CHYM. 231

cucurbita, & distilla cum lento igne vsque ad feces siccas. Hoc ordine aquam exeūrem albam, in hac secunda distillatione ad partem pone, quousque egrediens videas oleum, cuius sunt signa, videlicet gutta spissior, color intensior, & leuitas aerea, quia si prædictæ aquæ miscueris, supernatabit, tunc scias oleum egredi, quod ad partem ponas vsque ad siccas feces, distillando sic separabis aquam & oleum. Ignem vero in hac secunda cucurbita inuenies siccum, & rufum, vel etiam nigrum, sicut terram in prima.

Sic ergo quattuor elemēta separabis. Rectificatio autē aquæ & olei eadem est, & eadem signa

amborum: quod quidem inhu-
 mando & distillando habet fieri,
 donec ad cristallinam serenita-
 tem, & splendorem peruenia-
 tur, absque fecibus, nisi forte al-
 bis: tunc custodiantur. Ignis
 autē sic rectificetur: tere ipsum
 & permitte desiccari bene in
 sole vel lento igne paulatim &
 successive, quousque ignem cal-
 calcinationis sustineat: tunc i-
 psum calcinabis cum moderato
 igne, donec sit citrini, vel rubi-
 siue rubei coloris, non nigri: quod
 si niger fuerit, imbibe ipsum, &
 cera, & sicca cum aqua prædicta
 quousque ad medium rubei &
 citrini colorem deueniat. Si au-
 tem fuerit valde citrinus, vel va-
 de rubeus; melius erit: tunc erit
 rectificatus. Si citrinitatem ve-

DE ARTE. CHYM. 233

ubedinem habuerit, tunc i-
sam serua: Tunc hoc modo ad
erræ rectificationem accedes:
erram siccam tere & tritam
ptime imbibe cum aqua sua
ccando ad solem vel lentum i-
nem, terendo, & imbibendo,
onec biberit sui decuplum: tunc
osam bene desiccata prius
um lento igne calcina: Postea
um igne fortiori, donec sit val-
e sicca: sitque ignis quasi ad
ablimandum Mercurium. I-
sam autem terram sic siccatam
erum tere, & imbibe alic de-
plo aquæ suæ: & hoc facto, sic-
a lente, & postea fortius, donec
t valde sicca: tunc iterum eam
abibe sextuplo suæ aquæ: &
rtio calcina augmentando i-
ne calcinationis ex tertia par-
te:

te: Calcinatam quarto imbibe
 lio septuplo suæ aquæ, tunc te
 optime, cum vltima parte illius
 septupli, donec sit quasi salsa
 prime trita & distemperata, & sit
 positam in phiala vitrea cum
 modico bombacis obturata po
 ne ad soluendum sub fimo valde
 calido, per ii. dies vel plures.
 Tunc solutum extrahe, & fac
 bibere residuum sui septupli,
 sicca & calcina eam, cum igne
 secundo, nam tunc erit quasi o
 trina, tunc omnino agendo
 prius imbibe eam bis quintuplo
 sui, & iterum triplo sui, semel
 calcina inter duo quintupla,
 semel inter duo tripla, & sic bi
 bet vnum pondus terræ. 50.
 quæ, & tunc erit rectificata a
 bior & lucidior nius, thesauru

ACON. DE ARTE CHYM. 235

comparabilis, ex profundo
philosophiæ detossus, tunc in
omine Domini rectificatis.
elementis ad Elixir comple-
m perfectionem accedes hoc
odo: terram prædictam be-
siccabis, & siccatam opti-
e teres, & cera, & imbibe o-
o suo; id est, aere suo rectifica-
siccando & imbibendo donec
cata bene super cuprum igni-
m posita fundatur tota, &
ta inceret vt cera, & in Lu-
e conuertat proprietatem:
nc semel tere eam cum a-
na sua donec sit sicut salsa be-
e clara, & bene trita: & po-
e ad soluendum in fimo calido
minus per 15. dies: solutã coa-
la inter cineres calidos, & ha-
bis thesaurũ pretiosum omni
pre-

pretioso pretiosissimum : Hoc dicunt philosophi : proiice
 vnum pondus super 100. & amplius cupri præparati, & conuertetur in argentum verum. Tunc
 autem proiice quantum sufficit oculo tuo : quia quanto melius
 & perfectius egeris; tanto magis & melius de ea plus metalli cuiusuis conuertet : hoc est secretum maximum totius philosophiæ, ab omnibus philosophis semper absconditum. Si ad aliorum operari volueris, ut prædictum est, omnino facias : Hoc addito quod tribus partibus terræ rectificatæ, vnam ignis addas & hoc cera cum oleo suo, ut prædictum est : & ceratum solue in coagula, ut dictum est : & de hoc proiice vnum pondus super.

Luna

ina, vt capitulo suo dictum
 preparata; & conuertetur in So-
 m absque dubio verum,

Recapitulatio dictorum.

Dictum est igitur de omni-
 bus Alchymia operibus princi-
 palibus, de metallis & eorum
 complexionibus & infirmitati-
 bus, & curis melioribus quic-
 quid libri philosophorum me-
 moris continent tam in Sole quam
 Luna breui breuiario intelli-
 genti & iam prouecto sufficiet:
 scienti quod diuersitatem me-
 tallorum secundum specie de-
 purationis, & digestionis diuer-
 sas operatur. Igitur diligenter
 argentur, & digerantur metal-
 la, & medicina multo magis,
 quoniam ipsarum est supplere
 defe-

defectū depurationis, & digesti
 onis in metallis : quod quidem
 facere non possunt in tam me
 dica quātitate susceptę, nisi sum
 me fuerint depuratę atque o
 gestę. Summa autem depurat
 haberi potest in spiritibus vola
 tibus per iteratas sublimati
 nes : in non volantibus autem
 per calcinationes & ablutio
 nes, & imbibitiones : Summa
 autem digestio haberi potest
 vtrisque spiritibus, per cerati
 nes cum oleis calidis & humi
 dis, per solutiones in aquis pro
 dictis acutis capilli & oui, p
 trefiendo sub fimo equino
 lido : Non contempnas putre
 ctiones spirituum in fimis, & s
 lutiones eorum : quoniam p
 certo ex his accipiunt boni
 ta

DE ARTE. CHYM. 239

te digestionis. Nota ergo quod
melior oui spiritus dicitur esse
in testa exteriori, & dealbatur
per calcinationem solam: de-
bentque purgari primo à tela &
terri postea, & ablui, vt mundi
sint in simplici capitello: & ab-
tuta poni debēt in forti vase ter-
reo cooperto propter alienos ci-
neres & dimissis aliquibus fora-
minibus paruis in vasis circui-
tu, & incooperculo, vt fumus
exire possit. Debent ergo po-
ni in igne fortissimo, sicut est
ignis vitreariorum per diem
naturalem, vel donec niuis
candorem recipiant: Tunc
imbibenda est calx ista aqua
suo & oleo, suo, donec fun-
datur sicut cera: cui si sulphu-
ris, arsenici, Mercurii, &
salis

salis armoniaci æqualia addide-
 ris pōdera, opus erit perfectius.
 Et quia opus magnum est, & no-
 minatum, ipsum prosequar spe-
 cialius. Habita ergo ouorum
 calce, tere eam super porphyriū
 mundum optime torādo cum
 aqua sua rectificata, donec sit
 sicut salsa, & permitte eam sicca-
 ri in sole vel lento igne, sempe
 eam terens, & imbibens, do-
 nec biberit æquale sibi de aqua
 sua, tunc accipe sal armoniacum
 ter sublimatum & tere, atque
 dissolue in æquali pondere olei
 oui rectificati, & salis armonia-
 ci sit media pars calcis ouorum
 & ipso in hora resoluta & oleo
 & per optime tere, & cōmisce,
 cera in simul omnia optime si-
 per porphyrium, & sic fac ben-
 si.

DE ARTE CHYM. 241

ficcari in Sole vel lento igne, donec fiat massa dura & sicca: tunc siccatae massae accipe libram vnam, & tere eam, atq; resolue in aqua propria, donec sit sicut salsa bene clara, & optime trita; & tunc accipe sulphuris, arsenici, & Mercurii purissimorum ana libras tres, & optime tere: & commisce super porphyrium distemperando semper cum massa praedicta resoluta, donec omnia sint optime commixta & cerata: & adde de aqua oui donec efficiatur sicut salsa clara: Et hoc totum in phiala repositum solue sub fumo calido per II. dies; postea extractum coagula inter cineres calidos: coagulatum vero proba super cuprum ignitum: Nam si ceræ velocitate diffunditur, &

L in.

intra sine fumo completum est
negotium pretioso inuento the-
sauro. Proiice ergo super Iouē,
& super Venerem, vt dictum est
præparata, & in Lunam conuer-
tentur veram: si non, adde ad-
huc de oleo, & iterum solue, &
coagula vt ipse nosti.

*Quomodo errata sunt corri-
genda.*

Sciendum est autem quod
quanto pluries soluitur medici-
na & coagulatur, tanto melius &
abundantius operatur. Vnde non
est fastidiendum in iteratione
solutionum: quoniam eo medici-
cina melius digeritur, vniter
& figitur, & perfectius operatur.
Sciendum est etiam, quod non
sufficit in proiectione quod me-
dicina tantummodo det colo-

rem

rem, nisi & substantiam mutet in melius, & metalli dulcedinem in operatione & malleatione nō auferat, fusionemque non impediat, & in fusione metallum à consumptione custodiat. Si igitur aliquo casu vel defectu operantis, metallum quod conuerti debet post medicinam, fuerit nimis durum, & non bene dulce operationi & malleo, sic succurres, extingue ipsum decies in sanguine porcino: & postea tenuiter laminatum, cuba inter duos lectos boracis tritæ cum modico sanguinis dicti: & sic totum funde. Et per hanc viam si oportet iterandam deueniet ad dulcedinem & mollietatem quam volueris. Si autem non nota fuerit suffi-

cientis coloris, addatur plus de
 medicina, vel commisceatur
 metallum simile præparatum &
 purgatum: Si autem de colore
 nimis habuerit in Sole videl cer,
 quia Luna non potest esse nimis
 alba; ponatur minus de medici-
 na, & plus de metallo conuer-
 tendo: Si exterius bonum colo-
 rem non habuerit, fumus capil-
 lorum colorem emendabit &
 proiectum etiã siue extinctum
 in sale communi & cooperoso
 in simul tritis colorem adipisci-
 tur meliorem: Si autem medi-
 cina non bene intrauerit corpus
 metalli, quod est defectus cera-
 tionis: succurre cum oleo ou-
 & capillorum, & cum sale armo-
 niaco. Si autem bene intrauerit
 medicina, sed non bene reman-

feri

lerit, quod ex defectu fixationis
 est: succurre per iterationē solu-
 tionis & coagulationis. Si autem
 bene intrauerit, & bene remāse-
 rit, sed non bene tinxerit, quod
 ex defectu purgationis est, vel
 corporeitatis; sublimationes &
 purgationes reitera, & corpus
 metallicum auge in medicina.
 Sic visis prædictis vt potui bre-
 uius exequutis, & diligentius in-
 spectis, quicumque dignus fue-
 rit,, securus accedat: quoniam
 Deo teste, & libris philosophi-
 cis, & scientibus cunctis, libri
 philosophici quos de arte Al-
 chymix legimus nihil perfe-
 ctius continent, quam prædicta
 proportionata; tamen breuita-
 te truncata, quamuis intelligen-
 tibus sit satis longa. Multa enim

alibi sunt experimento ad inuē-
titia, quæ quia citra perfectio-
nem sunt, & à consideratione
philosophorū aliena, inter certa
& nominata auctoritate famosa
non iudicauimus apponenda.

Incipit de salibus.

Exequutis igitur duabūs prin-
cipalibus partibus, de metalli-
cis videlicet corporibus, & spi-
ritibus virtutes minerales habē-
tibus: Dicendum est de quibus
aliis mineralibus cum prædictis
in artis practicis cooperantibus:
sicut sunt salia quædam, & a-
tramenta, aluminaque, & bo-
races, & lapides quidam. V-
tilitas autem salium est in pur-
gationibus nec non coagulatio-
nibus.

nibus, atque calciationibus, quæ quidem omnia sunt in artis perfectione necessaria. Inter talia autem principalia sunt & meliora; sal armoniacum, sal alkali, sal petræ, sal nitri, sal gemmæ, sal vitri, & sal commune. Sal ergo armoniacum melius æstimo omnibus salibus in subtilitate, & acuitate penetrandi & ingrediendi, diuidendique & dissoluendi spiritus & corpora coniungendique, & remolliendi, & cerandi. Est autem sal armoniacum quasi fumus aereus atque igneus, cū modica terreitatis siccitate coagulatus: euaporat autem, & in fumum resoluitur, per calorem, quemadmodū spiritus minerales: resoluiturq; ab humido, & coagulatur à sicco.

Sublimatur autem sal armoniacum sale communi ; & extrahitur ab eo humiditas superflua cum terrestri immunditia : & sufficit ergo sublimatio tertia : exinde enim potest poni in curationibus & solutionibus loco primo : cum eo autem acuuntur omnes aquæ, & remolliuntur omnes calces : & Mercurius cum eo sublimatur, facitque ipsum postea aquam currentem : tinturas augmentat & figit : corporum & spirituum fusiones accelerat, & mediator maris & feminæ in Elixir compositione iungens matrimonia.

De sale Alkali.

Sal alkali in eadem laude famosum prædicant libri, eiusdem
virtu.

virtutis & efficaciam: addito etiam quod omnes spiritus fortius ligat & retinet, omniaque fusibilia corpora acuitate & molli, aerea, & ignea virtute cito soluit, lapidesque & cristallum, ferrumq; , & aliis his duriora: Ignis tamen violentia requiritur, à quo sal alkali statim resoluitur penetratque corpus, & remollit, & cito liquabile facit. Miscetur etiam sicut & sal armoniacum spiritibus præparatis ad Elixir, & intrat corpora cum & dealbat ea atque remollit. Est autem sal alkali quoddam quod de herba quæ dicitur sosa extrahitur: Herba enim comburitur, & cinis eius falsedinem habet: sicut & omnes cineres corporum combustorum, & inde per:

L. s. rei

resolutionē in aqua acuta extra-
hitur, sicut & extrahi posset, Sal
vitri, ex cinere filicis, ex qua
fiunt vitra apud nos, quod Ana-
tron, sine sal vitri vocatur: præ-
paratio autem huius salis est,
quod resoluatur in aqua vel vri-
na, & distilletur per filtrum: &
postea super valde lentum ignē
leniter congelatur, hoc est sal
vitri.

De sale petræ.

Sal autem petræ valde lauda-
bile est in cerationibus quoniā
penetrat, & remollit species, &
cito fundi facit, quia & ipsum
sal citissime funditur præ omni-
bus salibus, quæ adhuc vidi.
Est autem quasi oleum quod-
dam per calorem acuatam, &
per

per siccitatem coagulatum, nascens inter quosdam lapides, quibus dicitur adhærere. Talis autem naturæ est, quod si immediate ignitos carbones tangat, statim accensum cum impetu euolat. Si vero in terreo vel metallico vase super ignem ponatur, modico calore quiete, & sine saltu diffunditur. Eliquatum ceræ liquefactione ubiuis proiectum frigore statim congelabitur album & lucidum. Præparatio autem salis petræ est, quod resolua- tur aqua, & distilletur per fil- trum, & distillatum dimit- tetur quiescere in vitreo va- se. Quoniam vt ego probaui ex sua acuitate terrea vasa penetrat: Et cum triduo

resederit, inuenies ipsum in ipsa aqua per virgulas albas & lucidas mirabiliter congelatum: hoc sal potes ponere pro sale armoniacò vel alkali, in spirituum solutionibus, & cerationibus: quoniam reuera bene penetrat, dissoluit, & cerat, & remollit, & citissime funditur, & non fugit. Probauì quidem ipsum; & probatum in multis laudo, quia bonum est.

De sale nitri.

Sal nitri laudabile est in calcinationibus, & solutionibus: tamen prædictis, & est aptius permatui quam cætera, & fortius mediocriter igne funditur: & ex igne clarius atque albius egreditur quam sal gemmæ, vel vitri,
vel

vel commune, & in aceto positum bullitione mouet, spumamque aeream, & ex acuitate & sicca igneitate sua positum in solutionibus & coagulationibus, & calcinationibus operatur: tam igne quam aqua soluitur: & sufficit sibi pro preparatione sua, quod soluatur in aqua, & distilletur per filtrum, & postea coaguletur, operatur autem in operatione nitri albi siue cristalli artificialis mixtum cum minutissimo sabulo albo: & forti igne funditur, & peruium redditur. Sal vitri, quod Anatron philosophi vocant in cerationibus & solutionibus est necessarium, remollit enim corpora & spiritus ex acuitate sua ingrediens in ea, & funditur ut sal nitri, sed non aequum clarum vel album.

album ex igne egreditur: extrahitur autem ex cinere filicis herbæ, ex qua fiunt vitra apud Anglicos: & tam in igne quam aqua soluitur, frigidoq; & sicco coaguletur, & apud nos Anglicos pro alkali sale ponitur, sed reuera non æque valet neq; æque cerat, neq; æque dealbat; bonum tamen est in solutionibus & cerationibus, quoniam ex acuitate ingreditur, & ingressu corpora & spiritus emollit, & fundicitius facit: pro præparatione autem ei sufficit, quod & sal nitri.

De salibus gemmæ & communi.

Sal gemmæ in calcinationibus est necessarium, estq; vehementioris caliditatis & siccitatis q̄ sal nitri,

nitri, & tam igne quam aqua so-
 luitur vt sal nitri, & simile est ei
 multum sal commune: funditur
 enim sal commune in aqua & i-
 gne forti vt sal gemmæ: crepitat
 tamen ex igne exiliens, donec
 amiserit aqueitatē, quæ igni co-
 trariatur, Sal enim cōe est ex a-
 qua maris congelata per siccita-
 tem, & postquam fuerit in igne
 per horam dimidiam calcinatū,
 amittit strepitum, & in igne per-
 seuerat, & funditur æque velo-
 citer vt argētum, & inter omnia
 salia prædicta vehementius cal-
 cinat & adurit bene, videlicet &
 in calcinationibus corporum, &
 in sublimationibus spirituum plus
 q̄ sal gemmæ Sufficit autē ambob.
 pro præparatione solutio in aqua
 per filtrū distillandis & tunc cō-
 gelan-

gelandis, vt de aliis dictum est
superius: hæc igitur de salibus o-
peri nostro necessariis dicta suf-
ficiant.

De atramentis.

Atramenta sunt terræ natu-
ræ quædã sulphuræ vim mine-
ralem habentia, & in calcinatio-
nibus corporum, & in sublima-
tionibus spirituum sunt tinctu-
ras operãtia: in vtrisque enim tin-
cturis operantur, sunt quidem
duo atramenta omnia, videlicet
nigrum & viride, quod vitrio-
lum dicitur: habent autem sal
in compositione sua admixtum
quod in aquis acutis resoluitur,
cum tinctura rubea: credo au-
tem quod coperosa de atra-
mentis huiusmodi sit, & virtu-
tem

tem habeat mineralem, & tin-
 cturam quoq; quemadmodum
 & prædicta, si autem in subli-
 mationibus vel calcinationibus
 sint ponēda, ita vt inueniuntur,
 sua cum sulphureitate ponenda
 sunt, id est, cum sua oleaginea
 humiditate, nã ex ea vehemen-
 tius comburunt & calcinant &
 adhærent. Si autem in tincturis
 rubeis vel citrinis ponenda fue-
 rint, terantur primo, & in furno
 calcinentur, donec consumatur
 in eis oleaginitas sulphurea, quæ
 est causa combustionis & nigre-
 dinis, cuius signum est, quod ap-
 parebunt rubea valde consum-
 pta oleagineitate & nigredine,
 tunc extrahatur ex eis tinctura
 cum aquis acutis, cum quibus
 oportet.

De

De Aluminibus.

Alumina quemadmodum & atramenta sunt in arte necessaria in sublimationibus & calcinationibus, atque tincturis, virtutemq; habent mineralem, & colores rubeos augmentant, & confirmant: desiccant etiam valde & diuersa corpora, spiritusq; præsoluta coagulant habent autem falsedinem quantum & atramenta, minoremq; terreitatem, vnde & de eis in aqua plus resoluitur, quam de atramentis, nec tamen sunt salia, sed falsata sunt autem duo alumina communia: puta plumosum & glaciale, quæ etiam sunt eiusdem virtutis & efficaciam vel fere. Nam plumosum fortius esse dicitur in operibus Alchymiam alumina:

num: cum autem in igne ponuntur, ex quadam aerea humiditate, inflantur, quemadmodum etiam borax aurificum, & quasi funduntur. Postea autem cito desiccantur, in tantum quod ea cum magna ignis violentia non poterunt fundere: seruant autem albedinem suam in igne, cum per se calcinatur, sed quando cum aliis iunguntur coloribus mediis, ipsos intensiores faciunt, & ad eos conuertuntur: fiunt enim cum rubeis rubea, & cum citrinis citrina: pro eorum autem preparatione sufficit, ut soluantur, in aqua vel vrina, & per pannum colantur, & cum lento igne coagulantur.

De boracis nota bene.

Boraces plures esse leguntur de quibus solam boracem aurificum, quæ gumma arboris est effectu bono probavi: est autem gummi quoddam quidmixtum invenitur mundum & viscosum & obscurum cum duro & lucido: nec differunt in effectu, nisi quia lapidosum est mundius: eius autem virtus est potissima in remollitionibus metallicorum corporum, & cerationibus spirituum, ac retentionibus. Metallum cum metallo consolidat, & celeres fusiones procurat, & ad malleationem & molliciem aptat: Eius vero præparatio est, ut in testa super ignem modicum ponatur, nam statim inflammabitur, & siccabitur. Cumq; re-

st. ingi.

DE ARTE CHYM. 261

stringi inceperit, tollatur: nam
tunc infrigidata faciliter pulue-
rizabitur: tunc puluerizata amas-
setur cum modico porcine axū-
giæ, donec sit sicut cera, & ce-
ratur & amassetur cum ea media
pars falis petrx. Et hoc totum si-
cut cera amassatum, erit tibi ce-
ronium preciosum corpora &
spiritus cerans. Si autem boracis
vnam partem, falis petrx aliam,
cerussæ tertiã ana de tribus ad-
dideris & commiscueris ea for-
titer cum quouis oleo, vel spe-
cialiter capillorum vel ouorum,
donec sint sicut massa ceræ, &
massam istam bene siccaueris:
pro certo scias, quod istud ce-
ronium & ferrum et cristallum
et quorumcumq; volueris lapi-
dum calces in ignis vnus vio-
lencia

lentia remollit & refoluit resolutione liquida, omnia ingrediens & penetrans, & virtute i-gnea & acuitate dissoluens: custodi ergo ipsum infra claustra oris tui.

De lapidibus nota bene quæ sequuntur.

Lapides sunt quidam virtutem habentes mineralem in Alkymia recepti cōmuniter: marchasita, magnesia, tutia, & calamina, atq; similia: qui in compositione Elixir spirituum ab aliquibus communiter recipiuntur loco calcis metallorum: de his autem nunquam aliquid probaui verum, nisi de calamina & tutia, quæ cum aliquibus remollientibus cerata cupri rubedinem, in quādam mutant

tant citrinitatem, cætera vero
metallum non immutant, sed
istud tantum, quia durum & po-
rosum, quia autem citra perfe-
ctionem sunt, & de se quasi nihil
faciunt, & ab cupro etiam euo-
lant indigna capitulo reproba-
ui, de his etiam nullus liber phi-
losophicus mentionem facit, sed
experimēto vano adinuentio
fāmam aliquam sumpserunt,
marcasita autem alicuius no-
minis est, sed ego probaui,
quod non satis digna est in
completis corporibus, propter
quod de ea, vt de aliis præter-
mitto ea breuiter prosequutus
vt promiseram, quæ ad artis
perfectionem ducunt libris phi-
losophicis, & rationib, naturalib,
& ex-

& experimentis sensibilibus approbata, hæc ergo tibi charissime nimis custodienda præcipio, sub philosophici secreti sigillo dignis tantum ostendenda fidelibus, qui philosophi & secretarii arcana sciunt thesaurorum eius, fide, moribus, & studiis liberalibus ad plenum eruditi.

*Explicit breue breuiarium fratris
Rogerii Bacon.*

INCIPIT VERBUM
ABBREVIATVM FRATRIS
Raymungi de Leone
viridi.

Verbum abbreviatum verissimum & approbatum de occultis enucleatum breui sermone abbreviaui vobis in opere lunæ & solis: In primis oppido
flagi-

flagitans lectoribus, ne talem tā-
 tamq; margaritam canibus vel
 porcis tradant conculcandam:
 hic est enim secretum secretorū
 omnium philosophorū, hortus
 deliciarum & aromatū omnium
 thesaurorū: quem qui semel in-
 trauerit, vltterius nō egebit. Istud
 vero verbum multis nō immeri-
 to desideratum ab egregio do-
 ctore nostro Rogero Bacon est
 primo declaratum: deinde ego
 frater Raymundus Gaufridus
 ordinis fratrū minorum mini-
 ster generalis, ipsum verbū bre-
 uius quam potui breuiter expla-
 nare filiis philosophiæ curauī. In
 Christi ergo nomine recipe a-
 cetum fortissimum in maxima
 quantitate per alembicum dili-
 genter distillatum, in quo vt de-

M

cet in

cet in magna quantitate Leonem viridem dissolue, dissolutum vero distilla per filtrum, & serua in cucurbitis vitreatis bene obturatis. Item si aliqua pars notabilis de Leone remanserit insoluta, dissolue cum prædicto aceto, & distilla per filtrum, & solutum coniunge cum aliis aquis superius in cucurbitis reseruatis: tunc recipe aquas reseruatas, & pone omnes ad distillandum in balneo Mariæ, applicatis sibi alembicis bene lutatis ne cucurbitæ respirent, suppone ignem, & recipe omnes aquas quæ distillabuntur, caueas tamen ne Leo dissolutus omnino congeletur in cucurbitis, sed quod remaneat liquidus vel mollis: hinc omnes cucurbitas recipe & totum quod in eis est, in vno

DE ARTE CHYM. 267

cucurbita repone, quam luta bene cum suo alembico, & pone in furno inter cineres tumisatos super patellam, aut treuellenam terream, sicut decet. Et suppone lentum ignem, propter temperationem vitri, & propter humiditatem extraneam, quæ est in ipso Leone extirpandam. Et nota quod istud semper debet fieri cum lento igne: cum vero humiditas extranea exierit, fortifica ignem paulatim, & respicias semper nasum alembici, si humor rubeus exire inceperit. Quod si adhuc non exit, ignem prædictum continua donec exeat, cū vero videris humorē rubeū distillare, cōtinuo muta ampullā, quæ luta bene cū rostro alembici, & post fortifica ignē: & recipies ab

M 2 ipso

ipso Leone suum sanguinem mi-
 rabiliter rubeum, continentem
 in se 4. elementa multum odo-
 rifera, & bene fragrantia, serua
 ergo ipsum in bona ampulla fir-
 miter obturata : deinde recipe
 ipsum sanguinẽ, & pone in am-
 pulla bene clausa, ad putrefaciẽ-
 dum, seu digerendum, sub fimo
 bene calido, mutãdo fimum de
 5. in 5. diebus, vt ibi digeratur per
 15. vel 16. dies, & hoc fit, vt dissol-
 uantur partes elemẽtares, & sint
 aptiores ad diuidendum & par-
 tiendum per 4. elementa, vide-
 licet per distillationẽ. Ipso autẽ
 putrefacto per 15. vel 26. dies, ex-
 trahatur & in cucurbita aptetur,
 & distilletur cum lento igne in
 balneo Mariæ. Sufficit vero q̄
 aqua cum igne ferueat, & respi-
 cias

DE ARTE CHYM 269

eas aquam, & feces quas in fun-
 do cucurbitę inuenies, & diligē-
 ter reserues: aquam vero istam
 & quam superius distillasti se-
 pties distilla: semper feces quas
 faciet vt supra reseruando cum
 aliis fecibus superius reseruatis,
 & sic habebis aquam splendidā,
 clarā, & albam, vt cristallus, & be-
 ne ponderosam, quę dicitur esse
 Mercurius philosophorum ab o-
 mnibus philosophis abscondi-
 tum, & ab omnibus suis super-
 fluitatibus abstersum, & depura-
 tum, carissimum, & pretiosis-
 simum pretiosum: custodias er-
 go eum caute, & sapiēter in am-
 pulla firmiter obturata: tunc re-
 cipe omnes feces ipsius Mercu-
 rii sicut dixi superius reseruatas,
 & tere bene in marmore distē-

M. 3. peran-

perando ad solē & deficcādo, & iterum molendo, & semper cū aqua aceti distillati supra marmor imbibendo, & ad solem, deficcando, & sæpe & sæpius seu totiens cōtritiones, imbibitiones, & deficcationes iterādo, donec nigredo, & omnis superfluitas ab eis fecibus expulsa fuerit, quod sic cognosces, si feces per imbibitiones & ablutiones prædictas rubræ vel rufæ vel citrinæ fuerint tūc bene factū est: Si vero adhuc nigra fuerint, contritiones, imbibitiones, & deficcationes reitera, totiens, donec habeas lignum prædictum: & tunc ipsas referua: deinde recipe cucurbitam vitreā in qua repone prædictas feces superius præparatas, cum quātitate bona aceti distillati, & colloca ipsam in furno, vi

delicet in balneo Mariæ, & sup-
 pone ignē, quē cōtinues iugiter
 donec feces prædictæ per virtu-
 tem aceti & ignis omnino dissol-
 vantur, & cum bene fuerint dis-
 solutæ, deponatur cucurbita ab
 igne, & fac eas distillare per fil-
 trum sicut decet: cum autem a-
 qua illa fuerit tota ita distillata,
 repone eam in cucurbita noua,
 & bene obtura: Si vero aliqua
 pars notabilis remanserit in di-
 stillatione filtri ad dissoluendū,
 recipe illam partem, & pone ite-
 rum super ignē, sicut fecisti pri-
 us primas feces in balneo Mariæ
 donec dissoluatur, vt istas feces
 q̄ remanserūt cū aceto dissoluas
 sicut primo feces in balneo Ma-
 riæ cū aceto in cucurbita dissol-

uisti: postea per filtrum vt prius
 distilla, & repone cum alia aqua
 superius distillata quã reseruasti
 tunc recipe illam cucurbitã no-
 uam in qua prædictas feces dis-
 solutas & distillatas superius po-
 suisti, & luta eam bene cum suo
 alembico & colloca eam super
 furnum in balneo Mariæ, & sup-
 pone ignem, & fac distillari sicut
 decet: caueas tamen quod feces
 non omnino desiccantur, sed
 sint humide siue liquidæ: hinc
 depone cucurbitam à furno, &
 pone eam in alio furno, puta su-
 per cassolam terream inter cine-
 res cribellatos, & bene cõpres-
 sos, & suppone lētum ignem ob
 temperationem vitri, & ratione
 extrahendi extraneam humidi-
 tatem, quæ sibi est de aceto, &
 sæpe

sæpe & sæpius respice rostrū alē-
 bici, si humor aureus vel rufus
 distillatur, quod si non distilla-
 tur, continua ignem illū, donec
 distilletur humor rufus vel au-
 reus: quando autem ita distillat,
 mox muta ampullā bene mun-
 dam & luta eam optime cum ro-
 stro alembici, & tunc fortifica
 ignem, & recipias oleum rufum,
 & sic continua ignem, donec to-
 tus humor distilletur & feces re-
 serua, quoniā hoc est ignis, præ-
 dictum vero oleum philosophi
 nominauerunt sulphur eorum
 occultum, quod sic rectificabis,
 repone ipsum in cucurbita, &
 superpone alembicum bene lu-
 tatum, post colloca eum inter
 cineres tumifatos supra fur-
 num, & subiice lentum ignē do-

M. 5. nec.

nec distillet, recipe autē liquorē
quem distillabit in ampulla be-
ne obturata cum rostro alembi-
ci, & feces quæ remanebunt ser-
ua, quoniam est ignis: & istum i-
gnem coniunge cum alio igne
reseruato, & sic purifica ipsum
septies distillando, & feces quas
faciet reseruando, sicut superius
dixi, & sic habebis tuum aerem
siue sulphur bene depuratum,
lucidum, serenum, & perfecte
depuratum, & erit coloris aurei:
Scias tamen quod aliquotiens
venit album sicut lac, & non est
vis: postea recipe ignem prædi-
ctum quem abstraxisti à sulphu-
re, & rectifica eū sic. Tere ipsum
optime super marmor, & imbi-
be ipsum cum aqua sua: & hoc
fac

fac pluries, & permitte ipsum
 vice qualibet desiccari ad solem
 vel ad lentum ignē paulatim &
 successive, vsq; ad ignem calci-
 nationis, tunc ipsum calcinabis
 cum moderato igne, vsq; quo fit
 citrini vel rufi, siue coloris ru-
 bei. Si autē fuerit valde rubeus:
 erit melius, tunc erit bene recti-
 ficatus, si citrinitatem vel rube-
 dinem habuerit, tūc ipsum ser-
 ua & gaude cum eo.

*Quod operatio mineralium est
 secundum modum sensi-
 bilium.*

Et quia philosophi figuratiue
 & occulte sub ænigmate hęc sciē

M 6 tiana

tiã tradiderūt in eorū doctrinis:
 Idcirco multum errorē in hoc
 lapide pretiosissimo posuerunt,
 & fere omnes viam veritatis per
 alienam practicam obstruserūt,
 sed hoc vt dicit Rasis idcirco fe-
 cerunt, vt ad instar illorum in i-
 stis operaremur, vnde & dixerūt
 terram nigrã & spongiosam pri-
 mam accipere, & eã per aliquas
 vias albificare, & à sua nigredine
 depurare, quod quidem est im-
 possibile, & etiam liquefactiuam
 facere, & reddere albiorem ni-
 ue & myrra lucidiorem, & ipsam
 esse incomparabilem omni the-
 sauro in profundo hominis de-
 fosso, quod non est conceden-
 dum, quoniam terra talis vix,
 aut nunquam, vt asserunt, po-
 test albificari, & si albificetur
 non.

non generatur: Idcirco cum nō
amplius ostendere intendimus
in verbo nostro abbreviato, cū
omnia penitus sint manifesta, in
hoc quod reducimus lapidem
iam dictum ad primam substan-
tiam, & bene diuisam sui Mer-
curii & sulphuris, vt supra di-
ctum est. Satis enim patet, quo-
niam ex his operatur natura &
quæ iam operata in visceribus
terræ omnia vero à summo glo-
bo elementa sunt. Sed credunt
penitus omnes in practica errā-
tes, & incertitudine lapidis oc-
culti pretiosissimi fere ipsum la-
pidem extrahere. Sed non sunt
nisi prædicta ad prædictum opus
competentia satis sufficientia: I-
psa vero non sunt digna: quare
non curamus. Et in his se proui-
deat.

deat sagax operator & sapiens
 magister, qui in talibus vigilare
 intendit. Iam satis manifeste o-
 stēdimus Mercurium & sulphur
 & ignem clara & bene præpara-
 ta extraxisse. Sed notandum est
 quod feces quæ loco ignis re-
 manserunt, & ignis vt superius
 dicitur in se duo elementa con-
 cludens, videlicet terram, quã
 occultauerunt atque ignem. Et
 ipsa sunt duo elementa fixa ab i-
 gne nō effugientia in aliqua exa-
 minatione seu tramento ipsius
 ignis.

*Compositio lapidis & proiectio
 eius.*

Componamus ergo nostrum
 lapidem ex ista terra cum igne
 per-

permixta, & ex aere, & aqua,
 quæ iam superius extracta sunt.
 In Dei igitur nomine, recipe v-
 nam partem terræ prædictæ,
 & imbibe eam cum vna par-
 te aquæ suprædictæ, quæ Mer-
 curius pro certo nominatur,
 terendo optime super mar-
 mor, & deficcando, vt di-
 ctum est: Et cum bene defic-
 catum fuerit, iterum imbi-
 be cum Mercurio prædicto
 imbibendo, & deficcando
 super marmor ad Solem, vt
 dictum est: & hoc tantum &
 totiens fac, donec terra bibat
 duplum sui de Mercurio supra-
 dicto. Iterum imbibeterram
 prædictam, cum parte sui sul-
 phuris prædicti quod oleum siue
 aer appellatur: & imbibe ipsam
 terend-

terēdo bene super marmor, donec fiat sicut falsa rara. Postea pone diligenter in ampullam bene obturatam, & pone ad putrefaciendum siue ad digerendum in fimo per 15. dies, mutando finum de quinto in quintum diem, vt decet propter calorem: Hinc recipe ampullam suam & congela suauiter ad ignem lentissimum supra cineres calidos tantummodo: Et scias quod iste lapis cōgelat Mercurium in infinitum. Sic ergo facies projectionem. Recipe 100. partes argenti viui bene depurati, & pone in crucibolo super ignem: & cum inceperit feruere, recipe vnam partem istius lapidis benedicti, & pone super 100. partes illius argenti viui, & conge-
la.

abitur, & fiet totum medicina
 super aliud argentum viuum. I-
 em recipe istius Mercurii con-
 gelati vnam partem & proiice
 super 100. partes argenti viui
 bene depurati, & feruentis in
 crucibolo, ad ignem vt dictum
 est, & fiet adhuc totum medici-
 na: tunc recipe vnam partem i-
 stius Mercurii vltimo congelati,
 & proiice super 100. partes ar-
 genti viui modo prædicto, vt
 dictum est; & fiet totum
 Luna melior quam de minera
 in omni iudicio & experien-
 tia.

Compositio lapidis rubei.

Si vero lapidem rubeum fa-
 cere volueris, procede vt dictum
 est superius in omnibus, & per
 omnia.

omnia videlicet in lapide ad album, excepto quod non ponas nisi vnam partem terræ, & imbibere ipsam tantum & torrens cū suo sulphure, quod aer appellatur, donec biberit triplum sui, terendo bene & imbibendo super marmor, atque desiccando. Vt dictū est, post imbibere ipsam cum vna parte sui de suo Mercurio prædicto siue aqua sua, donec fiat sicut salsa rara non multum spissa: tunc pone in ampulla ad digerendum, sicut supra dictum est de alio lapide per 15. dies: Postea remoue à fimo, & congela ipsum in cineribus calidis vt dictum est, donec fiat lapis durus. De isto ergo lapide recipe vnam partem, & erit coloris aurei, vel citrini, siue rufi

coloris, & proiice vnam partem
per 100. Mercurii bene depu-
ti in crucibolo super ignem,
cum incipiet feruere, & indura-
tur, & fiet totum Elixir siue
medicina. Item recipe vnam
partem istius Mercurii conge-
ti, & proiice modo supradicto
per 100. partes Mercurii de-
purati, & adhuc totum fiet me-
dicina: Vltimo vero recipe de
ultimo congelato, & proi-
ce supra 100. partes Mercurii
ruentis in igne modo prædi-
cto, vt dictum est, & fiet totum
sol melior quam de minera in
omni examinatione & iudicio:
hoc est verbum abbreviatum
verissimum & approbatum, ex se-
cretis philosophorum in lu-
cem declaratum, ad verum
Luni.

Lunificium & Solificium v[er]o
que in infinitum componen-
dum.

Depuratio Mercurii.

Argētum vero viuum sic de-
puratur. Recipe quantum vo-
lueris de ipso, & pone in morta-
riolo lapideo: Suppone ei tantum
de sale communi crudo, & verte
te bene cum pistello: appone
etiam de aceto & verte tantum
donec sal & acetum denigren-
tur: Postea ipsum cum aceto no-
uo tantum ablue, donec acetum
exeat mundum: tunc recipe in-
stum Mercurium ita ablutum
& exprime ipsum cum panno
duplici intus in vase vitreo
& erit clarum & bene mun-
dum.

Explicit verbum abbreviatum ma-
 ris operis fratris Reymundi Gau-
 edi ministri ordinis fratrum mi-
 rum. Quod quidem verbum ha-
 uit à fratre Rogero Bacono Anglico,
 qui fuit de ordine fratrum mino-
 rum. Et ipse Rogerus propter istud
 aus, ex precepto dicti Reymundi à
 atribus eiusdem ordinis erat ca-
 us & imprisonatus. Sed Reymun-
 aus exsoluit Rogerum à carcere, quia
 cuit eum istud opus. Et ipse Roge-
 gerus erat discipulus fratris
 Alberti.

INCIPIT SECRETVM
 SECRETORVM NATURÆ
 de laude lapidis Philoso-
 phorum.

Secretum secretorum naturæ
 audiant secreti quæ loquor &
 dilecti

dilecti verba oris mei. Spiritus
 ubi vult spirat, & ideo in puteum
 poenitentiae incendatur, qui nescit
 quā vel fatuo hoc magnum r
 uelauerit secretum, quia hoc est
 vltimum secretum, quod ante
 qui quæsiuerunt, nec inueniri
 potuerunt, scrutati sunt, & d
 fecerunt scrutantes scrutinio
 Nam istud secretum est coelestis
 donum, nobis indignis in veget
 tabilibus destinatum, quod nescit
 medici cognouerunt, nec philo
 sophi perceperunt: sed nescit
 moderni diuina gratia habere
 mus per experientiam, & cognosc
 uimus tantæ rei efficaciam, quod
 nec viuens valet excogitare, nec
 digna vox doni copiam virtutis
 explanare, & ideo in puteum po
 nitentiae cadat, qui nequam a

Statuo hoc reuelat. In Dei ergo
 nomine recipe istud donū cœ-
 este, & extrahe ab eo elementa
 vt scis, & custodi bene quodlibet
 elementum ab aere: Nā aqua i-
 sta valet omnibus ægitudinib.
 tam calidis, quam frigidis ge-
 neraliter, eo q̄ est occultę nature
 maxime patientib. viciū in spiri-
 tualibus: Venenū declinat à cor-
 de, arterias humectat, & dilatat,
 contenta in pulmone sine violē-
 tia dissoluit, & ipsum vlcera-
 tum non obstante commoti-
 one consolidat, sanguinem
 mundificat, contenta in spiri-
 tualib. purgat, & ea munda con-
 seruat ab omni corruptione, po-
 tata a languente fit bona spes.
 Oleum valet inuenibus, vt in
 eodem statu, & fortitudine
 per-

permaneant, si vtantur eo, &
 paulatim in modica quantitate
 in cibariis suis: Et hæc est ratio
 quare hoc oleum tantæ virtutis
 est, quia nullo modo permittit
 sanguinem putrefieri, neque
 phlegma super dominari, neque
 melancholiam super exaltari,
 nec choleram aduri: Præterea
 multiplicat sanguinẽ ultra mo-
 dum, & sperma: Et ideo o-
 portet quod vtetes hoc oleo sæ-
 pe phlebotomentur. Insuper
 hoc oleũ aperit nerues: & si ad
 membrum diminutum fuerit
 appositum, ad debitam metam
 reducit ipsum: Item quod pro-
 batum est, si inuenis in ætatis sue
 augmentum habuerit oculum
 crepatũ; si intus ponatur de hoc
 oleo qualibet die vna gutta, & si

teneat in quiete per mensem
 redditur ei visus sine dubio. I-
 tem si in aliquo membro super-
 fluum inuenitur aut putrefactū;
 statim dissoluit & deponit to-
 tum: & si inuenit diminutum,
 addit & perficit ipsum: De igne
 vero est mirabile, quia valet ad
 omnia supradicta sicut oleum, &
 quod plus est, de sene facit iu-
 uenem, & de mortuo viuum:
 Hoc intellige, quia si in hora
 mortis singulis detur de hoc i-
 gne: sicut granum tritici di-
 stēperatum cum vino, ita quod
 guttur transeat, viuificat ipsum,
 & ingreditur ad cor, & calefa-
 cit: & subito malos expellit hu-
 mores, & ad nihilat; & deponit
 venenum & viuificat calorem
 naturalem vsq; ad hepar: & si se-

nex vtatur hoc in modica quantitate, & adhibuerit aquam auri, tollit omnes ægrotudines senectutis, ita quod corda & corpora iuuenilia possidebunt: & ideo vocatur hic ignis Elixir vitæ. De terra vero est aliud mirabile, quia si aqua rarificetur ter per terram, & qualibet vice calcinetur, & terra vltimo dissoluatur in aqua sua, & distilletur per filtrum, & post congeletur accipiendo aquam per alembicum, habebis sal de terra, qui si fiat fusibilis, vt scis, retinebit Mercurium: & aqua, si sit rarificata, figit omnes spiritus. Item si ignis dissoluatur in aqua vitæ, donec rubicunda sit, & intus ponatur Mercurius fixus, super lentum ignem, dissoluitur.

DE ARTE CHYM. 291

tur. Et cum dissolutus fuerit, additur ei tertia pars salis Solis, statim fit vnum corpus, & coagulatum cum aliquantulum de alumine, fit inde lapis rubeus: quod si cum humiditate Mercurii vel arsenici adiungatur, viuificetur, & fit Elixir super Mercurium viuum, vna est pars supra mille. Et notandum, quod hoc donum Dei, est quædam herba communis, & despecta; quæ vocatur S. Et hæc herba dat amorem deferentibus, securitatem & audaciam, & in palatio victoriam.

Explicit Secretum secretorum.

N 2 TRA

292 ROGER. BACON.

TRACTATUS TRIVM
VERBORVM R. BACON.
Magistri Rogeri Bacon prima
epistola ad Iohannem Parisien-
sem Salutem, & se totum
quamuis mini-
mum.

CVM ego Rogerus Bacon ro-
gatus à pluribus sapienti-
bus, de separatione ignis ab o-
leo: Hinc est quod tibi mando
vnum verbum de opere Alchy-
mico, videlicet vnum in qua-
tuor, & quatuor in vnum, & hoc
est primum. Secundum de mix-
tione: Tertium de proportio-
ne. In istis tribus verbis consistit
ars. Maledictus sit qui istas tres
schedulas simul & semel habue-
rit, nisi fuerit theologus, vel
homo

homo sanæ mentis. Et ad præ-
 sens de prima quæstione, vobis
 mitto de separatione elemento-
 rum, & illud habebitis in Clauē
 philosophiæ, scilicet in libro A-
 uicennæ de anima mundi: Iple
 est finis omnium: nullus dicit
 nisi ipse nisi in quantum con-
 cordant cum ipso: Ipse dat o-
 mnia & hæc in Clauē, si quis in-
 telligeret: Vnde quicquid di-
 cunt alii, non credas, nisi cum i-
 pso concordant. Sequuntur
 multos libros, cum tamen o-
 mnia consistunt in tribus ver-
 bis, & non tantum in litera, quã-
 tum ille philosophus dicit. At-
 tende, lege, & perlege Clauē
 sapientiæ; Comede vt bibas, &
 bibe vt comedas: Hæc sunt ver-
 ba Auicennæ, Redigamus cor-

pora ad suam originem, scilicet ad sulphur & Mercurium, & habemus magisterium cum duobus verbis supradictis. Nunc ad propositum: Omne quidem compositum est ex 4. in inferioribus: Ponamus plumbum vel quodcunque voluerimus in cucurbitam; ut scilicet quanto corpus ponderosius, tanto distillatorium infimius. Intellige: Pone in illo instrumento, & vitrum bene claudatur cum luto magisterii: Nunc ibi sunt quatuor: Primo distillas aquam clarum, deinde aerem & ignem infimul, &c. Sunt aliqui qui dicunt, quod nos possumus in prima distillatione habere tria distincta, scilicet aquam, aerem, & ignem: verum est, quia non est dare, quod

ali;

aliquid exiuit: ergo intus clauditur, si est, ubi est? Dico quod tria manent in vno, secundum proportionalitatem, non secundum esse rei, quod sint pure elementa sed sunt elementa ad opus nostrum, quia simplex non descendit sub sphaera Solis, & aurum est sub sphaera Solis: ergo non fit de absolute simplicibus & quibus separata non sunt absolute simplicia ad id in simplex faciendum, est in simplex sufficiens, &c. Contra illos qui dicunt quod tria in vna distillant: oportet eos concedere istud, quod quando aqua distilletur, quod accipiatur per se, & aer per se, oportet tunc quod cucurbita aperiat: tunc exirent aer & ignis: quia ascendant de leui: & sic non haberemus quod optamus, sed istud

verbum intellige, quod nunquam aperies cucurbitam, donec sit frigida, & perseverauerit, bene per 3. horas, aliter amittes. Nunc ad propositum. In prima distillatione, terra in fundo & tria in cucurbita sunt: Cucurbita frigida, terram accipies, & ad pondus operaberis. Iterum tria residua pone in cucurbitam; & sicut terra remansit in fundo, ita in secundo ignis remanebit. Non credas mihi, nisi experiaris. Operare cum illo ad rubeum testante Auicenna. Contradiciunt sophistæ, quod de ratione ignis est ascendere, super stellas, ergo non remanent in fundo: Respondeo. Siccitas est lima caloris: De ratione sicci & calidi est indurescere, & quia humiditas:

ditas in aere & aqua non finit
 limam agere. Lima, id est sicci-
 tas agit in caliditate ignis, & li-
 mat ignem in substantiam du-
 ram & compactam, sicut terra
 ratione siccitatis. Operare cum
 illo ad rubeum. De hoc quod
 dixi, quod non est simplex sub
 sphaera Solis: Sic intellige, quod
 sphaera Solis circuit terram sub
 & supra: Vnde non est dubium
 nisi de terra & aqua: Dico quod
 non est dare simplex in istis du-
 obus, nisi in centro centri, id est,
 in medio centri: Hoc intellige.
 Modo ad propositum. Tertia
 distillatione si auferimus ignē,
 remanent duo; aqua & aer. Di-
 stilla: Et quando in vitro recipi-
 ente videris distillare citrinum
 quid; tollas ab igne, & in frigida,

N. s. &

& accipe aquam in phiala, quæ
 est aqua ad opus nostrum. Ope-
 rare cum eo in frigiditate, in a-
 lio remanet aer: Non credas mi-
 hi, proba sic. Pone lichnum in
 illo quod remansit & ardet, quia
 aer est cibus ignis, & pone in re-
 cipiente, & non accenditur: Ex
 hoc patet, quod est aqua, quæ
 est contraria igni, quia bombax
 ardet per se: & cum in contrario
 intingitur, non ardet: Intellige.
 In quarto sequitur lauamētum,
 id est, si quid in aqua fuerit de
 aere quod recedat: & hoc vult
 Auicenna in principio sui libri,
 cum dicit prima distillatio, &
 secunda distillatio, & tertia di-
 stillatio, & quarto lauamen-
 tum. Vnde in quarta vice,
 tantum habes quantum impo-
 fuisti,

fuisti, vel parum minus, & hoc
 secundum excessum aeris in eo,
 &c. Si quæras, quare sæpi-
 us distillamus. Respondeo, vt
 clarius, & simplicius habea-
 mus, dices forte. Ergo totiens
 possumus distillare, quod ele-
 mentum simplex habeamus:
 Non: Citius deueniret ad ni-
 hil: Et olla frangeretur, ad ni-
 hil, id est, ad insensibile. Vn-
 de sequitur omne, quod est
 ultra, à malo est. Comede
 vt bibas, & bibe, vt come-
 das, &c.

Istud verbum philosophi in-
 tellige. Mittam tibi duas dicti-
 ones sequentes per alios duos
 homines, quia quamuis istam
 habeat aliquis falsus, duas a-
 lias non habebit: & si duas

300 ROGER. BACON.

habeat, tertiam non habebit,
tamen principium, medium, &
finis, in ista continentur: Sed
non intelliges, antequam duas
alias habueris. Lege Portam A-
uicennæ, & omnia dicta & di-
cenda de illa arte ibi inuenies.
Non quæras plures nisi Portam,
quia omnia vera includuntur in
ea. Vale, & valeant, qui te vale-
re desiderant.

*Explicit magnum Menda-
cium.*

INCIPIT EPISTOLA
SECUNDA DE MODO
miscendi. Salu-
tem, &c.

CV M promisi tibi mittere:
duas schedulas subsequen-
tes:

res, vnam vt dixi mitto, & hoc de
 mixtione, id est, modo miscēdi.
 Sed omne quod dico, est fa' sum,
 ergo nihil dico verum : quare
 precor, vt fidem non adhibeas,
 Sed quando dico verum, intel-
 lige falsum, & si opposita oppo-
 sitis, si vertatur verum est quod
 falsum est, ergo falsum est quod
 verum est, dico ista, quod ca-
 uendis caueas, & credendis cre-
 das, proprie scribenda non scri-
 bo, nec mittenda mitto, quia
 laterem lauare ignoro, quare la-
 tet veritas hac de caussa, de re-
 uelatione dubito, cum tantum
 secretum tetigero, sed quia te-
 neor ea quæ dixi ad præsens vo-
 lo subiicere de separatione ele-
 mentorum non dubites, quam-
 uis omnino erāt falsa quæ prius
 dice-

dicebatur, tamen illud mendacium est in primo mendacio: & tertium quod est maximū mendacium est in primo similiter. Sed quomodo agnoscas, in tertio habebis, scilicet proportionem vniuscuiusq; elementi ad compositum, vel compositi ad compositum, & ignis. Et quantum tēpus consumit, & per maximū mendaciū habebis. Scias quæ dixi in recessu meo. Verum est quod falsum est. Modus permiscendi, quando vnū elementum miscetur cum alio, est vt redigantur in aqueam substātiā, & permisceantur bona permixtione, deinde coagulentur, hoc vult Auicenna in libro de anima mundi, qui dicit, non fices ante q̄ imbibes, & reprehendit

cos

... eos, qui congelant & miscent eū
... puluere, anteq̄ permisceāt cum
... aqua. Dicis forte, dicit bibere,
... & qui bene bibit sitit, ergo vide-
... tur q̄ vult miscere cum puluere
... vt bibat aquam. Similiter & alia
... est ratio tua forte nonne dixi q̄
... miscerem aerem cū aqua, cum
... aer semper petit partē superiorē
... dū modo sit in aquea substantia.
... Respondeo, pone ad vltimū in
... distillatione, quare aer nō venit
... citius in recipientē q̄ aqua. Vi-
... detur per rationē, q̄ semper pe-
... tit partē superiorē, non sic, quia
... ignis expellit suum cōtrariū ci-
... tius, & dixi istud in prima sche-
... dula & simile gaudet suo simili,
... sed aer est simile igni in calidi-
... tate: & ideo vicinatur ei. Aliter,
... aer est cibus ignis & qui esu-
... rit, gaudet cibo: & sic ignis, qui

est semper esuriēs illud, &c. Ad-
 huc dices, tu dicis contraria, di-
 cit quod simile attrahit sibi simi-
 le, & hic & in priori: ergo in pri-
 ma distillatione haberemus ignem,
 quia ignis est similis igni magis
 quam aliquod aliud, & a-
 erem in secunda distillatione,
 quia per te, ignis attrahit cibum
 suum citius quā aliud, & in ter-
 tia aquam, & in quarta terram:
 cum contraria prius dixisti cer-
 te dico, quod male intelligis si-
 talia dicas vt dixi in prima. Ignis
 subtus & infra agit subtiliando
 vnde terra quæ est quid ponde-
 rosum in accretione prima de-
 scendit, & occupat locum infe-
 riorem, & ignis est leue, & pon-
 derosum & leue contrariantur,
 quia non possunt bene coniun-
 gi,

...i, vbi ignis agit depurando, &
adhuc dices, per te ignis ex-
pellit suum contrarium cum
aer non contrariatur igni, nisi
in humiditate, & terra in fri-
giditate, & per te aer est cibus i-
gnis, quare magis attrahit pri-
mo terram quam aerem, tamen
contrarium videtur ratione
prædicta, dico quod humidum
destruit siccum & è conuerso,
non sic calidum frigidum, quia
calidum calefacit plumbum, ne-
que destruitur vnum neque re-
liquū. Istud stude soluere, cum
bene dixi quod non intellige-
res primum nisi per secundum,
quia ignis & aqua nolunt simul
stare, sed terra & aer bene, causa
contrarietatis, & si intelligeres
istas

istas contrarietates, non teneres
 pro paruo. Et dico, quod fere oēs
 decipiuntur in istis contrariis.
 Modo ad rationes præfatas de
 mixtione, cum dicis de aere &
 aqua, dico quod non faciunt sic
 sicut dixisti, quod aer petat par-
 tem superiorem: Imo fit ibi vnū
 compositum ex illis, quod nec
 est vnum, nec aliud, sed mediū:
 sicut patet de homine, nec est di-
 cere quod est ignis, nec aqua,
 nec terra, nec aer, sed medium
 compositum ex istis. Sic ibi cre-
 das hoc, ad primū autem de im-
 bibitione iuuat intelligere, quod
 ignis bibit aquam, & terram, &
 aerem, in aquea substantia, quæ
 effectiue, quia calidus & siccus,
 frigidus & humidus, causa quare
 in aquea, dico, vt non separētur,
 & color

color remaneat in probatione
 non sic in puluere, dicunt quidā
 quod idem eueniret, nō credas
 illis trutannis, leuius est separare
 cinum à terra, si commisceatur,
 quam aquā à vino in multo, bibe
 e isto dicto, & sanaberis, quan-
 to aqua cum aqua, aqua recipit
 quam, hoc facto & pro Elixiri
 habito, quamuis scribitur, pro-
 iice super mille: non accipias il-
 lud mille, & proiicias super istud
 mille. Sed facies sic Elixir nunc
 dimittis, & redigatur parum de
 corpore in aquam, & cōmiscea-
 tur nunc dimittis cum Funda-
 menta, & Fundamenta cum ver-
 ba mea auribus, & verba mea au-
 rib. cum diligam, & diligā te cū
 attendite, vt primo in 10. secūdo

in 20.

in 20. tertio in 40. vel melius est
 per 10. & 10. & causa duplex est
 scilicet bonitatis & necessitatis
 necessitatis, quia aliter magnus
 non obediret ei: quia si nunc di-
 mittis ageret sine auxilio con-
 tra attendite, propter sui parui-
 tatem suppeditaretur, & dico
 ultra quod bene conuertit mil-
 le vt dixi, nō conuertit bene 20
 si simul & semel proiiciatur, nul-
 lus percipit hoc credo, nisi ego
 solus. Sed multi sunt qui faciunt
 bonum Elixir, & quādo dicitur
 super mille, proiiciunt super 20.
 & non valet vt dixi, & decipien-
 tur, & causa alia, quare in aquea
 substantia, est propter bonita-
 tem, quia Fundamenta est tin-
 genda, & quanto plus Funda-
 menta tingitur, tanto melius
 erit.

DE ARTE CHYM. 309

...it: adhuc si idem esset in pul-
...ere vt sophistæ dicunt, nõ tan-
...um tingeret, quia crocus vel vi-
...um plus in ceterisima parte tin-
...eret in liquida substãtia quam
...a terrea, & dixit vn^o mihi quod
...la quæ est in puluere, licet mi-
...us sit in quantitate, in corpore
...multiplicabitur, non est ita, ex-
...mplum sensibile, crocus poni-
...ar in leguminibus, si simul pro-
...ceretur, parum tingeret, sed si
...ungatur cum paruo paruus, cū
...maiori maior: cum maximo
...maximum, bene se haberet, &
...multo plus tingeret, & causa alia
...onitatis est: Si nimis esset posi-
...um de corpore leuius esset cu-
...care, 10. quam 100. quia vidisti
...n antecedenti decimo, quod
...magis posset suscipere de cor-
...pore

pore & tunc magis leue est curare, & dico tibi vtile, nunquã ponas totam medicinam in corpore, quia ægritudo posset euenire & dicam tibi qualiter cures. Videas quot denarios fecistis in bono, vt duos in tertio perierentur. Sit medicina pondus oboli, apponatur medietas quadrantis & recuperet in vitam, exemplum ponimus non vt ita sit sed, &c. Dices forte, ego non possum semper facere aquã de corporibus dico, nec volo, sed semper Fundamenta sit redacta in aquam, & congeletur ad metallum, post resolutionẽ & congelationem, & dabo tibi vnam cautelam, quando aliquid vult recedere ab illo quod non conuenit,

venit, sicut quod deberet verti
 in metallum, vertitur in vitrum
 one metallum in crucibolo si-
 mile Fundamento, vt si Funda-
 menta sit cuprum, cuprum in il-
 lo ponatur, & illud trahet ad se,
 & ita erit metallum, & est maxi-
 ma cautela, & quãdo aliqui pur-
 gant argentum à plumbo, po-
 nunt bonum argentum, vt at-
 trahat suum simile, & est opti-
 ma tinctio in Alchimia, & il-
 lud metallum cum suo simili,
 lauato tamen & fuso & Funda-
 menta fusa, & tunc fusum cum
 fuso ponatur, & illud fusum cum
 alio fuso, vt dixi. Et dico, quod
 Fundamenta semper sit eiusdẽ
 metalli cum quo cõiungis, id est
 cuprũ cum cupro, quia aliter nõ
 recipit

recipit eum sicut dixi. Et dico
 si vis vertere cuprum in argen-
 tum, adhuc melius esset vt Fun-
 damenta sit cuprum, quam ar-
 gentum: quamuis alii dicunt fac
 Elixir, & proiice in argento; &
 argentum in cupro, nesciunt
 quid dicant, per creatorē meum.
 Istud est melius dictū quod vn-
 quam fuit dictum, & nullus cre-
 dit illud, & tamen est verum, &
 necessarium. Non sophisticas si-
 cut faciunt, qui mittunt corpus
 induratum in alutem, & spiritum
 crudum, & quando euolat, regi-
 rant aliam partem alutelli, & i-
 terum & iterum, & sic tingunt,
 sed nō stat. De lauatione, de du-
 ratione, omnes authores satis di-
 cunt. Et de Elixir illud volo scri-
 bere. Sed de his tribus missis &
 mitten-

mittendis nullus alius reuelauit,
& bene scio: nec de elementis,
nec de mixtione nec de propor-
tione vsq; huc nunquam filia ve-
ritatis exiuit. De vltima mixtio-
ne quam dixi, cogita, quia ibi la-
tet ars: habe & gaude sapiētiam
mundi, cum factum habueris:
diligenter enim vobis supplico
pro actis & agendis, vt cum in-
tellectum huius rei habueris, in
ignem ardentem reponas, vel
cauta scriptura scribas, & exem-
pla sicut dixi facias. Si istud non
abscondatur, mundi sapientia
monstratur, & tunc pedites su-
perabunt reges. Si quis gratiam
habendi habeat: & sicut con-
fessor illud cogitet. Verba Salo-
monis loquētis de magica, & di-
centis. Si quis huc veniat, gratias

O

Deo

Deo reddat, nec communiter proloquatur, nec suo fratri demonstretur, sed habeat, & gaudeat: circa talia occupatus sum multum, & de operibus meis vobis mittam, cum tempus postulat, sed nunc nec de meis operibus, nec de aliis non, quia satis habes, sed ea habebis cum Deo & spiritu sancto qui viuit in secula seculorum Amen.

*Explicit in z hst mcz dhsni Rlicrbaz
d snze blgz nucm & ozrht.*

INCIPIT TERTIA
EPISTOLA, QUÆ EST EX
secretissimis de ponderibus, salutem.

CUM de ponderibus utilis sit distinctio, quia pauci veritatem de hoc dixerunt, vnde primo scire oportet quod principia

pia huius artis sunt 4. elementa ignis, aer, terra, aqua. In quibus vt dixi. 4. qualitates primo dominantur, videlicet in prima scheda, scilicet caliditas in igne, humiditas in aere, frigiditas in aqua, siccitas in terra: hoc probat Auienna in Porta sua, & secundario illa elementa recipiunt alias qualitates extrinsecas, scilicet ignis recipit siccitatem, aer caliditatem, & sic de aliis. Et quia multa habeo dicere, in illa litera non possum totum explanare, sed principium & finem, vt ex ipsis medium habeas, cum omnes authores eandem viam consecuti sunt, dant principium id est maiorem, & finem, id est, conclusionem, vt ex istis medium habeatur. Dant principium, cum dicunt accipe hoc & hoc, & fac sic & sic, dant fi-

nem, ad illud & ad illud facien-
 dum: quia vnumquodque pro-
 pter finē: Sed medium ad illud
 inueniendum nos omnes fere
 ignoramus: Et loquar hic, vt
 probem dicta ex duobus con-
 trariis, vt ex istis alia intelligas,
 & hoc de igne & aqua. Et quod
 caliditas primo inest igni patet,
 quia magis calidum non inue-
 nitur: quod siccum secundario
 inest, patet: quia si esset ita sic-
 cum & calidum: quod cito ignis
 tetigerit aliquod humidum, &
 quam cito illud calefaceret, tam
 cito illud deficcaret, cōsequens
 falsum. Et dico quod nisi esset
 caliditas in igne, esset magis hu-
 midum quam terra in multa.
 Sed ad tale calidum, requiri-
 tur siccum. Vnde dico ignem
 cali-

calidum esse in fine quarti gra-
 dus, & siccum in principio. A-
 qua vero quod sit primo frigida
 probo, quia suum principiū ten-
 dit semper ad frigiditatē, quam-
 vis per violētiam tendat ad cō-
 trarium, vt aqua possit calefieri,
 quia aqua elemētaris posset cō-
 gelari & siccari, nisi sua frigidi-
 tas maneret: dices forte, hoc es-
 se contra Auicennam, quando
 dicit aerem in aquam, & ignem
 in terram. Et sic de omnibus di-
 co; quod intelligit per dominiū
 alterius, & bene posset. Sicut,
 tantum posset poni de igne in a-
 quam, quod nihil de aqua vide-
 retur: aut posset per æquipollē-
 tiam, sicut cristallum in saphi-
 rum. Et dico aquam esse frigi-
 dam in fine quarti & humidam

O 3 in prin-

in principio. Non dicas illud argumentum, quot modis dicitur vnum oppositorum, tot modis & reliquum; Ergo si aqua habet calefieri, ignis potest frigefieri, non valet de igne nostro elementari, obtundi potest, &c. Cum non habeo hic disputare, sed falsitatem dicere, & sic de aliis intelligas. Item aer est humidus in quarto calidus in medio tertii, terra sicca in quarto frigida in medio tertii. Modo de ponderibus de elementis dico breuiter, quod fons istius est sol & luna. Sed multi dicunt, quod alia est compositio Elixiris ad caprum & aliud ad plumbum, hoc probant multis rationibus, tamen non valent, sed melius illorum est illud, quia quod agit, in alio
 agit

agit, cū actio fit à cōtrario, ergo ad suum simile nihil agit, sed dicunt quod Elixiris compositio est ex illis quæ contrariātur corpori, sicut ad cuprum Elixir debet esse frigidum & humidum. Non est sic, dico quod componitur ex elementis contrariis sic præparatis, quia quicquid inueniant, agant in eo ad suam essentiam transmutandum, ex contrariis resultat medium. Vnde medium contrariatur cuilibet extremo. Vnde omnia metalla sunt extrema ad Elixir, Elixir vero medium, sic ergo agit nominaliter. Modo ad propositum. Aurum dico esse medium inter 4. qualitates: tamen multi dicunt ipsum esse calidū & humidum, multi calidum & siccū, ego vero

medium, quia simile cuilibet nō
 corrumpitur, cum actio sit à cō-
 trario: ergo non agunt in eo: &
 per multa alia probari potest:
 quia quod corrumpitur, à con-
 trario corrumpitur: aurum non
 corrumpitur in quātum aurum,
 ergo non habet contrarium. Si
 dicatur quod sit calidum & hu-
 midum: habet sibi contrarium
 frigidum & siccum, ergo per cō-
 trarium corrumpereetur: quare
 patet quod est medium. Dices
 forte, medium per se cōtraria-
 tur cuilibet extremo: ergo me-
 dium agit in quodlibet extre-
 mum. Non est ita. Dico aurum
 esse tale medium, quod nulla ca-
 liditas agit in eo, tantum habet
 de frigiditate, nec frigiditas, tā-
 tum habet de calore, & dices cū
 calor

calor augmentet calorem ; Ergo ignis augmentat calorem in auro, si augmentat, ergo magis est de calore, & sic magis & magis, ita quod calor superat omnia alia, & sic non medium, dico si sic esset, aurum esset crudum, quia omnis talis actio à cruditate procedit, nō sic ibi, quoniam perfecte coquitur, & sic elementa eius cocta, non recipiunt mutationem in aliā speciem per se, nisi forte per mixtionem, nolo plus de rationibus, sed de esse rei, tamen alias habebis. Modo leue videtur cōponere mediū, tamen non est, quia dicis, debet componi omnino ex contrariis, cum habeo ignē calidū in quarto gradu ; aerem humidum in quarto gradu, terram siccam in

O s quar-

quarto gradu ergo miscendo ista æqualiter habeo illud. Dico, bene dicis in primis qualitatib. sed in secundariis non valet, vt ex dictis patet, quia non est adeo siccum sicut est calidum, &c. Æqua ista, & habes magisteriũ. Procede sic, ignis & aqua omnino cõtrariantur in caliditate, & frigiditate, humiditate, & siccitate, sed humidum nec siccum est in quarto gradu per vnum gradum. Procede sic. Ignis calidus & siccus in quarto aer calidus & humidus in quarto & sic de cæteris, secundum aliquos, ergo omnia ista cõstituunt medium æqualiter. Secundum alios sic, de igne vnum, de aere medium, de aqua quartum de terra octauum alii præcipiunt de terra quar-

ra quartum de aqua octauum
 nunc contra istos, qui omnia æ-
 qualiter dicunt, dicunt aerem a-
 deo calidum sicut & ignem, cō-
 tra, est humidū in quarto vt pro-
 bat Auicenna, quia permittit o-
 mnia corpora ingredi, ergo ma-
 gis humidum in quarto modo
 omne humidum mitigat calo-
 rem, & omne siccum augmen-
 tat calorem, cum aer est humi-
 pus in quarto ergo mitigat: Si
 mitigat & aliud augmētat, quod
 augmentat, magis est, præterea
 secundum Auicennam in qua-
 litates, primæ dicantur, vt dixi,
 & illæ sunt maiores, si sunt ma-
 iores; ergo non æquales in eo
 quod maiores; & sic improba
 omnes reliquos modos, sub
 primo sensu probationis, &c.

O 6 modo

modo ad propositum. Inueni in
 Græco istam adæquationē quā
 dicam, & est verum, vel falsum,
 & est æquatio omnium rerum,
 cum impossibile videatur. Vn-
 de primo de æquatione elemē-
 torum duplex est via. Vna est, vt
 conserues qualitates primas, &
 reducas secundas ad eundē gra-
 dum in quo sunt primæ, vt ignis
 qui est siccus in fine tertij, redu-
 cere ipsum ad finem quarti quia
 finis tertij & principium quarti
 idem est. Alia est magis apparēs,
 & tamen eadem est, vt con-
 serues primas, & omnino de-
 struas. Secundas, vt destruere
 siccum in igne, ita quod tantum
 sua prima qualitas sibi insit, &
 nihil de sua qualitate secunda.
 Vnde in primo volo, q̄ quilibet
 gradus.

DE ARTE. CHYM. 325

gradus habeat. 60. minuta: Vnde 4. gradus habent. 240. minuta, quia 60. quater tot constituent. Et exemplifico sic. Ignis calidus in quarto siccus in fine tertii. Minuta caliditatis sunt, 240. minuta siccitatis. 60. Vnde deficiunt 60. minuta de siccitate in quarto Restauramus illud de sicco in quarto, quod est illud? terra, terra est sicca in quarto, frigida in medio tertii. Modo 60. minuta mihi deficiunt: tollamus 60. de terra: & illa 60. sunt sicca in quarto, & frigida in medio tertii, quia quaelibet pars gradus est in eodem gradu. Cape 30. de igne. Misce simul. Vnde quid prouenit, quare 30. statim percipies frigidum in quarto reducit calidum in quarto ad
tem.

temperamentum, quod nec ca-
 lidum, nec est frigidum. Sic fri-
 gidum in tertio, & calidū in ter-
 tio. Nunc ficcū in tertio, in quā-
 tum ficcum nō remittit ficcum
 in quarto. Nunc 60. partes de
 terra ficcum in quarto. Addam⁹
 ficcū in tertio, ad ficcū in quar-
 to, perueniat ficcitas in quarto.
 Modo habemus id ficcum in
 quarto. Sed ignis est calidus in
 quarto terra frigidain medio ter-
 tii. Cum quartus gradus excedit
 secundum in duas virtutes: tunc
 medietas agit in duos gradus: quā
 si ego acciperem, æqualiter de
 terra, cum quartus gradus simi-
 liter agit in quarto destrueretur
 eius frigidum, & faceret ipsū esse
 calidū in quarto gradu, & calidū
 in quarto gradu, & calidū in se-
 cundo,

cundo, obtundit calidū in quarto. Sic non habemus p̄positum. Nunc pone aliquid esse frigidū in 2. Aliud calidū in 4. tunc medietas p̄oderis secundi gradus de illo in 4. reducit æqualiter ad temperamentum. Et si acuti ingenii es, satis patet, q̄a 4. excedunt duo in duo: tunc medietas 4. est 2. sed pars gradus est medium gradus. Nunc sicut 4. agit in 4. sic medietas 3. de 4. agit in 2. 4. habet duplā virtutē ad 2. si sic, medietas illius reducit ipsum ad temperamentum, & non plus: tunc medietas terræ opposita de igne facit ipsum esse siccum in 4. & reducit duos gradus ad temperamentum. Sed quid de medietate gradus 3. q̄ est in terra. Appone adhuc 3. de igne, quia 3. est medietas de 3.

Nam

Nam sicut medium fecit in tertio, sic medium medii facit in medio tertii. Illud siccum ad aliud siccum conseruat: tunc illud commixtum est siccum in quarto, & nec est frigidum, nec calidum, nec humidum. Appone tunc illa 60. in quarto ad ignem: & habes ignem calidum & siccum in quarto. Et dices contra: Hoc est impossibile, quod siccum sit sine calido, frigidum sine humido. Vnde dico verum. Est impossibile, quin habeat potentiam, sed quoad effectum presentem non. Adhuc dices: Hic sunt multa inconuenientia, ut probo. Tu dicis, illud nec est calidum, nec frigidum, nec humidum nec siccum in actu, & quod debet addi ad calidum in quarto.

DE ARTE CHYM. 329

quarto, & obtundere ipsum, ta-
men calidum in secundo remit-
tit calidum in quarto, & per i-
tud nō est calidum: ergo quod
est insimul in parte magis re-
mittit quam contrarium, cum
ad maiorem contrarietate ma-
ior actio requiritur: quia omnis
conseruatio fit à similibus, cor-
ruptio à contrariis: ergo omni-
no est impossibile, quod ageret
in simile, & contrarium conser-
uaret, quia per te calidum re-
mittit calidum, & quod non est
calidum, non remittit calidum:
dico illud quod dixi, quia nec
est calidum, nec frigidum, nec
humidum, nec siccum, sed est
vnum tale, quod est susceptibi-
le cuiuslibet, ita quod vbiunq;
ponitur est eiusdem dispositio-
nis,

nis, cui apponitur: & hoc est verum. Per hoc ad rationes satis patet tamen sic dico. Cum dicitur quanto magis aliquid conuenit & accedit ad aliud, citius recipit ipsum. Simpliciter nō tenet haec de caussa per Auicēna. Rubeum est mixtum ex multo nigro, & paucō albo: tunc magis accedit ad nigrum: ergo citius recipit nigrum. Non valet citius album quod est extremum recipit nigrum quam rubeum. Aliter leuius est facere argētum nigrum quam Solem, quia Sol non patitur eclipsin, sed album est susceptibile: per hoc patet ad rationes, quod aliquod quod nec est vnum, nec aliud citius cōuertitur in sui naturam, quā illud quod conuenit in parte. Et dicam aliam

causa

remissam, quando calidum in 3.
 remittit calidum in 4. Hoc est
 propter frigiditatem latentem,
 in extensione calidi, frigi-
 dum latens insurgit, & in illa ac-
 tione parum remittit, & sta-
 tum vincitur, tamen remissum
 manet. Non sic in alio quando
 liter est æquatum. Si surgeret
 quid suum contrarium insur-
 geret secum, & quando mere cō-
 traria insurgunt, vnum non pa-
 tur aliud, & ideo nullus audet
 urgere contra alium. quia tunc
 vanum: nec est frigidum in
 ctu, nec calidum in actu: sed in
 gradu frigidum latet, & in
 mixtione surgit. Modo non va-
 et. Frigidum in actu agit in cali-
 dum: ergo quod non est frigi-
 dum agit: Et sic rationes tuæ

con-

concludunt pro me. Dicis contra: illud est in potentia ad frigidum, ergo est. Non valet, est in potentia remota, sed est propinquius in calidum in tertio. Haec est vna causa quare Elixir non agit in pondere, vbi sint æquata; quia pondus caussatur à terra leuitudo ab igne. Modo quando ignis vellet ascendere, deprimatur per terram, & quando vellet augeri in pondere, ignis non finit. Nolo plus: Nunc ad propositum: Bene intelligis ignem esse æquatum in calido & sicco in quarto. Nunc ad terram accedo, vt existis alia contraria habeas, terra est frigida in medio tertii, sicca in quarto. Aqua frigida in quarto. Humida in tertio, Minuta frigiditatis terra sunt

Dicitur contr' 150. siccitatis 134. deficiunt
 ra ad tunc frigiditate 90. minuta. Misce
 minuta terræ cum 90. minu-
 aquæ: quid est. Primo de sic-
 & humiditate. Siccum in
 aliud humidum in tertio
 æqualiter ponatur. Facit
 temperamentum decli-
 ad vnum gradum siccitatis
 in quarto, ad frigidum
 medio tertii facit ipsum esse
 in quarto gradu. Ratio
 supradictis patet, si subtiliter
 spiciatur, nam quod est in par-
 simile, leuior est actio quam
 contrario: quia si poneretur
 in quarto ad calidum
 tertio faceret ipsum esse in
 primo gradu. A multo fortiori
 frigidum augmentaret frigidū:
 si calidum in quarto pona-
 tur

tur æqualiter ad calidum in 2. fa-
 ceret ipsum esse fere in 4. tamen
 ad factum contrarium omnino in
 illud faceret æqualiter. Nunc ha-
 bemus aquam frigidam in quatuor
 to, siccum in primo, volumus au-
 ferre istam siccitatem. Pone ad
 huc 30. Minuta de aqua & tunc
 nec est siccum, nec humidum
 nec calidum sed frigidum in
 quare 30. Dico istam esse cau-
 sam, sicut 2. se habet ad 4. sic pri-
 mum se habet ad 3. Sed ut pro-
 bavi 30. minuta de 4. reducuntur
 60. de 2. gradu ad temperamen-
 tum: ergo 30. de 3. reducuntur
 60. de primo. Misce illud æqua-
 tum cum terra, & habes terram
 frigidam & siccam in 4. Per ista
 duo scis vertere alia. Adhuc
 du

forte dices quod non. Tunc scis
 a quæ nescis. Scite vertere v-
 um oppositorum, & nescis ver-
 ere reliquum: tamen dicam.
 Sed eadem est ratio æqua. Nunc
 d' aquam. Si deficit in humido
 60. minuta, cape 60. de aere, &
 10. & 15. de aqua vt dixi de igne,
 & adde illud equatum ad aquam
 non æquatam, & habebis aquam
 frigidam & humidam in 4. Ad
 equandum aerem, cape 90. de
 igne non æquato, & 90. de aere,
 & 30. de igne, & habes deside-
 rium. Ista via forte non apparet
 tibi, quia videtur inconueniens,
 quod quamuis illud esset sic æ-
 quatum, adhuc si adderetur a-
 liud, obtunderet ipsum, tunc
 nihil intelligis.

Nunc

Nunc ad aliam viam, vt conserues qualitates primas & destruas secundas. Procedas sic per prædicta pondera, & per prædictas rationes, complexiones non dubitas. Ad 60. de terra pone 30. & 15. de igne suum tunc calidum nihil est, suum frigidum nihil est suum humidum nihil est : suum siccum est in quarto. Nunc habes suam qualitatem primam conseruatam, suam qualitatem secundam destruatam. Nunc de igne: Capiantur 60. de igne 60. de aere, miscetur. Calidum in quarto reducit calidum in medio tertii ad suum quartum gradum. Sed quid de alio? Humidum in quarto ad siccum in tertio facit ipsum esse humidum in primo gradu,

corrige ipsū, quia dedi tibi terrā
 siccam, & nihil aliud. Appone
 15. de terra sicca, & destruet illud
 humidum, quia sicut mediū pō-
 dus de secundo, de igne reducit
 ipsum ad temperamentum, sic
 quarta pars mediū ad primum, &
 sic de aliis contrariis: tunc ha-
 bes ignem calidum in quarto, &
 nihil aliud, terram siccā in quar-
 to, & nihil aliud. In istis primis
 qualitatibus habitis, potes com-
 ponere calidū & siccum in quar-
 to. Sit ignis æqualis cum terra.
 Ex quo nihil est in igne nisi cali-
 dum in quarto & in terra nisi sic-
 cum in quarto. Adiunge ea, &
 habes calidum & siccū in quar-
 to. Et sic potes ex istis compo-
 nere quamcunque complexio-
 nem volueris, vt calidum in me-

dio primi, siccum in fine secun-
 di & quæcunque volueris. Dices
 forte: Quare fecisti tantam nar-
 rationem? Dico, adhuc vix suffi-
 cit. Et dixi totum magisterium
 in prædictis, & vt scias vertere v-
 num in aliud, & æquare omnia
 in mundo, docui te soluere & de-
 struere, & confortare & debili-
 tare, & destruere vnum, & sal-
 uare reliquum, & vbi sunt duo
 inæqualia, facere ipsa æqualia, &
 facere æqualia inæqualia: Et si
 intelligas ista, non errabis in ali-
 quo opere. Et ego fui in volun-
 tate istam artem omnino dimi-
 sisse, & postquam vidi istam æ-
 quationem, quod possum habe-
 re de mixto 4. & illa 4. æquare
 ad voluntatem, tunc vidi certi-
 tudinē. Et quia dixi quod omne
 est

est resolubile in illis ex quibus
componitur, & iterum facere:
Dixit vnus Græcus, ex carne Pa-
uonis procedit bufo per fimum:
Ergo bufo ille posset reduci per
diuisionem & æquationem ad
Pauonem, & eodem modo de
arbore, cui dixi, si essent in eo
partes similes sicut in metallo,
bene esset possibile, & si pos-
set suscipere illa, sicut metal-
lum.

Sed in arbore & in talibus sunt
partes dissimiles, & diuersæ
complexiones, sicut cortex
fructus, & talia: In metallo,
omnes partes sunt similes. Et
te nunc docebo vertere quod-
libet in alio: Primo si habe-
as, de elementis redactis ad v-
num genus, Sicut ignis calidus

& siccus in quarto, & vis vertere
 in aquam: reduci ipsum ad tem-
 peramentum, vt sit susceptibile
 & hoc oportet te facere in calce:
 Nam quod dico de elementis,
 eodem modo est de corporibus.
 Nunc ad ignem Appone, de a-
 qua frigida & humida in quarto,
 tunc est temperatum, & tunc quic-
 quid illi apponatur, est eiusdem
 complexionis cui apponitur, &
 ponam exemplum de isto solo.
 Ponderus denarii de igne æquato,
 ad ponderus denarii de aqua. Nunc
 est temperatum: Appone vnum
 de aqua, & facit aliud suæ cōple-
 xionis, & tunc habebis ponderus
 triū denariorū de aqua videlicet
 si primū fuerit vnū de igne: quia v-
 num ad vnum facit temperamē-
 tū; & tertium facit eiusdem cō-
 ple-

plexionis, & quando aliquid est
 sicut temperatum per contra-
 rium sicut nunc fuit ignis; est o-
 bediēs caliditati, frigiditati, hu-
 miditati, siccitati & quando ali-
 quid obedit, victum est, & tenet
 secum, sicut vnus homo victus,
 in posterum adiuuat victorem si
 victus fuerit, & sibi intendit. Ita
 nō dubites qualiter vnus ita par-
 uis cōuertat tantas partes, quia
 quando est tēperatus, si qua res
 apponatur, facit totum esse suæ
 complexionis, dum tamen non
 vltra modum. Et si elemēta fue-
 rint in primas qualitatib. tātum
 eodem modo facit. Et sic de cor-
 poribus ad suum optimum, quia
 est aurum, quia impossibile est
 te facere aliquid nisi sit possi-
 bile in natura. Vnde dico: quod

si plumbum posset iacere in sua
 minera, natura faceret ipsum
 aurum, quia natura agit semper
 ad melius, & sic concedo quo-
 usque fiat optimum, tinctura be-
 ne disposita citius agit. Sed nos
 citius possumus agere. Vnde a-
 liqui dicunt de transmutatione:
 Aliqui dicunt de correctione.
 Vnde nulla alia est doctrina. A-
 liqui dicunt quod oportet trās-
 mutare, dicunt quod forma dat
 esse rei, sed esse aurum est aliud
 ab esse plumbum: ergo fit ibi
 transmutatio de forma. Qui
 dicunt de correctione, dicunt
 quod homo æger quando sana-
 tur, non transformatur ab vna
 specie in aliam. Ratio vtrius-
 que bona est. Sed vna est me-
 lior, & hoc vult Auicenna qui di-

dicit, transmutare, quia à po-
 tentia ad actum fit transmuta-
 tio, & è conuerso, & sic conue-
 niunt, quamuis videantur con-
 trariare: Lege & perlege, & in-
 uenie sapientiam. Et sunt mul-
 ti qui assimulantur cuidam ani-
 mali in Græcia, quod in æstate
 stat sub quadam arbore, & cupit
 libenter comedere de fructu il-
 lius arboris, & bene posset ascē-
 dere, sed propter timorem def-
 census, non vult ascēdere: quid
 facit? Primo corrodit corticem
 arboris, deinde arborem, vt ar-
 bor cadat super eū, vt tunc pos-
 sit comedere de fructu. Sic faci-
 unt omnes homines appetunt
 scientiam istā, vt lucrari possint,
 sed perfectionem non curant.
 Nolunt ascendere ad arborem,

id est, ad sciētiā: propter quid?
 propter studium. Quid faciunt?
 temptant & temptant, & non in-
 ueniunt, corroduunt sic experi-
 menta, quousque vnum cadat
 super eos, & si semel habuerint,
 & alias defecerint, nesciunt pro-
 pter quid, & sic sunt Idiota, quia
 nesciunt quid auctor intelligit
 per ea quæ dicit; vel non loqua-
 tur de crudis, vel decoctis, vel
 sublimatis semel vel ter non cō-
 siderant complexiones operari
 per æquationem. Non mirum si
 amittāt omne quod ibi ponunt,
 sicut animal de quo dixi, frangit
 dentes in corrosione corticis,
 quia auctor intelligit vnum per
 aliud. Et quamuis ego dixerō:
 Accipe hoc & hoc. Non cre-
 das mihi. Operare secundum
 sar.

sanguinem, id est, intellectum
 per pondera prædicta. Vide-
 as in titulo, cum dicunt ad au-
 rum faciendum: Cape hoc &
 hoc: si omnia collecta consti-
 tuant complexionem auri. Si
 sic, bene. Si non: Non intro-
 mittes, nisi secundum æquatio-
 nem propriam. Et sic de omni-
 bus. Dimitte experimenta:
 Cape rationes, & inuenies. Cre-
 de mihi. Modo candelæ. Bene-
 scis, quod terra & aqua faci-
 unt album: ignis & aer rubeum.
 Modo si velis constringere, &
 prolongare fusionem. Ad pon-
 deris primi æquationem cum
 terra operaberis, quia de ra-
 tione frigidi est constringere,
 & de ratione sicci prolongare
 fusionem. Modo quando par-

tes simul ad centrum contrahuntur, valet ad pondus per contrarium. Modo si vis festinare fusionem: Pone de aqua, Nunc posui exemplum in Luna. Sic enim est de igne & aere in Sole: quia quod facit ignis & aer in Sole: Illud facit terra & aqua in Luna: Sed antequam facias æquationem: Vide quod elementa sint præparata. Et scias, quod veritatem omnino non dixi in diuisione elementorum. Sed volo vt sustineas illam viam, quia probabilem, & vt habeas viam probabilem coram plebe si necesse fuerit, & in mixtione dicas quod materia fluit sicut cera super corpus, non vt metallum, vt dixi, & quod ingreditur metallum, & si negat, habeas cuprum

prum rubeum, & sal commune octies præparatum, & quando ignitur, pone super laminam, & candescet, & decipe visum suum; & in probatione tene secundum commune dictum, ut ignis erit calidus & siccus in quarto sine æquatione, & sic de aliis: Et non neget quin ex istis possit fieri medium, & perfecte coctum, tunc credit se totum habere, cum nihil habeat de veritate quia si diceres omnibus veritatem; vnus sapiens qui disputaret tecum, haberet scientiã, nisi in modo operandi: tene cautelam, quando pfecte coquitur, non fumet: & quando medicina est ad metallũ redacta, ut ægrediat sine squama: tertia cautela est: quãdo illud metallũ coniun-

gitur cum alio metallo immun-
 do, & emittit spumam vehemē-
 tem sine fumo. corrodendo il-
 lam sorditiem, & quando ista
 tria concurrunt, certus sis de
 decoctione. Et dico, quod mul-
 ti faciunt diuersa signa pro ele-
 mentis, vt Auicenna refert. Et
 quādo audis me dicere in operi-
 bus meis in libro de necessitate
 accidentium. Accipe sulphur,
 intellige capillos, & quando
 argentum viuum, sanguinem, &
 quando sal armoniacum oua, &
 quando oua, argentum viuum,
 quando capillos, cape sulphur,
 quando sanguinem, acetum. Di-
 cunt multi quod sulphur non
 intrat in hoc magisterio secundū
 Auicennā & tamē dat sublima-
 tionē eius & videtur contrariari
 sibi

sibi ipsi: quando dicunt, non intrat, volunt intelligere quod melius loco eius possit intrare. Et quando intrat, quod ad ea valet, & propono tangere de talibus in libro de 36. scientiis, non dicas veritatem potēti vel maleuolo, sed impotenti & socio, &c. Nunc libellum de necessitate accidētium diuido hic per particulas: pars prima est de instrumentis, & hæc continet tria capitula, de ferreis, vitreis, terreis. Secunda pars de modo operandi: & hæc in tria, primo de ablutione secundo de calcinatione tertio de solutione & congelatione. Tertia pars est de receptionibus, primo ad solem, secundo ad lunam tertio quodlibet in aliud, & dico hic diuisionem, vt stultus non

per-

percipiat vtilitatē o quantus est
 error in ponderibus medicorū,
 credunt se esse doctores, cum
 sint magistri puerorum, credūt
 in illis qui componunt eis ele-
 ctuaria, cum ponunt simile in
 sapore, si sit in quarto gradu pro
 illo in tertio & occidunt tot ho-
 mines quod miror, nec confi-
 derant complexionem. Sed di-
 cunt, si operetur bene sin autē:
 Tu autem: Sic faciunt: nūc bre-
 uiter volo explicare veritatem,
 complexio auri data est de luna
 dico, terra magis, aqua minus,
 aer minor: Ignis minima, de
 terra vnum, de aqua medium,
 de aere quartum de igne octa-
 uum nunc scis illud vertere vt
 credo: quia pone magis de igne
 &

& aere, & coque perfecte, & tene propositum. Vnde est frigidum in tertio humidum in secundo, fit enim de Mercurio puro cocto & de sulphure croceo non bene cocto, duæ partes sunt Mercurij, & tertia pars sulphuris. Vnde si sulphur esset bene coctum & æqualiter cum Mercurio, non pateretur eclipsim, & docui te saluare vnum, & corrigere reliquum.

Modo de plumbo, terra magis, aqua minus, aer minor: Ignis minima: de terra duas partes, de aqua pars vna & dimidia, de aere quinta: de igne decima: fit ex grosso Mercurio nigro crudo, & sulphure crudo, de
Mer-

Mercurio 2. partes & dimidia,
 de sulphure 1. pars & dimidia, ni-
 hil fere coquitur: Ideo cito sol-
 uitur, vt probat Auic. capitulo
 de plumbo, vbi dicit, aurum co-
 quitur plumbum vero non, cō-
 plexio sua frigida est & sicca, fri-
 gida in quarto sicca in tertio cō-
 tra per epistolam ad Hasim sub-
 iectum liquefactionis est humi-
 ditas ergo est magis humida quā
 Luna. Respondeo, non. Sua hu-
 miditas non est mixta vehemen-
 ter, sed est propter cruditatem,
 & sic solue ad alias rationes. Nūc
 de stanno. Stannum fit ex aqua
 maiore, terra minore, aere mi-
 nore, igne minimo: de aqua
 duæ partes: de terra vna pars:
 de aere quarta pars: de igne o-
 ctava, fit autem de Mercurio
 puro

DE ARTE CHYM. 353

...puro crudo, & ex sulphure adu-
...to: de Mercurio duæ partes &
...dimidia: de sulphure vna pars
... & dimidia, complexio eius est
...rigida & humida. Opus subtile
...est in ipso nõ opereris cum illo,
...donec fueris diues secundum
...Auic. & dicunt quidam, quod
...Auic. contradicit multis philo-
...sophis, & nullum commendauit
...nisi se ipsum, & quod contradi-
...xit Hermeri philosopho, sed nõ
...est ita non contradixit Herme-
...ri, sed non intelligentibus Her-
...merem, & cõtradixit falsis trãs-
...latoribus, sicut fuerunt isti, qui
...trãstulerunt libros 9. quia re-
...quititur quam translator sciat
...linguam, in quam debeat fieri
...translatio, & sciat linguam trãs-
...aturam, & scientiã translatan-
...dam,

dam, modo translator quando
 sciuit linguam, fecit se magistrū
 & fecit multa ex proprio capi-
 te, tamen Arist. nunquam talia
 cogitauit, vt est in quarto Me-
 teororum quod bene potest
 probari per rationem, & per sua
 dicta in suis secretis de diuersis
 scientiis: Illis enim contradicit
 & merito.

Nunc de cupro, est de igne
 vna, de aere media de terra quar-
 ta de aqua octaua fit autem de
 Mercurio grosso semicocto, &
 ex sulphure fere cocto, de sul-
 phure secundo de Mercurio v-
 nam, & est propinquius argen-
 to quam auro: dicunt aliqui
 & contra: quia dicunt leuius
 est tollere nigredinem, & auge-
 re rubedinem quam facere al-
 bum:

um, nesciunt quid dicant, quia
 antequam ruber ſit perfectum,
 oportet quod ſit album, & tunc
 eſt ſuſceptibile ſicut prius dixi,
 & citius recipit argentum quam
 aurum, quia ſuum occultum eſt
 argentum. Dicunt de plumbo
 eodem modo quidam authores
 quod plumbū eſt propinquius
 auro, reſponde eadem ratione,
 quia ſuum occultum eſt aurum,
 id eſt citius. &c. Complexio eius
 calida eſt & ſicca. Operare eum
 cupro & non amittes. Et dicam
 cauſam in cupro quare cuprum
 dealbatum vt argentum omni-
 no & in malleatione, & quando
 coniungitur cum argento, pro-
 pterea argentiū eſt, & tamē hoc
 1. dicā cur vocatur lapis, in 2. q̄ 1
 eſt lapis, 3. ad vtilitatem, deinde
 ad

356 ROGER. BACON.

ad causam dicunt esse lapides
quia lapis pretiosus superat omne
aurum: sic ille lapis merite
vocatur lapis. Alia causa cur vo-
catur lapis, est quia sicut lapis
stat in igne, & sustinet ignem: Ita
lapis noster absq; corruptione. Si
queris quid sit lapis. Dico quod
omne fixum super igne. Si que-
ris quid sit lapis metalli, dico omne
quod est, fixum sicut in primo,
& si sit in ratione metalli. Si
queris, qui sunt lapides preciosi
metallorum? Dico saphyrum,
cristallum, iacintum, hoc est v-
num arborum, saltem armonia-
cum utilitas est ad solem & luna
faciendum, alia, ut faciamus quod-
cumq; pati temptatione. Nunc
ad causam. Dico, terra elemen-
taris vel terra medicinalis appo-
natur.

atur ad albificandum. Nihil
 alet, quia habet eandem com-
 lexionem quam prius ha-
 uuit. Modo calidum & siccum
 non recipit frigidum & humi-
 dum: quia nō habet nec de me-
 allo, nec de lapide, vt possit suf-
 ferre temptationem. Et sic fecit
 ille Berardus in quarto Metheo-
 rorum & idem taliter loqueba-
 tur de arte. Et omne quod dico
 in elementis intellige scilicet in
 corporibus. Eodem modo post
 diuisionem. Vnde non expen-
 des elementa lapidis in talibus,
 sed elementa metallorum: hoc
 est sanum. Et dabo tibi aliam
 causam quare bis vel ter stat in
 igne, & color fortis, & in tertia
 vice peioratur: quia sua elemē-
 ta non sunt æquata recte, nec
 cōcta,

cocta, nec bene permixta, & ignis aigt in eis permiscendo bis vel ter coquendo. Sic fit male quousq; faciat aliquod contrarium deuincere aliud, & sic vnū destruit reliquum, & sic sempereriorando. Et quot minuta deficit à vera æquatione, tot annos non stabit in probatione. Et dices forte, si tot annos stat, quot habet minuta, sufficit mihi, dico sunt causæ stationis, id est, vices probationis: Vnde substantia quæ habet summam æquationem redit in suum circulum, sicut sol, in quo non est dare finem. Et aurum habet suum rotundum, id est, circulum, & eodem modo de luna in sua æquatione, si sint perfecte mixta & cocta

octa, quia sicut sol habet suum
 circulum, ita & luna habet suum
 circulum. Nunc ad ferrum de
 igne 2. partes, de aere 4. de terra
 medium, de aqua tertium fit e-
 nim ex sulphure adusto, & ex
 Mercurio perfecte cocto: de sul-
 phure tres partes, de Mercurio
 vna pars complexio eius ca-
 da & sicca corpus septimum
 est ignotum. Aliqui dicunt,
 quod vitrum est corpus tali ra-
 tione, quia corpora alia ac-
 cedunt ad eum, & alia ratione,
 quia Mercurius nominatur in-
 ter spiritus, ideo non debet no-
 minari inter corpora, & alia est
 ratio secundum Auicennam,
 quia sunt quæ cum malleo se e-
 longant, vitrum non elongat
 se cum

se cum malleo. Ergo nō est de 7. dico cum Auicenna, quod vitrum est corpus & spiritus: Sicut omne hic inferius habet dominium à terra & aqua ad substantiam, non secundum effectum, vel dicunt quidam & bene de 4. spiritibus; Mercurius est de genere metallorum, ex genere atramentorum sulphur: ex genere lapidum Arsenicum, ex genere salium, armoniacum.

Nunc dictum est de corporibus, nunc parum de spiritibus, & à Mercurio sumpto inimico. Dico quod secundum hoc quod euolat, non est corpus, sed secundum substantiam. Et dicunt aliqui ipsum esse calidum, aliqui frigidum, calidum tali ratione, quia per exemplum in speculo ardente

ardente, quia calor solis veniens ad calorem introclusum per poros vitri, volens ipsum ad se trahere, & aliud obedit sibi, & vellet exire, tamen non potest: Sicque ex reflexione causatur calor, hoc nihil est, sed est frigidū & humidū, & magis humidum quam frigidum, & calor solis veniens ad suum contrarium per poros ex actione contrarietatis causatur calor: absit, alia ratio, vt est in calce non extincta, cum aqua frigida sibi aduenerit, est magis calidum per medium quā frigidum: quod per experimentum patet frigidum in medio quarti humidum in quarto & non omne metallum est eiusdem compositionis, vt dicit Auicena, quia de plumbo il-

Q lud

lud non valet, vnde per equationem bene scis vertere huc & illuc, quia est radix rei totius, vt luna ipsum recipiat: Sustine frigiditatem, depone humidum fluens, sed ferrum reduc ad suū occultum, &c. Et dicam de Mercurio multa, sunt aliqui qui figunt Mercurium cum plumbo, quousque remanet fixum in fundo, vt corpus possit eum suscipere, modus est, sed non optimus. Intellige istud Auicenna. Qui habet purum Mercurium nouies sublimatum, habet totum. Et cum hoc dicam quod necessitas diuisionis elementorum, vt possumus componere complexionem ad libitum, quia nos non inuenimus aliquid simile auro, nisi aurum, facere
aurum

aurum de auro quid valet. Alia
 vt quod superfluum est per con-
 trarium dominatur, & è conuer-
 so & causa quarte Mercurius
 iungitur cum corporibus humi-
 dis, est, quia suum humidū gau-
 det humido, & per hoc potest
 probari, quod suum humidum
 magis est dices, contradicis
 quod plumbum est frigidum &
 siccum, dico quod sic operatur,
 sed quando funditur est suæ cō-
 plexionis, & dico cum Auicen-
 na est currens propter spiritum
 suum, &c. Et multa vtilia sunt in
 Mercurio, quia leniter æquatur
 ad quodlibet corpus, & est com-
 paratio facta inter ipsum & me-
 dicinā, q̄ defert aliā medicinā ad
 membrū debitū, vt philosophi
 sanant, Sic iste Mercurius post q̄

Q 2 est

est tinctus albus cum rubeo, & non separatur à Mercurio & Mercurius coniungitur cū corpore, nec recedet ab eo: Tunc sis certus, quod color stat, & temptatio non nocet: quia si color non à Mercurio, & Mercurius non à corpore, ergo nec color. Et feci te intelligere verba Auicennæ in pluribus. Non adhibeas fidem istis commentatoribus Auicennæ, quia ubi ipse dicit manifeste, propter inuidiam dicunt quod in hoc errauit & quando dicit occultū, dicunt quod ipse dicit verū, si vnū tale adiungeretur: falsum dicunt, quod si tuum occultum esset manifestum, & vnū tale adiungeretur, nihil valet. Cape textum & æquationem, & faciunt rationes sophisticas

sticas, vt videantur boni, & vt
 authores errant in opere. Nunc
 ad sulphur redeo : dico quod
 sulphur est calidum & siccum,
 sicut dicit Auicenna capitulo
 de sulphure, & est magis siccum
 quam calidum, & frangit cor-
 pora vt ipse dicit, & sublimat se,
 & ideo est spiritus, vel ratione
 spiritus. Vnde subdit, quando
 aliquid non se sublimat per se,
 appone spiritum proprium, &
 vi spiritus sublimabitur. Et sul-
 phur est calidum fere in tertio
 & siccum in fine quarti præter
 15. minuta, vt dicit Auicenna
 authores sæpe per 4. spiritus,
 intelligunt quatuor elementa,
 & stulti temptant, & non inue-
 niunt, & non curant sapientes
 nisi ex sensu proprio, & inæqua-

tione, & ratione, & inueniunt
veritatem vt dixi tibi. Non cre-
das experimentis meis nec aliis,
quia per vnum dant intelligere
reliquum, & dixi tibi qualiter
sulphur intrat, & qualiter non,
& qualiter debes saluare humi-
ditatem in calce, & in quolibet
& si scirent hoc medici, non
euacuarent tantum de humo-
re radicali in laxatiuis, imo fa-
ciunt sicut experimentator sine
theorica, & occidunt homines,
quousque inueniunt vnum ex-
perimentum ad illum humo-
rem vt pote in cholero, & cre-
dunt hoc tenere in omnibus
complexionibus, nesciunt ali-
ter experiri nisi in hominibus.
Væ talibus vellem si nescirent
curam propriam, quod pro-
cede.

cederent sicut Alchymistæ faciunt ad corpus ignotum, quia secundum Gallenum. Ignota causa, à casu procedit cura, quando corpus est ignotum omnino quod est ei conueniens facies. Pone elementa æquata in illo corpore, & illa æquata confortant bonitatem in illo corpore, & tunc statim percipies quod elementum est dominans, hoc facto acue medicinam per contrarium, & illud contrarium vincet dominantem, & est cautela maxima, & est processus optimus in physica, dare primo medicinam temperatam, quæ est illa, ex mere contrariis, & ex illis confortatur natura, quia natura

Q 4

gau-

gaudet mediis , & tunc statim percipies quis humor est dominans, hoc scito , acue medicinã temperatam parum & parum per contrarium morbo , & sic melius est stare perlongum tempus quam statim occidere, & ista medicina bene restat iudicio Astronomiæ , quam philosophi volunt credere quod illud, quod purgat inferius per influentiam superiorum posset purgare per superius: Ita medicina bona in omnibus quod dicunt de Astronomia , certe quia nesciunt, nolunt credere, quod vna scientia specie distincta ab alia requiritur in talibus, tamen hoc est, contra omnes suos aucthores, & sustinent vnum suum argumentum, quod omnis mo-

tus

tus voluntarius, &c. Vnde quæ non sunt cognita nec scita apud eos sunt execrabilia, vnde multi multa dixerunt, plura tamen bona abbreviauerunt, quia ea non cognouerunt.

Nunc de sale armoniaco breuiter, sal armoniacus calidus & ficcus, & sua caliditas fere æquatur suæ ficcitati præter 4. minuta: calidus & ficcus in medio quarti præter 4. minuta de ficcitate minuuntur dissoluit, &c. Arsenicum calidum est & ficcum, & calor suus maior est ficcico, hoc vult Auicenna in suo capitulo, cum dicit, comburitur corpora, & sulphur magis ficcum. Idem frangit corpora, & est calidum in fine quarti ficcum fere in medio tertij non omnis

Q 5 Mer-

Mercurius, nec omne sulphur,
& sic de aliis sunt eiusdem com-
plexionis, sed quæ debent eligi
satis plane dicit Auicenna de
salibus satis bene dicit, si daret
gradum, & latitudinem gradus,
& quid multi intellexerunt per
sales dicit quinta distinctione,
capitulo decimoquinto de vi-
triolo in fine. Et audies in
dictis meis aliquid contra A-
uicennam, ego non dixi, sed
est opinio aliorum, & si di-
cas quam rationem, dico ta-
liter de minutis? Dico per æ-
quationem & rationem, & per
libros in Græcia. Modo breui-
ter de calce cuiuslibet corporis
calx auri inter omnes calces est
media, sicut aurum inter om-
nia.

nia corpora est medium , sed
 declinat ad calidum & siccum,
 & in medio primi gradus, & di-
 ces quod ego dixi prius, quod
 aurum fuit incorruptibile, &
 hoc corrumpitur, quia recedit
 à temperamento: Nam vbi au-
 rum funditur, est incorruptibi-
 le, sed in illis minutis partibus
 fit adustio. Et dixi similiter
 quod propter commixtionem,
 bene posset corrumpi ratione
 illius recepti. Et hic dicam de
 auro parum, & quid est Elixir,
 & qualiter mutat, & sub qua
 forma manet mutatio fieri, &
 causam quare est melius au-
 rum ex factò, & est Elixir vsque
 ad terminum suum, & aliud
 nō. Elixir secundum aliquos, est

Q 6 res

res cōuertens dissimilitudinem
 in similitudinem rerum appo-
 sitarum. Secundum alios, est res
 corrigens omnem infirmitatē,
 ipsum corpus reducendo ad o-
 ptimum. Secundum Auicen-
 nam est res transmutans vnā
 speciem in aliam, & à potentia
 ad actum, quod est suum opti-
 mum. Aurum, scilicet & argen-
 tum, stans, tingens, &c. Et dixi
 qualiter simul stant. Isto modo
 mutant, quia ita æquatur, & per-
 fectē coquitur, quod agit in
 quodlibet, vsque ad suum ter-
 minum, & non finit aliquid in
 eo agere, sed est dans suam tin-
 cturā, vt oēs dicunt, quia quan-
 to plus perfectē coquitur, tanto
 magis tingit. Si queris de forma,
 dico.

dico q̄ actio illius Elixir in tem-
 pore est inductio formæ in ma-
 teriam, & est in instanti. Dico q̄
 in actione nec debet dici vna
 forma, nec alia simpliciter, sed
 est in forma mixti, donec forma
 inducatur: Et quando habes
 Elixir, cogites de dicto Auicen-
 næ comede vt bibas: Hoc est
 dicere. Noli comedere tantum
 de puluere venenoso, quin bi-
 bas: Hoc est dicere. Noli vti E-
 lixire tuo in immundis, quia nõ
 lucraberis. Aliud, non comedas
 de filio cuius mater sit corrupta:
 Hoc est ponere tuum Elixir in
 corpore immundo. Bibe vt cõ-
 medas, hoc est, noli tantum
 dare, de aqua, quin in posterum
 possis comedere, hoc est accipe-
 re puluerem, Alio modo: Noli

ponere aquam immundam & non distillatam in Elixir: Non tamen dico, quin agat in corpore immundo: sed corpus non suscipit animam libenter, nisi à scrupulis sit mundata. Sed reduce corpora ad temperamentum, ut dixi, & tunc sunt susceptibilia, & hoc vocant materiam primam ut dixi in qualitate, & tunc habes illam quæstionem solutã, quomodo quadrãs mutat mille mille partes, quia quicquid apponitur ad susceptibile, facit totum susceptibile esse, & eius cõplexionis. Contra dicis tu. Ut quod laboremus in Elixir, quia per tantũ valet apponere aurũ quia facit ipsũ esse sue nature, dico nõ tantũ, sed videt̃ tamẽ: & hic dicã causã in auro de factõ & natura

li. Dico quod aurum de facto est melius naturali in multo, quia magis perfecte æquatur, & color fortificatur de solutione & diuisione. Et quidam portant vnum falsum textum Auicennæ pro se, & quod hoc sint verba Auicennæ & illud quod non est de Elixir valet magis, & illud nunquam erat in mente eius, cum statim immediate subdit, & illud est in tribus modis.

De petra capillorum, &c. & tamen hoc non posset esse naturale, & si esset, quod falsum est: Adhuc posset dicere, quod aurum naturale melius est ad diuersos lapides, quia si esset de petra capillorum, haberent eandem æquationem virtus tamen potentia non est

est eadem. Vnde si caperes aurum de quo lapide esset factum, melius esset operari cum eo, quam cum naturali. Vnde dico quod optimum Elixir fit de auro, & sic quando calcinatur, est lapsus à temperamento. Aqua eum cum elementis. Si fit de lapide, aqua eum cum elementis eiusdem lapidis: Si fit naturale, aqua eum de quocunque lapide volueris. Et hoc est de mente Auicennæ cum dicit capitulo de auro: Operare cum eodem lapide, hoc est ipsum re-ctificando, cum quo lapide prius operabatur, & hoc est sanum. Et nullum Elixir est melius. Et sicut dixi de auro, sic de argento. & distinctionem inter ea satis plane docet Auicenna.

Nunc

Nunc ad causam, dico quod quanto sæpius solueris, & coagularis, tãto fortior erit tinctura & circulum suum prolongat. Vnde quia aurum quando miscetur cum tali temperamento, valet, sed nõ tantum, causa prædicta, nec habet circulũ ita magnum, hoc sufficit de auro & argento.

Et iam de argento. Dico calcem argenti esse calidum & siccum in secundo gradu, calx cupri in tertio, calx ferri in medio quarti, calx plumbi in medio tertii calx stanni in principio secũdi. Calx Mercuri in ouies sublimati in quarto siccitatis in quarto caliditatis, quia quãdo induratur humidum sicut Mercurium, in prima induratione fit calidum

dum & siccum. Calx Mercurii in prima sublimatione fit calida & sicca in secundo augmentat 20. minuta in caliditate, & 25. in siccitate, & sic de tribus residuis spiritibus: Et si nescires, dedi tibi cautelam ad procedendum ad ignotum. Et si quæris causam quare molle cum molli, & durum præcedit. Dico duo, vt alia intelligas, & per hoc scias mollificare & indurare, quando molle cum duro, si sint similes in complexione, vt argentum & Mercurius, quando coniunguntur, nulla est actio contrarietatis, nisi secundum magis & minus. Venit calor exterius, & expellit humidum ad partes centrales, & frigidum manet utrobique, & sic fit coniunctio

par-

DE ARTE CHYM. 379

partiam, & quando sic fit induratio. Sed pone coprum cum stanno, ibi est actio contrarietatis & sic calor agens in contrariis dissolvit partes ad dissolutionem partium, ex parte humidi fit mollities. Cum his habes alia ad indurandum Lunam, dedi terram ad mollificandum, dedi aquam ad dulcificandum, dedi tibi aquam ad amarificandum, dedi tibi terram cum contractione partium; & fit pondus. Eodem modo de igne & aere in Sole, &c. In dissolutione corporum requirunt humiditatem bene per 30. minuta.

Nunc breuiter, de residuis, & pri-

& primo de igne & eius proportionem: Ignis est triplex, naturalis, & hic est communis, elementaris; physicus, id est, fimus. Proportio ignis est cum ratione agentis, ut in distillatione aquæ, ignis levis, in aere maior, & in sublimatione ignis maximus: Ignis levis, quousque humiditas exierit, & quilibet istorum ignium diuiditur in maximum, medium, & minimum. Et quando dicunt in fimo, fac puteum in terra, cum tertia parte salis, & habe vnum vas simile ampullæ factum, ad ponendum in fimo, quousque inspissetur. Deinde extrahatur, & ponatur ampulla ibi, & sic fiat aliud, in septimo die remoueatur, & conseruetur ab aere, & per ignem istum po-

res distillare. Et dico tibi vnum, quando vis vt frigidum intret centrum alicuius corporis, vel rei, appone calidum, & defert frigidum vt induratio, & quando soluis, cum calido, &c. Mensis physicus est 15. dies. Et quando dicunt, mole & tere per 3. dies non requiritur, quia aliquando fit per vnum. Aliquando per 3. intelligunt 6. & tunc intelligunt sic quod aliquando molatur per 3. horas, & deinde ponatur in fimo. Deinde molatur, & iterum ponatur, &c. Et proportio temporis sit secundum rationem tuam.

De proportione metalli, ad medicinam. Proportio est hæc 5. & 6. pars medicinæ, quia nihil ingreditur metallum, nisi
 sit

filtratione metalli. Et dixi quod
 non intelligeres primum, nisi
 per secundum, nec secundum,
 nisi per tertium, & qualiter ma-
 ximum mendacium & secundū
 & in primo. Dicam: Primum
 quia elementa sint in eo, secun-
 dum, mixtio est in eo, vel scribi-
 tur mixtio, quia mixtio est de eis,
 & tertium quod est maximum, vel
 quia scribitur, vel quia propor-
 tio est de eis, & terminus tin-
 cturæ secundum nobilitatem com-
 ponentium, & cautela ut proce-
 das de 10. in 10. & causa prædi-
 cta. Et quoniam ignis, &c. Ex
 hac ratione dixerunt antiqui quod
 spiritus debent esse pars decima
 corporis, & bene dixerunt, ta-
 men Auicenna melius primo
 capitulo quartæ dictionis: Vbi
 di-

icit 6. de 6. & media de 6. & expo
it se statim sic hoc est 6. parte.
de corpore, sexta pars de spiritus
& media 6. de elemento: hoc est
medietas spiritus de elemento,
& hoc est 6. de 6. & media 6.
hoc idem dicit in ponderibus
cum dicit 10. de 10. & media de-
cimæ, & non intellige quod lo-
quitur in singulari elemento:
quia non intelligit nisi vnum e-
lementum, sed quod vnum ha-
beat dominium, vt in Luna. Et
elementum sit complexionis
Lunæ post æquationem, vt di-
xi, quia Luna est frigida & humi-
da, & illud sit similiter, & tunc a-
qua est dominans, quia Luna est
maioris humiditatis, propter il-
lud dicit in elemento, quia frigi-
dū & humidū sit aqua, & loquitur
de Lu.

de Luna, hoc patet per dealbationem cupri in forma Lunæ, & dixerunt, & certe verum non dixerunt, cum ratio & experimentum contradicit. Et si quæras vnum tale quod agit in frigidum & humidum, sicut ignis, quod est calidum & siccum, & dedi fimum cum cōtrariis qualitibus. Dedi tibi elementa ad æquandum omnem rem, id non quæras. Sed si quæras qualiter distillabis aquã cum sua falsedine, oportet quod habeas vas curtum, & quod vas sit latum, & dixi quanto corpus ponderosius, tanto, &c. De distillatione nota. Et distilla per ignẽ vehementem, non per ignem congelationis, & quidam sunt qui mittunt corpus in instrumento & non

nō valet, quia corpus non subli-
 mat se, nisi cum spiritu, & spiritus
 vbi est fixus, qualiter debet af-
 cendere tam altum sicut esset
 spiritus crudus, tene rationem,
 dimitte meretrices, quæ vadunt
 de ciuitate in ciuitatem, & di-
 cunt: Accipe hoc & hoc, & ha-
 bebis hoc & hoc. Imminet, &
 non est in muliere fides. Et si ha-
 beas filiam falsitatis, & velles eã
 facere meretricem: quia multi
 cupiunt meretricem, si pereat
 in custodia tua, melius esset, q̃
 homo natus non erat ille, non
 propter me, nec propter te, sed
 propter accidentia. Tace & lo-
 quere: Loquere & tace, hoc est
 dicere, tace veritatem, & loque-
 re viam probabilem, vt docui te.
 Si dicas, quare non misi aliqua

R ope-

opera? dico dedi tibi speculum,
 & scis videre errores aliorum &
 non scis eligere veritatem. Non
 possunt stare. Et si ego dixerō ti-
 bi, non credas mihi, nisi per æ-
 quationem, & pone æquationē
 istam iuxta Iacobum & respice
 errores translatoris, quia ipse di-
 xit veritatem, sed translator
 non intellexit rationes: & ideo
 fecit rationes apparētes ex pro-
 prio capite, cum ad esse rei non
 pertingat. Væ talibus, quia sic-
 ut habens vnum oculum, duce-
 re potest cœcum huc & illuc.
 Sic isti sophistæ ducunt homi-
 nes huc & illuc, vbi volunt, per
 rationes, quia non vident de
 veritate. Et si aliqua dicta sint
 penes te ligata, rescribas, & sol-
 uam ligamenta cum auxilio

vnius

DE ARTE. CHYM. 387

vnius Dei in trinitate, & trinitatis in vnitata: Vale & valeant, &c. de Azthc. Alk.

*Explicit verdhsm. menetz.
dhsm. Zlierh. Azdsu. ad fratrem
Helegg.*

SPECVLVM SECRE-
TORVM.

EDITIO fratris Rogeri Bacon, super instructione totius artis Alchymia. In nomine Domini nostri Iesu Christi ad instructionem multorum circa hanc artem studere volentium, quibus copia deest librorum hic libellus edatur, titulusque Speculum secretorum intulatur. Idcirco in isto libello quasi in speculo totum secretum

R 2

phi-

philoſophorū apparebit, & ope-
 ratio eorū in arte hac nec non &
 ordo operis ſenſibiliter inſpici-
 tur, vt habeant amici noſtri po-
 ſterius ex eius inſpectu ſine tæ-
 dio d'lectionem, ſine obſcurita-
 te viam hoc opus aggrediendi
 ſine difficultate, artem operan-
 di ſine confuſione, ordinem o-
 peris ſine defectu, profectum
 ſub compendio, conſummatio-
 nem efficacem, & vt habeant ex
 conſummatione maximam vti-
 litatem, ſicut in fine eius pate-
 bit, & vt habeant ex hac arte ra-
 tiones probabiles & veras, & ex
 operatione magiſterium præo-
 ptatum, & demonſtrationem,
 quibus valeant contradictoni-
 bus, hanc artem ad nihilare vo-
 lentibus faciliter obuiare, pru-
 den-

denter resistere, breuiter respō-
dere, & eorum sophisticationes
solerter euacuare. Dicunt enim
q̄ impossibile est aliquod cor-
pus per transmutationem alicu-
ius materiæ nomē resultare, nisi
ex sua minera, vt aurum ex mi-
nera auri: argentum ex minera
argenti, & sic de cæteris corpori-
bus affirmantes illud per Arist.
in quarto Metheororum dicen-
tem. Seiant omnes artifices Al-
chymix species veras transmu-
tare non posse, dicunt etiam, &
ibidem dicitur, quod plumbum
semper est plumbum, licet im-
munditiæ eius abstergantur, vt
videatur argentum, & sic delu-
dunt homines per suum falsum
intellectum intelligentes non
verba Arist. Solutio. Quibus sic

respondere potest, quod non est nobis laborandum circa trāsmutationem corporum, vt faciamus aliquod ens de non ente, & vt faciamus aliquid de hac minera, quod non est de hac minera. Sed vt reducamus de minera corrupta ad mineram incorruptam. Verbi gratia, vt habemus in libro qui dicitur Lumen Luminum. Quando plūm est species argenti, cuius mineram inuaferunt ægritudines, scilicet mollicies, nigredo, & foetor, quibus depositis, est argentum verum & rectum, & sic reducitur ad suam veram mineram, & secundum primam radicem non est translatum, neque transmutatum à sua minera. Similiter ferrum est argentum, sed est

est corruptum in sua minera, per
 dominium sui sulphuris immū-
 di, & sui argenti viui non puri.
 Vnde nocumenta ingrediuntur
 super ipsam in sua minera, scilicet
 nigredo, durities, siccitas, quib.
 ablatis est argentum rectum. Si-
 militer cuprum est anima & so-
 ror argenti, in omnibus dispo-
 sitionibus suis, scilicet mollicie, duri-
 tie, fusione, & malleatione, sed
 est rubeū & nos auferemus ab eo
 rubedinem suam, & tunc est ar-
 gētum rectum. Similiter stannū
 habet mollitiē, stridorem denti-
 um, & nigredinē, quib. ablatis, re-
 ducitur in argentū. Similiter ar-
 gentū est aurū nisi in colore tan-
 tū, q̄a color auri auferēbat̄ ab eo,
 in sua minera p̄ dominiū sui argē-
 ti viui. Nos autē damus ei colorē

& tunc est aurum rectum: & hoc est, quod Aristoteles dicit ibidem, quod si argentum viuum fuerit purum & clarum, & sulphur mundum & rubeum, & calor eius temperatus; fit ex eis in longo tempore secundum naturam aurum minerale. Similiter si argentum viuum non fuerit purum, & sulphur non mundum, fit ex eis aliud corpus minerale secundum dispositionem sui intra. Nos quidem quod natura in 1000. millibus annorum naturaliter facit. Illud idem in breui tempore artificialiter facimus, vt puta in vna die vel hora diei, cum medicinis propinquis, quamuis longo tempore præparatis, & sic reducuntur ipsa corpora corrupta in sua
mi-

minera ad substantiam claram,
 & mineram non corruptam, sic-
 ut patet infra. Igitur prælibatis,
 quæ aduersantur, & qualiter sol-
 uuntur contradicentium erro-
 res, suscepti operis debitum ab-
 soluamus. Vt sciamus quæ &
 quot & qualia oporteat esse, quæ
 huic operi principaliter sunt e-
 notanda.

Scire ergo te oportet lector,
 quod tripliciter reducuntur cor-
 pora ad suam veram mineram.
 Aut per Elixir lapidis in vna ho-
 ra, aut cum aliis medicinis pro-
 pinquius, aut per ignem tantum
 absq; medicinis. Igitur in prin-
 cipio requirenda sunt à nobis
 quæ & quot huic operi sunt ne-
 cessaria ad hoc Elixir facien-
 dum, & ex quibus & qualiter

R s fieri

fieri potest, & qualiter oporteat
 ea esse, & ex quibus fieri debet,
 & hoc dat ordo operis sequētis,
 quibus scitis, scitur intētio qua-
 sita. Nota igitur q̄ 4. sunt huic o-
 peri necessaria, scil. calx corpo-
 ris, spiritus, oleum, & tinctura, &
 corpus aptum sit cui debent ista
 permisceri: quid autem omniū
 istorum sit, iam patebit. Calx
 corporis, est pulvis cuiuslibet
 corporis calcinabilis in diuisibi-
 les partes diuisus, quoniam im-
 possibile est ulterius diuidere,
 sicut sunt atomi qui sunt in ra-
 dio Solis. Calx vero duplex
 est, alba, scilicet sicut cerusa,
 & rubea sicut sanguis. Spiri-
 tus est quoddam corpus subti-
 le, fugiens ignem, sicut patet
 inferius.

Oleum

Oleum est humiditas calore inspissata in quolibet corpore, & est pinguedo, quæ facit ipsam calcem liquefactibilem in igne, & permiscibilem in corporibus liquefactiuis. Tinctura est quædam cohærentia colorans illam calcem, & eidem inseparabiliter adhærens.

Dicto autem quid est vnumquodque istorum, necessarium fore æltimo te scire quale debet esse vnumquoque istorum in sui natura vel confectione. De qualitate omnium dico, quod debent esse fixa super ignem, vt non fugiant ab igne, nec ab eo consumantur, nec mutant colorem in igne, talia debent esse quæ in hoc opere dominantur: vt ex

commixtione omnium istarum rerū fiat vna substantia stans, tingens, profundans, cōsolidans & perseverans. Amplius iā constat tibi lector quæ & qualia sunt, quibus in hoc opere indigemus. Nunc tibi restat dicere, ex quibus & quot ista possunt fieri. Et nota quod ex omni re fixa super ignem possunt ista fieri vel extrahi.

Sed quia ista sunt infinita quoad nos: Ideo ad hanc confusionem euitandam, eligemus ea tantum, quæ philosophi elegerunt, & quibus utebantur, & sunt 2. tantum, scilicet vegetabilia quæ quidem sunt lapides viui philosophorū, & mineralia, quæ vero sunt 2. scilicet spiritus & corpora. Spiritus vero

vero sunt 4. & corpora 7. & sic
relinquitur illa confusio ad cer-
tum terminum & numerũ, quia
de infinitis non est ars, neq; sci-
entia. Nunc restat videre natu-
ram lapidum, & eorum cog-
nitionem, & quid & quot sunt, &
sciendum est quod 12. sunt lapi-
des viui, sicut inferius patebit in
suo loco. Sed ex omnibus eligi-
mus tantum tres per excellen-
tiam, qui nobis sufficere possunt
ad complementũ Elixir, & sunt
isti scilicet sanguis humanus, ca-
pilli humani, & ova gallinarum,
& istos elegerũt philosophi, quia
excellunt omnem naturam 4. e-
mentorũ completam scilicet
terram, oleum, aquam. Et hic o-
mne est loco aeris: quã quidem
naturam licet mineralia habeãt
in se

in se, in aere tamen diminutam
 habent, sicut inferius patebit.
 De spiritibus, nota quod 4. sunt
 spiritus, & dicuntur spiritus quia
 fugiunt ignem, & euaporant
 per fumum in aerem, quorum
 fumus summopere vitandus est,
 quia subito adnihilat hominē,
 & ipsum reddit paraliticum, &
 inducit appoplexiam, & multo-
 tiens mortem. Et sunt isti Mer-
 curius, sal armoniacum, sulphur
 Arsenicum, & quamuis habeant
 in se naturam prædictam, magis
 tamen diminutā habent quam
 lapides, quia in lapidibus est
 terra, quæ est calx completa, &
 habent aquam & oleum, quæ
 sunt tinctura: aqua est tinctura
 alba, & ignis est rubea tinctura
 quam non contingit extrahere

à spi

à spiritibus, nisi forte à sulphure:
 & hoc euenit per accidens & o-
 leum quod inuenitur in spiriti-
 bus, sicut in omni re tam anima-
 ta, quam inanimata, & sicut sales
 inueniuntur in omnibus rebus
 calcinabilibus, & quia tinctura
 in spiritibus est diminuta, nos
 augemus eam per aquas candi-
 das & rubeas, & eam vigoramus,
 & completur sicut patet infra in
 libro 12. aquarum calcem vero
 & oleum in se ipsis habent com-
 plete.

De corporibus, septem sunt
 corpora, quæ sunt ☉. ☽. ♃. ♄. ♀.
 & ♁. Sol est aurum, luna argen-
 tum, Mars ferrum: Iupiter stan-
 num, Venus cuprum, Saturnus
 plumbū, Et quamuis Mercurius
 nomi-

nominetur inter corpora, ipse
 tamen est spiritus, & ista corpora
 naturam prædictam percipiunt,
 magis tamen diminute quã spi-
 ritus, & ideo eorum defectus per
 aquam & oleum suppleatur, &
 eorum duplex est scilicet candi-
 da rubea, sicut docetur in lib. 12.
 aquarum, & est eorũ oleum, si-
 cut infra patebit. Sal armoniac^o
 albumen ouorum: sal alke sal ci-
 bi præparatus, id est sal cõmunis,
 sicut docetur infra in suis capi-
 tulis, videlicet de sale cõmuni, sa-
 le gẽma, sale alke: alumine, nitri
 alk. Mercurio, sale armoniaco
 Arsenico, sulphure, litargirio, a-
 qua calcinatiua alba & rubea, o-
 leo philosophico albo & rubeo,
 quomodo autem oportet præ-
 parari omnia prædicta, & quæ
 &

DE ARTE CHYM. 401

& quot sunt eorum præparatio-
nes, & si sint omnia eiusdem, an
diuersę naturę, hæc tibi lector
necessaria existimauit: de quibus
hic est ordo absq; omni errore.
Scias hoc, quod hæc est consu-
matio totius operis, & confectio
huius artis. Notādū igitur quod
6. sunt operationes siue præpa-
rationes, quæ exercentur circa
opera prædicta: & prima harum
est ablutio vel mundificatio tā
spirituum quam corporū & la-
pidum, & hæc operatio cōis est,
tamen lapides nō debent abluī,
nisi tantum capilli, & istud totū
docetur in libro abluionū, qui
est de 70. verbis. Secunda ope-
ratio est specialis & propria, &
cuiuslibet per se diuisa, quia lapi-
dum est distillatio, spiritū sub-
lima-

limatio, corporum calcinatio. Quid autem sit distillatio, docetur in libro de 30. verbis, distillatio enim est segregatio siue separatio 4. elementorum ab inuicem. Sublimatio spirituum est eorum eleuatio donec figantur in igne, sicut habetur in libro de 70. verbis, & infra patebit de eorum sublimatione satis plene de calcinatione corporum infra patebit de regiminibus eorundem, & est calcinatio corporum calcinabilium, vltima eorum diuisio in partes indiuisibiles, quasi impossibile est vltius diuidere, vt sunt atomi in radio solis, cuius non est pars, neque tactus, & est puluis albus vel rubens, qui dicitur calx. Sequitur de tertia operatione, quæ est

DE ARTE CHYM. 403

communis omnibus, tam lapi-
bus & spiritibus, quam cor-
poribus, & vocatur inceratio,
id est, incorporatio, & est ince-
ratio, imbibitio alicuius cal-
oris, cum sua aqua ipsam tin-
gente vel in albedine vel in ru-
dine, & cum suo oleo ipsam
quefactiuam faciente permi-
scibilem cum suo corpore, &
dicitur inceratio, vel ceratio
metaphorice, quia cum Elixir
preparatur, debet liquefi-
ri super laminam candentem
vel super carbonem, sicut cera
quescit, & cum sic fiet, tunc
dicitur. Quarta operatio est
olutio, & est partium incerata-
rum disgregatio est autem du-
plex, scilicet caliditate & roritate
cali-

caliditate, vt in fimo equino 7
 diebus vel amplius. Roritate, est
 vt in rorido loco die ac nocte po
 natur, calido, hoc est, vt tu acci
 pias tuam medicinam in vas vi
 treum positam, & eam sepelias
 in fimo equino calido & humi
 do 7. diebus vel amplius, donec
 medicina soluat in aquam cla
 ram sine turbulentia, & hoc fit
 propter bonam commixtio
 nem omnium compositorum
 quia quanto plus solueris Elixir
 tanto melior est in eo eomixtio
 & semper duplicatur in eo tin
 ctura in qualibet resolutione. So
 lutio roritatis, est vt sumas vi
 treum cum tua medicina, & su
 spendas illud in olla, cuius orifi
 cium sit bene clausum, vt ex va
 pore aque bullientis ascendente
 sol-

soluetur tua medicina, sed aqua
 illa bulliens per spatium triū di-
 gitorum, non tangat tuum vas
 vitreum, & hæc solutio fit in vna
 die forte, vel duob⁹, vel amplius
 sequitur de quinta operatione,
 quæ similiter cōis est omnibus,
 scilicet coagulatio, siue conge-
 ratio, & est coagulatio medicinæ
 am ceratæ & dissolutæ desicca-
 tio vel induratio, & hoc est vt su-
 mas vitreatum cum tua medici-
 na dissoluta, & sepelias eam in ol-
 la in cineribus vsq; ad mediã, vt
 non cadat, neq; inclinet vitrea-
 ta, & facias sub ea ignem per 10.
 horas donec medicina conge-
 letur in lapidẽ durum & siccum.
 Modo sequitur de 6. & vltima
 operatione quæ est proiectio, &
 hæc est perfectio & cōsummatio
 totius

totius operis, & hoc est genera
 le omnibus qualiter vero debe
 fieri projectio de medicina pa
 tet sic. Pone super ignem cor
 pus vel spiritum, aut illud su
 per quod debeat proiici Elixir
 vt tepescat, & si sit corpus vt li
 queat, & proiice Elixir mouen
 do bene, & cito cum Elixir li
 quefit, & miscuerit se cum cor
 pore, remoue ab igne. Quot e
 nim partes corporum tingit, id
 est pars Elixir patet secundū no
 bilitatem componentium me
 dicinam & naturam Elixir. Eli
 xir vero lapidis tingit plures par
 tes corporis, quam Elixir spiri
 tuum, quia tingit 1000. millium
 partes & 2000. millia, sicut patet
 in libro de 70. & in libro de 30.
 verbis. Elixir vero spirituū tin
 git

tingit 1000. partes, & aliquando
minus. Elixir vero corporū tin-
git minus quam Elixir spiritū,
quia tingit nisi 100. De præpara-
tione aquarum docetur in libro
12. aquarum. De præparatione
magni lapidis docetur in libro
de 30. verbis de præparatione
capillorum humanorum doce-
tur in libro de lapide Rebis vel
Dabesi, quod idem est. De præ-
paratione ouorum docetur in li-
bro de 70. verbis. de præpara-
tione aliorum lapidum, docetur
in lib. 112. lapidum. Iã igitur te-
ne in generali tu qui hanc quæ-
ris scientiam rem diu percupi-
tam, nec non & ordinem o-
perationum, & omnem ea-
rum præparationem, quæ in
hac

408 ROGER. BACON.

hac arte necessaria sunt, & totum
huius rei complementum sub
maximo compendio propter
penuriam librorum. Custodi &
lauda Deum, & ei gratias age
cui semper sit laus honor,
& gloria, Amen.

Explicit speculum secretorum.

